

Ezekiyele

Ná-Sευει

Sευει lɔɔzeizuυε ma woo mɔungiti

Ezekiyele Ná-Sευει ɔa ga GALA goo zευει é lo Izilayele loo vai va bu, ta buzeɔe vai volu. Nii kpein nu a kwεε Ezekiyele ɔɔɔi ná-faa zu, naa pε ka zɔlɔɔsu sευει nii ɔɔɔi nɔ zu. E kεeni GALA goo wo botii zu ga kona uuufelegɔ maazu felegɔ (22), kona dɔfela aisa Zeluzalεme va ɔologolo, kona undɔlugɔ puulɔsava maazu lɔzitai (586) ma aisa Yesu Kilista va zɔlɔɔ, ta é kona puugɔ maazu lɔlugɔ (15) ɔiligaa ɔεeni Zeluzalεme kologologai vɔluma. GALA ge ɔeni Ezekiyele ma keni poogiti pɔ, é faa mɔinmɔin gaalεε ga pagɔ, fai niiti ti vaazu zeelizu Izilayele ma. Naama vooɔi gila ka gaagwεsu lɔlugɔi zu, υε GALA ge ɔεεzu ná, é kpelei wo, é ma leɔai ɔaagwε su ga savagɔ, é dεε naa vɔ ga fai nii é vaazu zeelizu Zeluzalεme ma (5:1-17).

Ezekiyele Ná-Sευει ɔaagwεευε su ga savagɔ: Izilayele lukpɔɔaaleυe vai, Izilayele maagoolizu zii ɔiligiti tukpɔɔaaleυe vai, ta Izilayele zei vai volu ga niine. Naama vaiti pε su, woo bii gola ɔila ka ná, naa ɔa ga naama vaiti ta ɔɔ ade va ɔale, ade GALA kwεε. Ezekiyele Ná-Sευει zu, mɔinυε puulɔzita (60) ma, é ɔa niima woo ɔilagi zευε: «Ta suɔwεε naazu ga ná ɔa gè ga ɔooɔ GALAGI.» E ɔeni ga GALA ge ná-nubuseiti lukpɔɔaaleυe, ɔaa é ti zei υele ɔεεε volu, ada zoo kalagi zɔlɔɔsu, é lo tɔun ba, ta nii wɔin ma ada-vaa zu.

Unsosuve

1. GALA ka Izilayele lukpɔɔfaaleve (1:1–24:27).
2. GALA ka zii ɔɣiligiti tukpɔɔfaaleve, niiti ti Izilayele maagoolizu (25:1–32:32).
3. Ezekiyele GALA gooi woni é lo Izilayele zai vai va volu ga niine (33:1–48:35).

Izilayele Lukpɔɔfaaleve Vai*(1:1–24:27)*

*Gɔɔɔɔ GALAGI ɔɣula vai kelema
Ezekiyele ve*

¹ Kona vuuzavasiei (30) ma alu naanigoi ma volo loolugoi ma, gè ɣeni Zuifuiti saama niiti ti ti ɣulani zooi va, gi zie wolai Keɔaal ɔɔobave. Geegɔlogi laalaoni, GALA ge kulakelamaiti teveni mà.

² Masagi Yegoyakin ná-kona dɔɔlusiei ma kasoi ɣa,

³ miná, Babilone nuiti ta-yooi zu, zie wolai Keɔaal ɔɔobave ɣa Gɔɔɔɔ GALAGI ɔɔeni pò ná, ná-zebai yei mà, ná Ezekiyele, zalaɣa ɣula nui Buzi ná-doun zunui.

⁴ Gè weleni, gaamanɔ gè tɔngolo fiilei ɣa, é ɔa zege ga lekpeɔave nu ɔɔvezu vele, é ɔa zɔɔ tonaɔiin golai va, mainmain ɔa saɣa su. Tonaɔiingi naa maalatini ga wozakalagi, é ɔa nu ɣaazuboi. Saamave zu ɣeni volozu ege kolu ɔɔigi é abui ɣa.

⁵ Zaamazuve tona nɔ, zenvu ani naanigɔ ɣeni ná, ti vulua, ti ɣulaai ga nuɔusei.

⁶ Gaazuve ɣeni ti ɣilagilagi va ga naanigɔ, kovegi ɣe ti ɣilagilagi va ga naanigɔ.

19 Siɛgi zu zenvu aniiti ta la ɣena ziaa la, ti-ɣɔɣɔ ɣiligiligiti ti ɣeni latisu ti ɣoba. Ta la wuzegena zooi ma, ti-ɣɔɣɔ ɣiligiligiti ti wuzegɛ balaa.

20 Uɛ zenvui a la ɣɛ ti li ná, miná ɣa ti ɣeni liizu ná. Ti ɣeni baɣasu ɔɔma nɔ ta ti-ɣɔɣɔ ɣiligiligiti, mazɔɔ zenvui é ɣeni zenvu aniiti su, naa nɔ ɣa é ɣeni ma ɣɔɣɔ ɣiligiligiti su.

21 Siɛgi zu zenvu aniiti ta la ɣena lia la, ɓaa ti lo, ɓaa ti wuzegɛ, ti zɛɛ zooi maazu, ma ɣɔɣɔ ɣiligiligiti ti ɓena kɛ ga ti ɣɛvele, ti li, ɓaa ti lo, ɓaa ti wuzegɛ, ti zɛɛ zooi maazu, mazɔɔ zenvui é ɣeni zenvu aniiti devezu, tɔnɔ ɣa é ɣeni ma ɣɔɣɔ ɣiligiligiti devezu balaa.

22 Anii ta ɣeni zɛɛni zenvu aniiti tɔungi maazu, eɣɛ geei ɣaave, é da volo gola eɣɛ sanu vɛɛɛi.

23 Geei ɣaave tɔna bu, zenvu ani ɣilagilagi pɛ ge ɣove felegɔiti sumaaleni, ti ti zeɪ da ta zɔiti, tama felegɔi zɔiti, ti da ɓɔɣɔ maalɔɣu ga naati.

24 Gè ti-ɣovegi lugi mɛnini, siɛgi zu ti ɣeni ɣovesu da. Maalugi ɣeni eɣɛ kpolodei lugi, eɣɛ GALA Zɛɛi-Pɛ-Maligii wooi, ɓaa mu eɣɛ kɔɔɣɔ nuiti ti mɔinda gola, ti zɔngɔ wooi. Ta la lona, ti-ɣovegiti pɛɛ su.

25 Geei ɣaave é ɣeni zɛɛni ti maazuve, naa maazuve, zɔngɔ wooi ɣeni miná balaa.

26 Geei ɣaave tɔna maazuve, anii ta ɣeni ná eɣɛ kɔtu zɔngɔ ɓaagi é ga ma ɓiinii, kɛai eɣɛ masa kpɔkpɔgi. Naa maazuve ná ɣaagoozaai, anii ɣazavigi ta ɣeni ná, eɣɛ nu vulu.

27 Gè anii ɣazavigi naa ɣaani é da volo eɣɛ kɔlu ɓɔi maaloungai, maagooliai ga abui. Da sɔligi vɛtɛna, maazu vɛlei ta buu vɛlei, gè kaani eɣɛ abui ma voloi ɣa kakugai ma.

²⁸ Wozakalagi é ɣakuni ma, é ɣulani ga kpazamanamanagi é volozu tonabiingi zu, foloi tonai puuzu la. Ɔɔɔɔ GALAGI ná-lebiyai é volozu, naa vaagɣulabai ɣana. Gè naa ɣaai ma, gè looni zooi ma, gè laavεε. Názu ɣa gè nui ta woomenini da, é ɗa bɔε pò.

2

Ezekiyele leve fai Izilayele nuiti pɔ bε

¹ E ɣeni mà: «Da ve, zunui, wuzegε, è lo, nà bɔεzu è vɔ.»

² Siεgi zu é ɣeni bɔεzu la pò ɣana, GALA Zenvui looni zlimavε, é bùzegε. Zoi é ɣeni bɔεzu pò, gè gooi menini.

³ E ɣeni mà: «Da ve, zunui, nà ɣa gè è levesu Izilayele nuiti pɔ bε, kololala nuiti, ti wuzegeni dàalɔɣɔma. Eɣevelei nɔ ti-mεmεwolani ti ɣeni la, ti la ɣeni beni kololalai va ga ze.

⁴ Nui niiti ti unsuvɔai, ti ɣigi ɓaa, naati ka gè è levesu ti ma, ɗa ɣε ti ma: «Maligii Ɔɔɔɔ GALAGI wooi ɣaa.»

⁵ Ti woiloni è-woo ma, ɓaa ti ɣeleni, tɔɔzei kololala nuɓuseiti be, ta kwεε ga GALA goo wo nu ɣa ti zaama.

⁶ «Da ve, zunui, mina lua ti va pa, mina lua ta-bɔεzuɣulaiti ba. Ta è zakpe, toɣa ɣε eɣε ɗa ze i ɣaingiti saama, ta akuɣɔtɔkaaliiti. Anεε naa ve, ti-laawooi ɓaa ti-ɣaazuve mina è zasubali, tɔɔzei kololala nuɓuseiti be.

⁷ Da dàawooiti bo ti ma, ti woiloni è-woo ma, ɓaa ti ɣeleni, tɔɔzei kololala nuɓuseiti be.

⁸ «Da ve, zunui, woilo naa ma, gè vaazu bosu è ma. Mina ɣε ga kololala nu, eɣevelei kololala

nuḅusei niiti ti la. Laalao, è naa mi, nii gè feezu è ya.»

Seve biligi ma ḡulakeḷemai

⁹ Gè wḷeni, gè nui yeei maalegai ḡa mà, seve biligi zoni zea.

¹⁰ E suvieni gàazu, sevei ḡeeni koozuve ta poluve ná felego pe. Niiti ti zeveni su, naati ti ḡeni ga kpeeiti, ta maawoin wuyeiti, naa vee kpalagiti ba.

3

Gɔoḡo GALAGI

nà-GALA goo wo nui iṇadɔ vai

¹ Zoi é ḡeni ɔezu pɔ, é ḡeni mà: «Da ve, zunui, nii feai è ya, mi, seve biligi tei kpole, naa volu è li, è ɔe Izilaye nuiti pɔ.»

² Gè laalaoni, é seve biligi lo dà, gè mi.

³ E ḡeni mà: «Da ve, zunui, è-ḡogi ḡonokula, è yiḡo ga seve biligi tei gè feezu è ya.» Gè miini, é neeni dàave eḡe koin gulo.

⁴ E ḡeni mà: «Da ve, zunui, li Izilaye nuiti pɔ be, è dàawooi wo ti ma.

⁵ Gè la è levesu nuḅusaa ma ti zii woo ḡili bosu, ta ti-laawooi ḡaḡaazu baai, keḷe Izilaye nuḅuseiti be.

⁶ Gè la è leveni nuḅuse moinmɔingaa vɔ be, ti zii woo ḡili bosu, ta ti-laawooi ḡaḡaazu baai, nii doun è la kweni. Tama nà la è levena naati ma, ta la woilo è-woo ma.

⁷ Keḷe Izilaye nuiti ti la kea ti va woilo è-woo ma, tɔzei ti la pɔ ti va woilo ḡo ma. Ti unsuvɔve, ti ḡikpa.

⁸ Nà è ḡaazuḅaazu ga ti ḡevele, gè è unsuvɔ ga ti ḡevele.

⁹ Nà è ɣaazuɓaazu ga diamai ɣɛvele, é ɓaa é leve fasai va. Mina lua ti va pa, è zasu mina ɓali ti ɣaazu, anɛɛ ni ta ga kololala nuɓuseiti.»

¹⁰ E ɣɛni mà: «Da ve, zunui, kpɔɛiti kpein gè bosu è ma, woilo ti ma ga è-woiyɛɣei, è ti makɛ è-yiimave ga pago.

¹¹ Li è ma ziiti pɔ be, ti ve ga kula zou va nuiti. Ti woiloni è-woo ma, ɓaa ti ɣɛleni, da ɣɛ ti ma: «Maligii Ɔoɔɔ GALAGI wooi ɣaa.» »

¹² Zenvui bùzeɣeni zooi ma, gè zɔngɔ woo wolai menini pɔluvelei ga: «Tuya ɣa Ɔoɔɔ GALAGI ná-lebiyai ve, ve é zeini ná!»

¹³ Gè zenvu aniiti kovegiti tugi menini, ti da loɣa ɓɔɔɔ va, ta naama ɔɔɔ ɣiligiligiti ti ti ɣoba, naati tugiti, ta zɔngɔ woo wolai.

¹⁴ Zenvui é bùzeɣeni zooi ma, naa liini ga ze. Ɔoɔɔ GALAGI ná-zebei sòni, gè la zooga gè va ɣula zea. Gè liini, kòozu la nɛɛni, ziiɓɔlɔni.

¹⁵ Pele ɣana gè zeelini la kula zou va nuiti pɔ be Tele-Avive, ti zeini zie wolai Kɛɓaal ɣobave, mazɔɔ miná ɣa ti zeini ná. Gè keɛni ti vɔ be ga folo ɓfela, kidaavilini nɔ ti zaama.

GALA goo wo nui é ga gwɛɛma nui

¹⁶ Foloi ɓfelasiei ma, Ɔoɔɔ GALAGI ɓɛni pɔ, é ɣɛ mà:

¹⁷ «Da ve, zunui, gè è ɣɛa ga Izilayeɛle nuɓuseiti maabɛɛ nui. Siegi zu wooi ta a ɣula la dà, è meni, da Izilayeɛle nuiti tɛɛ da bè.

¹⁸ Siegi zu gè ɣɛɛzu la faa ɲɔu ɣɛ nui ma: «Da vaazu zaazu,» ni è la tɛɛni, ni è la ɓɛni è va faa ɲɔu ɣɛ nui naa lɛɛ, è va bo ma ga é ɓe ná-tuva vele ɲɔi va,

é va zenvui wo, naazu faa ɲɔu ɖɛ nui naa ɖa za ná-faɖaaza golai vaa zu, keɛ ná ná-saa vai ma ungi maɖaazaɖabo è ma.

¹⁹ Keɛ ni da faa ɲɔu ɖɛ nui lenɛna, é la beteveni ná-faa ɲɔi va ta ná-tuva vele ɲɔi, toɖa za ná-faɖaaza golaiti faa zu, keɛ dɔun da, ná-kasɔ la laa è unma, è-yenvui maazu ɖa baa.

²⁰ «Zenɔ ɖana, ni telebo nui a zɛɖena tuva vele vagɔi volu, é da faa ɲɔi ɖɛ, naazu ná kɔɖɔziɖa vai tanigaa la tuɖɔ, ni a zaana tɔɔzei è la tenɛni, gaamazu ná-faa ɲɔi vaa ɖa é zaazu su, siɛ vele vagɔi é boni kaite, nu la mɔ naa vɛtɛga, keɛ ná ná-saa vai ma ungi maɖaazaɖabo è ma.

²¹ Keɛ ni da telebo nui tɔna tenɛna ga é mina faa ɲɔu ɖɛ, tama gaamazu, é la faa ɲɔu nɔpɛ kɛɛni, naazu toɖa zenvui wo, da-lenɛ gooi maavele ma é sogai, naazu da balaa, da è-yenvui unmo.»

Maɖɛkpɔ siɛgi zu

²² Gɔɔɖɔ GALAGI yeei ɖɛni bà mɔnɔ naama adave, é ɖɛ mà: «Wuzegɛ, ɖula, è li pɛtugi zu, miná ɖa gè ɔɔzu ná è ɔ.»

²³ Gè wuzegɛni degɛmu, gè ɖula, gè li pɛtugi ɔɔ pelei. Gɔɔɖɔ GALAGI ná-lebiyai ɖulani ná keɛma, egɛ nɔ velel gè kaani la zie wolai Keɔbaal laave. Gè looni zooi ma, gè laaveɛ.

²⁴ Zenvui vaani pɔ, é gaalo kɔɖɔiti ga, é ɖɛni mà: «Li, è da-velei laaɖulu ɔɔɖɔ ma.

²⁵ Da ve, zunui, ta galui losu è va miná, ti è ɖili, è la zooga da va ɖula keɛzu da-nubuseiti saama.

²⁶ Ná è-nɛgi ɖatasu è-laagoozuve va, è ɖɛ ga ɔɔɔi, è la zooga è va zelilo niima nubuseiti ma, mazɔɔ ta ga kololala nubuseiti.

²⁷ Kele siegi zu fai ta a ge dà la ga gè bo è ma, è bo ti ma, nà kpɔe wo zobogi ve è ve, è bɔe. Názu dà bɔe ti vɔ, è ge ma: «Maligii Gɔogɔ GALAGI wooi ɔaa.» Zoi é wɔinni é woilo ma, é woilo, zoi é la wɔinni é va woilo ma, é mina woilo ma. Mazɔɔ ta ga kololala nuɔuseiti.»

4

Ezekiyele ta Zeluzaleme zeì vai kele su

¹ «Da ve, zunui, biliki gila sege. Da è gɔakalave, è taai ma ɔazavigi zefe ma ga Zeluzaleme.

² Naa volu deɛ ga seive na kele su. Nuiti puuzuveti zefei zu, naati kpete daalɔɔma, polo zigigiti to daalɔɔma, kɔlaaɔai vuuzuveti ta kɔɔɔ zɔɔlaiti ti latigai ma.

³ Da kɔlu ɔokolo golai zefe niina, è to ga sigigi wo yɔɔzu wa taai. Gaazulo taai va, seive na kele su, da ɔa è seizu kele su. Naa ɔa é ga poogi Izilayele nuɔuseiti be.

⁴ «La naa volu è-ɔvɛi ma, ta è Izilayele masadai ná-kotoi ma ɔasɔi la náve ma. Ta-vaagaaazagi ma ɔasɔi ɔana è segezu foloi lieɔi pe daawu è keɛzu laani è-yee gilagi ma.

⁵ Nà naama voloi lieɔi laazu è ma, naa ɔa é ga Izilayele ná-masadai ná-faagaaaza golai ma ɔonagi lieɔi. Toɔa ga folo unsavagɔ puutaavuuɔ (390), naa ɔa è keɛzu è da ná-faagaaaza golaiti ma ɔasɔi zefe.

⁶ Siegi zu è naama voloiti kpesu da, da la è-yeezai ma, da Zuda masadai ná-faagaaaza golai ma ɔasɔi zefe folo vuunaanigɔ (40) laawu. Folo gilagi ɔa é ga kona gilagi ma ɔasɔi gè daazu è unma.

⁷ Naa volu wele Zeluzalame va, seidai kele su, eyeei maanakai letema, e GALA gooi wo daalodoma.

⁸ Na vaazu e gilizu ga galuiti, ga e mina zoo e va lati, e va zefe zoma yeei ma, e va la zoi ma, eyesu e da-zeiklesu voloiti kpe.

⁹ «Moloi zefe, ta wolezegi, ta todo baazagi, ta todo veevlegi, ta suzui, naa vee dolo va, ti pe kposu, e pu aninakai zu, e kpete ga bului. To ga e geezu ga e-gonogi folo unsavago puutaavuugo (390) kpein daawu, e kezuru laani yee ma.

¹⁰ Nii da ge miizu folo-o-folo, toga ge ga galamu unfelego puufele (220), naa ga maaneai e kula ge ga de eyesu polumai.

¹¹ Da-bole dei liegi ga godosu, toga ge ga litele gila dei folo-o-folo.

¹² E-gonogi ga ge ege wolezegi ma bului, da gee nubuseiti pe gaazu, ma abui laai ga nubuse booi.»

¹³ Godo GALAGI ge: «Dele gana Izilayele nuiti ti vaazu kozoba laamianigiti miizu la, zou giligiti su, na ti beena veti ti liizu nati.»

¹⁴ Ge kpee looni, ge ge ma: «Ee, Maligii Godo GALAGI, kaipa ge la de bogo gononi! Kaipa ma loungo yee, eyesu za, ge la de saa bogo ve zua miini, baa suai nii sua gili ge paai, kozoba zua nape ge la de looni daave tei.»

¹⁵ E geni ma: «Wele, ge vaa bu e nubuse booi maavalibo ga nika zaa ma booi, e abui la ga naa, e da-laamianigi gili la.»

¹⁶ E geni ma mono: «Da ve, zunui, na daamiani make vaiti kologolosu Zeluzalame. Ta da daamianigi godo ta kpoole dei pe, ti va solo, ti goozu ga vili gola.

¹⁷ Bului ta ziei gɔa vala ná, ti pɛ ti zasu gɔa ɓali gola, ti ɗilagilagi gɔa vɔ, tɔɔzei ta-ɗotoiti faa va.»

5

GALA ka vaazu Izilaye zalazu

¹ «Da ve, zunui, boɗa zɔkpɔ ɗaaligi ta zeɗe, è ke ga kpekai. Dɔungi wo da ta è-ɓelɛi. Naa volu kiloi zeɗe, è dɔundeɗai ta è-ma leɗaiti kɔɗɔ ga, è seizei su, é mɔin.

² Siɛgi zu seikelesu vai ɓesu la, da seizu su sava, gilazuve ɗala abui ɗa taa zaamave. E gilazuve velesiei zeɗe, è ye dɔɗazu ga boɗa zɔkpɔi, è taai maalati da. E seizu ɗaabelagi zeɗe, è naa vaza fiilei zu, nɔun nà vile naa volu ga nà-boɗa zɔkpɔi.

³ Kele tama, da tago zeɗe ba, è pu da-zeɗei la, è make.

⁴ Da ta zeɗe naati ba, è pili abui ɗa, è gala abui ɗa. Abu ɗa ɗula su, nii a so Izilaye veleɗeɗei pɛ ba.»

⁵ Maliɗii Ƴooɗɔ GALAGI wooi ɗaa: «Naa ɗa é vaazu ɗɛɛzu ga Zeluzalɛme, taa wolai gè pileni ziiti saama, gè zou ɗiligiti ke maagoolii zu.

⁶ Su nuɓuseiti ti la ɗoloni tɔgiti be ta deveiti gè ti veeni ti ya. Ti faa ɗɔi ɗɛɛni tɔun é leve ti ɗoba yooiti ta ti ɗoba nuɓuseiti ba. Tɔun ti ɗɛɛni nà-tɔgiti ba, ti ɗɛɛ ga ti mina zie ga nà-deveiti.»

⁷ Naa ɗa é ba, Maliɗii Ƴooɗɔ GALAGI wooi ɗaa: «Tɔɔzei wo ɗɛa ga kololala nuiti, wo leve zii ɗiligiti ba ti wo-maagoolii zu, wo la ɗoloni nà-tɔgiti be, wo la ziɛni ga nà-deveiti, wo luva vele la zɔleni vɔɔ ga wo-maagoolii ma nuɓuseiti kevele,

⁸ naa maavele ma, Maliɗii Ƴooɗɔ GALAGI wooi ɗaa: Nà ɓalaagi nà wuzeɗezu wo laalɔɗma,

Zeluzalame veaiti. Nà nà-tukpɔɔgaalevei ɔe wo zaama, taa zaamaɔe, zii ɔiligiti ti ka ga ɔaazuɔe.

⁹ Nà faa ɔe wo laaloɔɔma, nii gè la de keɔala ɔeeni, ta gè la keɔala ɔea mɔno pe, tɔzei wa-ɔɔzɔba vaiti ba.

¹⁰ Taazuɔe, doun keɔɔɔiti ta ti-lointi mi, dointi ti ti-ɔeeni mi. Nà nà-tukpɔi laale wo wu. Niiti ti yesu vulua wo zu, nà naati faza filɛi zu ná pe.»

¹¹ «Eɔeɔelei gè vulua la ga ɔite, tɔzei wo sèizu nadegai ɔɔzɔa ga wa-ɔɔɔɔ gani kɔzɔɔzɔgiti ta wa-ɔɔzɔba vaiti, nà balaagi, nà kpekai ziezu wo ma. Gè la wo ɔaazumaawɔingaa, gè la wo makega,» Maligii ɔɔɔɔ GALAGI wooi ɔana.

¹² «Taaveaiti seizu savagɔi ɔilazuɔe ɔa za ga ɔɔɔ zeeɔei ɔaa pului taazuɔe, seizu velesiɛi za ga boɔa zɔkpɔi taai maagoolii zu, gè seizu zavasiei zuvaza filɛi zu ná pe, gè vile ti volu ga nà-boɔa zɔkpɔi.

¹³ Nà yeeɔe nà-ziiɔaawanai va, gè li ga nà-ziiɔulagi, gè zeeli la kwɛma, gè wanaɔula ti va, nazu ta suɔwɛɛ ga nà, ɔɔɔɔ GALAGI, nà ɔa kpɔɛai nà-toloi zu, gè li ga nà-ziiɔulagi, gè zeeli la kwɛma ti laaloɔɔma.

¹⁴ Zou ɔiligiti ti wo-maagoolii zu ta nuɔuseiti pe ta ɔe levesu ná, ta ka ga gè Zeluzalame ɔea ga taai kologologai, ɔaaɔula ma metu.

¹⁵ Nà nà-tukpɔi laale bu, ta ziiɔaawana wolai, gè kpɔɔ ga zeliloma wolaiti. Nuɔuseiti ti maagoolii zu, naati ta taa wolai tei ke ga neɔɔulasu anii, ta poomu ganii, é ɔe ti ve ɔalaa ga tenegi, ta maalua zabui. Nà ve, ɔɔɔɔ GALAGI, gè ɔɔɔzu.

¹⁶ «Nà mɛɛn ɔoi vilisu wo ma ga pului é ga saa gelei, wo-ma zuwu ɔaaleve vai ma. Nà pu-

lui naa yeeɖaaɖaa, gè wa-laamiani sɔlɔɔsuɔeti ta makɛsuɔeti pɛ su bale.

¹⁷ Pului nà teve wo ma, ta sua nɔiti nà yeeɓe ti va wo laalɔɖɔma, ta wo vaa. Dɔfɔ zeeɓɛi ta toomai, naa vɛɛ kɔɔi va, naati ta wo ɖologɖolo, gè boɖa zɔkpɔi leve wo laalɔɖɔma. Nà ve, Gɔoɖɔ GALAGI, gè ɓɛɛzu.»

6

GALA gooi é woni Izilayele yooi laalɔɖɔma

¹ Gɔoɖɔ GALAGI ɓɛɛni pɔ, é ɖɛ mà:

² «Da ve, zunui, ɖaavote Izilayele ɖizeiti ma, è GALA gooi wo ti laalɔɖɔma.

³ Gɛ ti ma: «Izilayele ɖizeiti, à woilo Maligii Gɔoɖɔ GALAGI wooi ma. Maligii Gɔoɖɔ GALAGI wooi ɖaa gizeiti ma, ta gize nɛmɛiti, naa vɛɛ pɛtugiti ba, ta nɛmɛiti: Nà vaazu ga kɔɔi wo laalɔɖɔma, é wa-zalaɖa ɖula adaveti kologɖolo.

⁴ Wa-zalaɖa ɖulazuɔeti daa ɖa loo, wa-ansansegiti ma zalaɖa ɖalazuɔeti ti wolowolo, wo zaama ma mɔinmɔin ka loo, ti za wa-ɖɔɖɔ gani nɔɖɔiti kakalavɛ.

⁵ Nà Izilayele nuiti ma voomaiti suvaza ta-ɖɔɖɔ gani nɔɖɔiti kakalavɛti, gè wo-ma ɖaɛiti suvaza ta-zalaɖa ɖulazuɔeti maagɖooliiti su.

⁶ Wa-yooi ɖɔlɔkɔlɔma ná pɛ, taa wolaiti ta ɖolo, zalaɖa ɖulazuɔeti daaloo, nii a kɛ wa-zalaɖa ɖula adaveti ti ɖologɖolo, wa-ɖɔɖɔ gani nɔɖɔiti suɖaleɖale, gaavala ti va, wa-ansanse gala anɔɖakaiti ti ɖolo, ta nii dɔin wo kpɛteni, tanɔpɛ ge la yɛga ná.

⁷ Ma moinmoin ka za wo zaama. Wa sugwɛɛ naazu ga nà ɔa gè ga Gɔɔɔɔ GALAGI.

⁸ « ʼAnɛɛ naa ve, nà tanigaani zɛ ná wo zaama, kɔɔi la ti vaa, mɔta goi naati ta vaza zou ɔiligiti su.

⁹ Kula zou va nui mɔtai naati ta yɛ zou ɔiligiti su, ti ɔisɛ nɔun su. Ti-ɔigi ɔa loo sù, veleɪ gè ta-woovalada yii ɔologoloni da, tɔzei ta-ɔologolo kisɛiti ti zegeni nɔun ba, ti ɔaazulo kpaan kɔɔɔ gani nɔɔiti ba. Naazu ti woin ɔa zeɔe ɔɔɔ ma tiya ɔɔɔi, tɔzei tuva vele ɔiti ba ti ti ɔɛni, ti ga kɔzɔba vaiti.

¹⁰ Ta sugwɛɛ naazu ga nà ɔa gè ga Gɔɔɔɔ GALAGI, gè la ɔeni ɔɛni ti vɔ wafuun, siɛgi zu gè ɔaazagani la ti ma, ga nà nimizai zeizu ti ma.» »

¹¹ Maligii Gɔɔɔɔ GALAGI wooi ɔaa: «À yee loo ɔɛɛaga ga kitevei, wo ɔɔɔa loɔa, wo kpɛɛi loo, tɔzei Izilayele ná-kɔzɔba vaa ɔiti ba é ti volu. Ti-ma zuwu ɔaa ɔa vaazu levezu ga kɔɔi, ta pului, naa vɛɛ ɔɔɔ zeeɔɛi va.

¹² Zɔi a ɔɛ ɔoozama, naa ɔa za ga ɔɔɔ zeeɔɛi, zɔi maabugaaɪ, naa za kɔɔi zu, zɔi a yɛ voluzu, naa ɔa zeɪ kɛɛ su, é za ga pului. Nà zeeli nà-ziiɔulagi ɔwɛgi ma ti laalɔɔma.

¹³ Ta-nu voomaiti ta vaza zɔoi ma ta-ɔɔɔɔ gani nɔɔiti saama, ta-zalaɔa ɔulazuɔɛti maagooliiti su, gize wolaiti ta gize goiti ma, naa vɛɛ gulu wolaiti bu va, niiti ti ɔaa ɔiilɪai, ta adaveti pɛ ɔɛti ti ɔeni zalaɔaiti kulazu ná ta-ɔɔɔɔ gani nɔɔiti bɛ. Wa sugwɛɛ naazu ga nà ɔa gè ga Gɔɔɔɔ GALAGI.

¹⁴ Nà yeewuzɛɔe ti laalɔɔma. Nà ta-yooi zuwo, ná ɔaaɛi eɔɛvelei Liɔila tevebai zu la, vɛ pɛ ti zeini ná. Ta sugwɛɛ naazu ga nà ɔa gè ga Gɔɔɔɔ GALAGI.»

7

Folo gaaabelagi ga vaazu

¹ Gooḡo GALAGI bɔɛni pò, é ḡe mà:

² «Da ve, zunui, Maligii Gooḡo GALAGI wooi gaa
Izilaɣele nuḡuseiti ma:

«Wele, yeeḡḡala gaaabelagi gaa!

Ma gaaabelagi zeelia zooi ma zoko naanigoi pe be.

³ Niizu wɔnɔi bega,

nà nà-ziiḡaawanai lɛɛzu ga woye,

ḡe wo-zie velei ma lukpoi gaaaleve,

ḡe wo zala, é zoloo wa-ḡɔzɔba vaiti ma.

⁴ Gè la wo ḡaazumaawɔingaa, ḡe la wo makega.

Nà wo zala ga wo-zie velei ta wa-ḡɔzɔba vaiti

wo ḡatani ti ḡee vai va.

Wa suḡweɛ naazu ga nà ḡa ḡe ga Gooḡo GALAGI.»

⁵ Maligii Gooḡo GALAGI wooi gaa:

«Nimizai, nimiza ḡila kpegi,

keḡala la ná, naa ḡa é vaazu!

⁶ Gaaḡela foloi zeelia.

Gaama ve, é zeelia,

wɔnɔi bega, toḡa nuu é vaazu.

⁷ Wo ḡologolo foloi vaa, zooi gaa nuḡuseiti!

Ungo, yeeḡḡalai zeelia, foloi maaḡuḡa.

Wele, kidaavili fai ḡa é gizeiti ma,

koozunɛi votogi zu.

⁸ Niizu gaamago nɔ, nà nà-ziiḡaawanai lɔɔzu wo
unga,

nà zeelizu nà-ziiḡulagi ḡweḡi ma wo laalɔḡma.

Nà wo lukpoiḡaalevezu é zoloo wo-zie veleiti ma,

ḡe wo zala ga wa-ḡɔzɔba vaiti pe.

⁹ Gè la wo ḡaazumaawɔingaa, ḡe la wo makega.

Nà wo zala ga wo-zie velei ta wa-ḡɔzɔba vaiti

wo ɟatani ti ɟεε vai va.

Wa suɗwɛɛ naazu ga nà ɗa gè ga Gooɗo GALAGI, é
wo loɗazu.» »

Faa fologfologi fεvele δετεα

10 «Wele tukpəgaaleve voloi va,
faa zugologologi gəvele βeta.
Dogə bakəi gəvele βeta!
Wasogi zuwəəla!

11 Toomai wuzegɛa,
ga ɛ ɣe ga kpakɔi ɛ lo faa ɲɔu ɣee vai va.
Tanɔpe ge la ye ga ná ɲegɛlein,
anɛɛ niima nuɓuseiti su,
ɓaa bebe wolai nii ɛ zɔngɔzu,
ɓaa ti wɔɔlo velel ta ta-lebiyai.

12 Yeeꝑꝑꝑalai ꝑana zeeli,
ma voloi maaꝑꝑꝑaa,
ani ꝑeya nui la mō ꝑoozunꝑa,
zai é ani vōdizu, naa la mō ꝑaazupꝑilia,
mazꝑꝑꝑ nā-ziiꝑaawanai ꝑa nuꝑusei pꝑ daalꝑꝑꝑma.

¹³ Ani v̄adi nui⁵ la zooga é va ná-s̄olai¹ zol̄o v̄olu,
an̄e ni toḡa⁵ ye vulua.

Tōzei fai dēveai nuḅuseiti pe ma, é la zēgea ma.
Ti pe ta eteai ziezu faazupui zu,
tanope ge la zooga é va ye vulua.

14 Ta ye puɔugi vɛɛzu ɔɔ, ti fai pe kpeɛɛ,
kele zunu nɔpe ge la lia kɔɔmaɔɛ,
mazɔɔɔ nà-ziɔgaawanai ɔa nuɔuseiti pe
daalɔɔma.»

Kula qeleqele ge la ná

15 «Kəɔi ɟa ɓɔi taazuɓe,
ɗɗɗo zeeɓei ta pului ɟe pɛɛyɛɟeiti bu.
Zɔiti ta ɟe ɓalaɟaiti su,

naati ta za kooi zu,
niiti ti taazuve,
naati ti loo bu ga pului ta dɔfo zeebei.

¹⁶ Niiti ta ye vulua, ta vela, ti li gizeiti ma.
Egevelei poopogi a da kpalagi wo da,
ti pe ta kpalagi wo ta-vaagaaaza golaiti faa zu.

¹⁷ Ti-yeeiti su ga ge yooɔge,
ti-niibiiti su da bali.

¹⁸ Ta saa wolo wo segeiti too goba,
ti zasu da bali ga dualuagi,
ti-gaazuve maalooɔu ga unfegi,
tɔungiti pe kpuyegai.

¹⁹ Ta ta-waliiti pili ya taazuveti,
ta ta-zanugiti deve ga kooɔba aniiti,
mazoloɔ walii baa zanugi la zooga e va ti gizo,
Gooɔɔ GALAGI na-ziigaawana voloi zu.
Ani la mo gea ti ya a kula ge ti-godayegei zu,
baa a ti-gogiti sulaave,
mazoloɔ walii ta zanugiti ka ti geni ga
ti gɔɔziga gɔtui ta-vaagaaaza golaiti faa zu.

²⁰ Ta-gɔbu ani pagɔiti ka ti ti geeni ga ta-waso ganii,
ti naati kpeteni ga kooɔɔ ganigiti, ti gɔzoai, ti maayo
ge zerge.

Naa ga e ba, na naa geezu ga ti gɔzo anii.

²¹ Na weeinti zesu na, ti va, ti loo ma naavoloi zu,
zooi zu nu joiti ti ke ga koozoganii,
ti bega volumna ga kooɔ.

²² Na voluave ti va,
ta na nebe adave ye na, ti na gɔzo,
toosu nuiti ta le na, ti kooɔ.

²³ Kolu yooɔɔi gevele bete,
mazoloɔ zooi zulaavega ga nama vuu
lukpooaalevei,

taai zulaavega ga toomai.

²⁴ Nà vaazu ga zii giligiti ti ziliai gola,
ti ta-veleiti so.

Gè zobobe nuiti ta-wasogi gfweteve,
ta-zalaḡa ḡulazuḡeti ti ḡozo.

²⁵ Kidaaviligi vaa!

Ta ziileigi ḡaiziezu, keḡe ti la səlḡosu.

²⁶ Maanḡḡi ḡa va, é la maanḡḡi ma,
woo ḡi va, é la woo ḡi maazu,
ti ḡa GALA goo wo nui maanḡḡe ga é kulakeḡemai
ta ḡe.

Zalaḡa ḡula nui la mḡ nu ḡalaga,
keḡwolaiti ti la mḡ nu ḡeḡga.

²⁷ Masagi ḡa zei gaazudeḡui zu,
kundigii ḡe kidaaviligi zu,
nuḡuseiti sasu ḡa ḡali ga duai.

Nà vaazu ti zosu, eḡvelei ti luva veleiti ti la,
ḡe ti lukpḡaaleve, eḡvelei soloogai la ti ma.

Ta suḡwḡe naazu ga nà ḡa ḡe ga ḡḡḡ GALAGI.»

8

Kḡḡḡ gani kḡ vai GALA sei velei wu

¹ Yeeḡḡḡalai gi ḡeni la Babilḡe, naama ḡonagi
lḡzitasiei, ma alu dḡzitasiei, ma volo lḡlusiḡi ma, ḡe
ḡeni zeini nà-pelei wu, Zuda ḡewolaiti ti ḡeni zeini
kàkalave. Miná ḡa Maligii ḡḡḡ GALAGI ná-zebḡi
yeini mà ná gaamago nḡ.

² Gè weḡeni, ḡe fuluanii ta ḡa, kulaai ga zunui. E
zo saamave é yei, miná ḡe eḡe abui, maazu velei ḡa
volo eḡe kḡlu ḡḡgi, ma ḡebelai ḡa vu.

³ Zunui naa anii ta maalenii eḡe zee, é sḡ
nḡundegai va. Kulakeḡemai naa zu nii GALA

ge teveni zenvui læeni ga ze fiilei zu, é li ga ze Zeluzalame. Gè ɔɔɔ ɔaani nu læezuve sigidave é buu vele, lekpemave nu ɔvvezuve, ve kɔɔɔ ganigi ta ɔeni vileni ná, nii é GALA ná-ziigaawanai wuzegezu.

⁴ Izilayele ná-GALAGI ná-lebiyai é volozu, naa ɔeni náve, eɔevelei nɔ gè kaani la nemɛi zu.

⁵ GALA ge ɔeni mà: «Da ve, zunui, wele lekpemave nu ɔvvezu vele.» Naa ɔa gè kɛni. Nu ɔvvezuve kpogi vɔ be, zalaga ɔulazuve ɔeni ná, gè kɔɔɔ ganigi naa ɔaani, nii é ɔɔɔ GALAGI ná-ziigaawanai wuzegezu, é nu læezuve ɔobave.

⁶ E ɔeni mà: «Da ve, zunui, è petega nii ti kɛzu? Gaamazu Izilayele nuiti ti ɔɔɔ vea kɔzɔba vaa ɔɛ vai ya, ga ti màaɔooza sɛizu ɔadegai va. Kele da vaazu kɔzɔba vaiti kaazu, ti wɔɔɔai niiti ba.»

⁷ E liini ga ze nu læezuve GALA sei vele ma ɔoizuve. Gè weleni, gè zɛɛi ɔa sigigi va.

⁸ E ɔeni mà: «Da ve, zunui, sigigi ɔota.» Gè sigigi ɔotani, pete, nu ɔulazuve ɔeni ba.

⁹ E ɔe mà: «Le, è kɔzɔba ɔɛwoti ɔɔiti ka, nii niima nuiti ti kɛzu ve!»

¹⁰ Gè læeni, pete nii gè kaani: anii ma zii pɛ maani-inigi zaɔaai ga yeei sigigi ma koozuve: kpokpo ganiiti, ta kɔzɔba zuaiti, naa vɛ Izilayele nuiti ta-ɔɔɔ gani nɔɔi ma zii pɛ ba.

¹¹ Izilayele nuɔuseiti ta-ɔɛwolaiti saama nu vuulɔfela (70) ɔaalɔni, ti lo kɔɔɔ ganigi niiti kakala. Ananse gala liɔi zoni ti ɔilagilagi ya, ansansegiti gala luului da wuzegɛ eɔe tonaɔingi. Safan* ná-doun zunui Yaazania ɔeni lɔni ti zaama.

* **8:11 8:11** Wele ve: 2DS 34:8-19.

¹² Maligfii feni mà: «Da ve, zunui, è kaa, nii Izilayele nubuseiti ta-gfundigfiiti ti keezu doogfuzu, ti gilagilagi ta-gdoogo gani peleiti bu? Ti da woozugula ga: Goofo GALAGI la gi gaazu, Goofo GALAGI gela zooi va.»

¹³ E feni mà: «Da vaazu koozoba vaiti kaazu ti ti geezu, ti woolbai niiti ba.»

¹⁴ E liini ga ze nu leezuve Goofo GALAGI zeilei ma goizuve, nu gozeze veilei. Anzanuiti ti zeini ná, ti da galagi Tamuze† ná-saa wolei wo.

¹⁵ E feni mà: «Da ve, zunui, è kaa? Da vaazu koozoba vaiti kaazu, ti woolbai niiti ba.»

¹⁶ E liini ga ze Goofo GALAGI zeilei ma goizuve buu veilei. Nu leezuve Goofo GALAGI zeizu nadegai, doogo bosuve ta zalaqa gulazuve ti yoozuve, zunu vuufelego maazu loolugo (25) gela feni miná. Ti voluavegai Goofo GALAGI zeizu nadegai va, ti gaavote folo gulazu veilei, ti da vile niibiga, ga ti noko foloi wu.

¹⁷ E feni mà: «Da ve, zunui, è kaa? Koozoba vai nii kpein Zuda nubuseiti ti keezu ve, naa la de kula geeni ga tiye baa? Keni pe ti zooi zulaave ga toomai, ti mina be zigaawana vaiti ba? Tiya ganu niina, ti gulu bekegi maabugazu ti-zokpai va.

¹⁸ Na balaagi na ti zalazu na-zigaawana wolai zu. Ge la ti gaazumaawingaa, ge la ti makega. Ti unboliga beei loo va ga ge bo ti va, ge la woiloga ma.»

9

† **8:14 8:14 Tamuze:** Mezopotami galagi ta ve, Babilone nuiti ta-yooi. Naati ti feni ná-saa wolei wosu kona-o-kona.

Zeluzaleme maaḡolo vai

¹ Naa volu gè Maliḡii wooi mēnini, é bo ga woo wola, é ḡe ma: «À va, wōiti wo leveai ga wo potokulai wo taai ma, à wa-ḡōḡḡ zōolaiti seḡe, ada ḡologolo keleitii!»

² Gè zunu lōzita ḡaani, ti da va, ti zeḡe ga maazu vele velela veleii nu ḡōvezuve, ese ná-kōḡḡ zōolai zoni zea, ada ḡologolo kelei. Zunui ta ḡeni ti zaama, maaḡiliai ga geze zeḡei, seve ḡe anii ḡeni ná-saamaḡiligi va. Ti pe ti vaani, ti lo zalaḡa ḡulazuve ḡobave, é ga kōlu ḡōigi.

³ Názu ḡa Izilayele ná-GALAGI ná-lebiyai wuzegēni la, é zeḡe seeluḡein maazu, é li GALA sei veleii laave. Maliḡii zunui lolini nii maaḡilini ga geze zeḡei, seve ḡe anii ná-saamaḡiligi va.

⁴ ḡōḡḡ GALAGI ḡe ma: «Leve Zeluzaleme taazuve ná pe, é poogi veē naati pe tovalave, zōiti pe ti kpalagi wosu, ti da ḡaazuḡili tōzei kōzōba vaiti ba ti ḡēezu ná.»

⁵ Naa volu gè goomenini, é devei ve zōiti zea, é ḡe ma: «À vile zunui tēi polu, wo taaveaiti paa. A mina nu ḡaazumaawōingā, à mina nu makē!

⁶ A ti pe paa, wo ti-ma zuwu ḡaaleve, kēwola wōlōiti, zinipoiti, anzalopoiti, dōungoiti, anzanu-iti. Kēle à mina vōḡḡ naati ti tanōpe ba, niiti poogi ti-lovalave. A tōzei sēizu ḡadegaī va.» Ti tōzeini ga kēwolaiti ese paa, ti ḡeni GALA sei veleii laave.

⁷ E ḡeni ti ma: «À GALA sei veleii ḡōzō, wo ma eteave zulaave ga nu vōomai, naa volu à li ḡōozama.» Ti liini, ti da nu vaai ḡe taazuve.

⁸ Siegi zu ti ḡeni nuiti paazu la, nà ḡila ko nō ḡa gè yēni loni. Gè looni zōoi ma, gè kpeeī loo, gè ḡe

ma: «Ee, Màligii Góogó GALAGI, è ña-yiigaaawanai lopiga Zeluzalame ma, Izilayele nui mótaiti ti yegai, ña pò è naati ma zuwu gaaaleve ñaa?»

⁹ E gòogaaavoteni, é gɛ mà: «Kotoiti ti gɛeni Izilayele ta Zuda ta-masadai ma ziegiti su, ti zuwɔɔloni ga gola. Zooi zulaavega ga ñamaba vaiti, taai zulaave ga telebotala vaiti. Nuiti ta gɛezu ma: «Góogó GALAGI gɛlea zooi va, é la gi gaaazu pa!»

¹⁰ Nà ñalaagi, gè la ti gaaazumaawɔingaa, gè la ti makega, kɛɛ zoi soloogai ti luva velel ma, naa gaa nà da ti unma.»

¹¹ Názu zunui maaɗilini ga geze zɛgei, seve gɛ anii gɛni ná-saamaɗiligi va, é vaani, é ná-poluvaawogi wo ga: «Devei è boni mà, gè ti pɛ kea.»

10

GALA ná-ɛbiyai zɛge vai sei velel va

¹ Gè weleni geei gaaave seeluɓɛinti tɔungi maazuve. Anii ta gɛni ná ege kɔtu zɔngɔ ñaagi daa ga safilegi, é gɛni ti maazuve, kulaai ga masa kpɔkpɔgi.

² Góogó GALAGI gɛni zunui ma, nii maaɗilini ga geze zɛgei: «Lɔ seeluɓɛinti kɔgɔ gɛligɛligiti zɔgɔzu, yeelaave ga abulekai, è sege seeluɓɛinti saama, é li, è faza taai ma.»

Zunui liini gaaazu, é naa gɛ.

³ Tama seeluɓɛinti ti gɛni lɔni GALA sei velel yeezazuve, siegi zu zunui liai ma ti vɔ pelel. Pɛle gɔozuve pɛ daaveni ga tonaɗiingi.

⁴ Naa volu GALAGI ná-ɛbiyai wuzɛgɛni, é zɛge seeluɓɛinti maazu niiti ti zelɛni minazege kesui ma lakulugi maazuve, é li GALA sei velel laave.

Tonaɖiingi vaani, é GALA sei veleɪ wuulaave eyesu eteave pe ge da volo ga Ɔoɔɔ GALAGI ná-ɭebiyai.

⁵ Seeluɓeinti kovegi lugi ɖeni menisu eyesu etea veleɪ koi voluve, eɖe GALA gooi, Zebei-Pe-Maliɖii, siegi zu é ɓɔɛzu la.

⁶ Zunui maaɖilini ga geze zɛɖei, é ɖeni loni ma ɔɔɔ ɖiligiligi gila kobave nɔ, siegi zu GALA ge devei veeni la zea ga é li, é abui zɛɖe ma ɔɔɔ ɖiligiligiti zɔɔzu, seeluɓeinti saama.

⁷ Seeluɓeinti taɖila ge yeemaaleni abui ma, nii maabuɖaai ba. E ma lekaiti kula, é zunui yeelaave da, nii maaɖilini ga geze zɛɖei, naa ɖula, é li ga tiye.

⁸ Nu ɖeni nuɓusei yeei ma zii ɖaazu seeluɓeinti kovegi wu.

⁹ Gè peteni ga ma ɔɔɔ ɖiligili naanigo ɖeni ná, gilagila ge seeluɓein ɖilagilagi ɖobave. Naama ɔɔɔ ɖiligiligiti ti ɖeni volozu eɖe kotu zongo baagi.

¹⁰ Ti naanigo pe ti ɖaazuɓeti ti ɖulani ga ve, eɖe ti pe ta lo ɓɔɔ zu, ti ɖilagilagi pe.

¹¹ Ta la ɖena ziaa, ta la zoo liizu lekɓema naanigoiti pe, ve ná neai ti ve, miná vele ɖa ti ɖeni liizu la, ti ɓede la ba ga ti va lati. Ve veleɪ nɔ seeluɓeinti tɔungi a lati ná, miná vele nɔ ɖa ti bena li ná, ti li, ti lati faa la ba.

¹² Seeluɓeinti gaazuɖezeiti ti ɖeni ti-ɓusei va ná pe, ti-voluve, ti-yeeiti, ti-ɖovegiti, ta ma ɔɔɔ ɖiligili naanigoiti pe.

¹³ Gè menini, ti daaseigi veeni ma ɔɔɔ ɖiligiligiti ba ga «tongoɓo fiilei».

¹⁴ Seeluɓeinti pe ti-ɖaazuve ɖeni ti va ga naani-naani, gaazu mɔungi ɖeni eɖe seeluɓein ɖaazuve, gaazuve velesiei ɖeni eɖe zunui ɖaazuve, gaazuve

zavasiei feni ege zalai gaazuve, gaazuve naanisiiei feni ege koge gaazuve.

¹⁵ Seeluɛinti ti wuzefeni. Ti feni ga zenvu aniiti nɔ gɛ ti gaani zie wolai Keɓaal laave.

¹⁶ Siegi zu seeluɛinti ta la fena ziaa la, ti-gɔgɔ gɛligɛligiti ti feni latisu ti goba. Siegi zu ti wuzegezu la zooi ma ga ti-gove, ma gɔgɔ gɛligɛligiti ti la feni gulazu ti va.

¹⁷ Siegi zu ti losu da, naati ɓalaa ti lo, ni ta wuzefena zooi ma, naati ti wuzege fana nɔ, mazɔɔ zenvui ɛ feni zenvu aniiti su, naa nɔ ga ɛ feni ma gɔgɔ gɛligɛligiti su.

¹⁸ Gɔgɔ GALAGI nɔ-lebiyai ɛ volozu, naa zefeni GALA sei velei laave, ɛ li, ɛ ze seeluɛinti maazu.

¹⁹ Seeluɛinti ti gove fai lozeini, ti wuzege zooi ma gaazu, tiya-o, ti-gɔgɔ gɛligɛligiti-yo ɔɔma. Ti lɔni Gɔgɔ GALAGI ze velei laave folo gulazu velei. Izilaye nɔ-GALAGI nɔ-lebiyai ɛ volozu, naa feni ti va, ɛ zeleni maazu.

²⁰ Zenvu ani naanigɔiti keni de, gɛ ti gaani Izilaye nɔ-GALAGI gɔgɔwu, zie wolai Keɓaal gobave. Gɛ kwɛni ga seeluɛinti keni de.

²¹ Ti gɛlagilagi pɛ gaazuve feni naani, kove naanigɔ, nubusei yeei ma zii feni ti va ti-govegiti bu.

²² Ti-gaazuve ti gulani ga zenvu anii naati gaazuve, niiti gɛ ti gaani zie wolai Keɓaal gobave, tiya ɓɔɓi nɔ feni de. Eɛ ge feni zolesu, ɛ da li ga gɛkala velei nɔ.

11

Zeluzaleme lukpɔga ga leve

nd-nama vuu vai zu

¹ Zenvui büzegeni zooi ma, é li ga ze Góogó GALAGI zeí veíeí laave folo gúlazu veíeí. Nu leezuve sigídaave, gè zunu vuufelego maazu loolugo (25) g'aani. Gè nu felego gwéeni ti zaama, ti g'eni ga nuɓuseiti ta-gundigíiti, Azuul ná-doun zunui Yaazania, ta Benaya ná-doun zunui Pelatiya.

² Góogó GALAGI g'eni mà: «Da ve, zunui, zunuiti ka, ti faa joi g'eezu, ti da tene joiiti bo taai tei su.

³ Ti da g'e ma: «Eyesu yeedegala zeeli, ade la de pelea loga ve. Taa geuve ege kolu ligii, ade g'e vuuni su ege suai.»

⁴ Naa ga é ba, GALA gooi wo ti laalógoma, GALA gooi wo, da ve, zunui!»

⁵ Názu ga Góogó GALAGI ná-Zenvui vaani pò. E g'e mà: «Da g'e ma: «Góogó GALAGI wooi gaa: Gè naa gwéega, nii wo bosu, Izilayele nuiti! Kisiei é loozu wo-yiimave, gè naa gwéé.

⁶ Wo nu vaai wola g'ea taai tei su, wo koi yógózu veleiti pe sulaavega ga nu boomaiti.

⁷ Naa ga é ba, Maligii Góogó GALAGI wooi gaa: Taai g'ea ga kolu ligii, kee suai ga ga niiti wo ti vaai. Kee woun, ná wo beezu, wo g'ula ná va.

⁸ Wa luazu kooi va baa? Tama, ná kooi lebesu wo ma,» Maligii Góogó GALAGI wooi g'ana.

⁹ «Ná wo beezu, wo g'ula taai va, gè wo lo weinti zeezu, gè ná-tukpoi loo wo ma.

¹⁰ Ná wo lukpo Izilayele zooi goozuve, wa za kooi zu ga boja zokpoi, wa sugwée naazu ga ná ga gè ga Góogó GALAGI.

¹¹ Taai tei ge la g'ea wo ve ga kolu ligii, wo va g'e ga suai é makesu su, kee ná wo lukpozu Izilayele yooi

ḡoozuυε.

¹² Wa suḡwεε naazu ga nà ḡa gè ga Ḡooḡo GALAGI, zoi wo la ná-tḡgiti soni, wo la zieni ga ná-deveiti, tḡzei wo zieni nḡ ga zii ḡiligiti siε velei, ti wo-maaḡoolii zu.» »

¹³ Gè yeni nḡ GALA gooi wosu, Benaya ná-doun zunui Pelatiya za. Gè looni zooi ma, gè laaυεε, gè kpeeī loo, gè ḡε ma: «Ee, Maligīi Ḡooḡo GALAGI! Da ḡa è Izilayelee nui mḡtai ma zuwu ḡaaleυezu!»

Minazeḡḡegi é woni kula zou va nuiti bε

¹⁴ Ḡooḡo GALAGI bḡeni pḡ, é ḡε mḡ:

¹⁵ «Da υε, zunui, niiti ti ga è-ma ziiti, è-ḡεelointi, ti ga ḡa-nuiti, Izilayelee nuḡusei niiti pε ti ti ḡulaai zou va, naati ka Zeluzaleme taaveaiti ti ḡεεzu ti ma: «A ye ḡoozama, wo maaḡooza Ḡooḡo GALAGI va, mazḡḡo giya ḡa zooi tεi feai gi ya ga ḡḡḡ!»

¹⁶ Naa ḡa é ba, ḡa ḡε ti ma: «Maligīi Ḡooḡo GALAGI wooi ḡaa: Anεε ni gè ti maaḡoozani, ti li zii ḡiligiti saama, gè ti vazani zou ḡiligiti su, keεε nà ḡεεzu ti zaama miná yeeḡḡalaī tanigaa laawu eḡε ada ḡadegai naama yooiti su, υeti ti náti.»

¹⁷ Naa ḡa é ba, ḡa ḡε ti ma: «Maligīi Ḡooḡo GALAGI wooi ḡaa: Nà wo ḡaalεεzu ba, wo ḡula nuḡuseiti saama, gè wo zuzo, wo ḡula zooiti su wo vazagai ti zu, nà Izilayelee yooi ve wo υε.»

¹⁸ Ta vaana, ti zeḡe miná, ta kḡḡḡo gani kḡḡ vaiti pε seḡe ga, ta kḡḡba vaiti pε.

¹⁹ Nà wo pε wo bḡ ḡi ḡilagi ma, gè zenυu niine ḡilagi ve wo pε zea. Wo-ḡigi kpaai eḡε kḡtui, gè naa ḡula wo ḡoozu, gè maavalibo ga faaḡaaḡaa ḡigi,

²⁰ naa ɔa a ke wo zie ga na-deveiti, wo woilo na-togiti ma, wo ti zo, wo zie ga tiye, wo ɔe ga na-nubuseiti, ge ɔe ga wa-GALAGI.

²¹ Kele zaiti ti-yii ɔatagai kooɔo gani koo vaiti ba ta kooɔba vaiti, na ti-zie velel ma ɔasoi la ti unma,» Maligii Gooɔo GALAGI wooi ɔana.

GALA na-lebiyai zeɔe vai Zeluzalɛme va

²² Seeluɔeinti ti kovegi lozeini, ma ɔoo ɔiligiigiti ti da lati ti oo, Izilayele na-GALAGI na-lebiyai e volozu, naa ɔeni ti maazuve.

²³ Gooɔo GALAGI na-lebiyai wuzegeni taa zaamave, e li, e lo gizei maazu, e Zeluzalɛme folo ɔulazu velel.

²⁴ Zenvui vuuni bu, e li ga ze Babilone kula zou va nuiti po be. Naa ɔeeni kulakelɛmai zu GALA Zenvui feeni. Kulakelɛmai ge kaani, naa zegeni polu niina.

²⁵ Nii kpein Gooɔo GALAGI deeni ga ze, ge naati pe deeni ga kula zou va nuiti.

12

Kula zou va vai ma voogiti

¹ Gooɔo GALAGI boeni po, e ɔe ma:

² «Da ve, zunui, da zeini nubuseiti saama, ti ɔaazuleai. Gaazuɔezeti ɔa ti va ga ti wozaga, kele ti la wozagaazu pe, goiyegeti ɔa ti va, ga ti faa meni, kele ti la faa menisu pe, toozei ta ga ɔaazulee nubuseiti.

³ Da ve, zunui, kula zou va ɔasoi ɔevele bete booo ve, e da-ziei bete kelɛmave, nui pe gaazu. Ve e zeini na, zeɔe miná, e li ada ɔili. Naa ɔe ese pe gaazu, tanisu ta gaaga naazu ga ta ga ɔaazulee nubuseiti.

⁴ Da-ɣula zou va ɣasɔi ɣula foloi ti ɣaazu, da ɓɔɣɔi è ɣula keɛmave ti ɣaazu kpɔkɔi, è da li, eɣɛvelei kula zou va nui a da lii la.

⁵ Da da-velei ma zɔɣigi vaaɓota ti pɛ gaazu, è da-ɣasɔiti kula ma yeɣei zu.

⁶ Da kasɔi la ɣɔma ti pɛ gaazu, è ɣula la kpidii zu, da ani vɛɛ ɣaazu, è mina weɛ zooi va. Mazɔɔɔ nà pɔ è ɣɛ ga poogi Izilayeɛle nuiti bɛ, é vile naa va, nii é vaazu ɣɛɛzu.»

⁷ Gè naa ɣɛɛni, nii Maliɣii deveni mà. Gè kasɔi ɣulani keɛmave, eɣɛ kasɔi nii soloogai kula zou va nui ma. Kpɔkɔi gè sigigi vaaɓotani ga zèei, gè kasɔi ɣula kpidii zu, gè da ɣɔma nuiti pɛ gaazu.

⁸ Poluma zobui, Ɔɔoɣɔ GALAGI ɓɔɛni pò, é ɣɛ mà:

⁹ «Da ve, zunui, Izilayeɛle nuɓuseiti, gaazuleɛ nuɓusei teiti, ti la è ɣaazaɣani ga: «Leeni ɣa è keɛzu?»

¹⁰ Ɔɛ ti ma: «Maliɣii Ɔɔoɣɔ GALAGI nii ɣɛɛve ga tɛne gooi, kundigii vɛ é Zeluzalɛme unda, ta Izilayeɛle nuiti bɛ ti zeini ná.»

¹¹ Bo ti ma ga, è nii ɣɛɛve, é ɣɛ ti vɛ ga poogi, naa ɣa é vaazu ɣɛɛzu ga tiye, ta liizu ga tiye Baɓilɔne.

¹² Zɔi é ti unda ga kundigii, naa ɣa ná-kasɔiti da ɣɔma kpidii zu, é ɣula taai va. Ta zeɣei wɔ sigigi va, é va ɣula ná. Toɣa ani vɛɛ ɣaazu ga é mina zooi zu ɣa.

¹³ Nà nà-tumɔi lɔ unga, toɣa ɣɔ ga nà-balii, nà lii la Baɓilɔne, Kaledé nuiti ta-yooi zu, é la naa ɣaa ga ɣaazuve, keɛ ná ɣa a za ná.

¹⁴ Nà maaɣoolii ma nuiti pɛ faza mini-o-mini, make nuiti, ta ná-kɔɔɣɔ nuiti, naa volu gè vile ti volu ga nà-boɣa zɔkpɔi.

²⁵ Mazɔɔɔ nà, Gɔɔɔɔ GALAGI, nà naa wo, nii é bè ga gè bo, tama naa ɔa vile su, su la ɔoozaa. Gaazule nɔbuseiti, wa yesu vulua, gè kpɔɛi tɛi bo, wo ye vulua, é vile su,» Maligii Gɔɔɔɔ GALAGI wooi ɔana.

²⁶ Gɔɔɔɔ GALAGI bɔɛni pɔ, é ɔɛ mà:

²⁷ «Da ve, zunui, wele nii ɔa Izilayele nuiti ti bosu da-vaa zu, ti ɔɛ, da-ɔulakelemaiti ke voloiti maagoozave de, nii gè bosu è ma ga è bo ti ma, naa ɔa ga siegi zu vaa nii maagoozaai.

²⁸ Naa ɔa é ba, ɔɛ ti ma: «Maligii Gɔɔɔɔ GALAGI wooi ɔaa: Wooi niiti kpein nà ti wo, su la ɔooza é vile su,» » Maligii Gɔɔɔɔ GALAGI gooi ɔana.

13

Zɛɛ ɔala goo wo nuiti

¹ Gɔɔɔɔ GALAGI bɔɛni pɔ, é ɔɛ mà:

² «Da ve, zunui, ɔɔoi laazeeli Izilayele GALA goo wo nuiti ma, niiti ti GALA gooiti bosu ga ti ɔisu vai nɔ, ɔɛ ti ma: «A woilo Gɔɔɔɔ GALAGI laawooi ma!»

³ Maligii Gɔɔɔɔ GALAGI wooi ɔaa: «Maanɔɔɔi ɔa ɔimalala GALA goo wo nuiti tuɔɔ, ti vilegai ti bɔɔɔ ɔisɛiti polu, ti la kulakelema nɔɛ kaani!

⁴ Ee! Izilayele, da-GALA goo wo nui tɛiti keɛve eɔɛ koveiti ti vuuni adave ná ɔologologai!

⁵ Wa ve, GALA goo wo nuiti, wo la liini wo va lo sigigi ma yegeiti da, wo la sigigi loni ga wo va Izilayele nuiti make, é va lo kpaan kɔɔmave, Gɔɔɔɔ GALAGI ná-ziiɔaawana voloi.

⁶ Zɛɛ ɔulakelemai ɔa ti kaazu, ta-vaawokeɛyeelugɔiti ta ga yaava geleiti. Ti da ɔɛ ma: Gɔɔɔɔ GALAGI wooi ɔana! Tama Gɔɔɔɔ GALAGI

laade é va ti leve, ti da g̃ito ba ga ti-laawooi g̃a vile su.

⁷ Ta ga zεei, wa-g̃ulakεlemaiti wo ti g̃aazu! Ta ga yaavai, wa-b̃oεiti wo zezezu ga tiye siεgi zu wo g̃εεzu la ga: G̃ooḡo GALAGI wooi g̃ana, tama nà laade gè va b̃oε!>

⁸ «Naa g̃a é ba, Malig̃ii G̃ooḡo GALAGI wooi g̃aa: <T̃oozei wo-laawooi g̃a ga yaava b̃oεi, zεε g̃ulakεlemaiti ka wo ti g̃aazu, nà ga va wo laaloḡoma,> Malig̃ii G̃ooḡo GALAGI wooi g̃ana.

⁹ <Nà yeewuzεgezu GALA goo wo nuiti daaloḡoma, ti kpεtε kisu g̃ulakεlema vaiti bosu, ti da zεε vaawokεεyeelug̃o vaiti bo. Seizu la vea ti vε nà-nuḡuseiti ta-lotug̃oiti saama, ti la zεvεa Izilayele nuḡuseiti saama, ti la ṽolo g̃alega ma, ti va zeeli Izilayele yooi zu. Wa sug̃wεε naazu ga nà g̃a gè ga Malig̃ii G̃ooḡo GALAGI.

¹⁰ T̃oozei ta nà-nuḡuseiti kakasu, ti da g̃ε ma: Ziileigi, siεgi zu ziilei ge la ná la. Nà-nuḡuseiti ti sig̃igi loni, tiya ma ti kobegi zie ma.

¹¹ G̃ε kobe siε nuiti ma: Sig̃igi g̃a vuuzu ya! Sa-bala golai g̃a vaazu, sak̃tui vu, fiile wolai tokoleve.

¹² Sig̃igi a vuuna ya, ti la wo g̃aazaḡaga b̃aa, ga: Kobegi wo siεni ma, tosuve g̃a mini?>

¹³ «Naa ma ka Malig̃ii G̃ooḡo GALAGI wooi g̃aa: <Nà-ziig̃aawanai g̃a lokolevezu eḡε fiile wolai, nà-ziig̃ulagi va eḡε sabala golai. Nà sak̃tuiti pu nà-ziimalevei zu, ti anii pε sug̃olog̃olo.

¹⁴ Nà sig̃igi wolozu, nii wo kobegi ziaai ma, nà faza zooi ma, ma wuulaagi g̃ula kεlema. Toḡa vu ya, wo undaa g̃a ṽili naama vaiti saama, wa sug̃wεε naazu ga nà g̃a gè ga G̃ooḡo GALAGI.

15 Nà nà-ziigfaawanai gɔla gɔbu gana sigigi laaloɔɔma, ta zɔiti ti kobegi ziɛni ma. Nà gɛ wo ma naazu: Mini ga mu sigigi ná, mini ga naama nuiti ti ná, ti gɛni kobegi ziezɔ ma?

16 Izilayele GALA goo wo nui tanɔpɛ ge la mɔ ná, tɛiti ti gɛni bɔɛzu é vile Zeluzaleme va, ti da ná-ziileigi ma vai wo, siegi zu ziilei ge la ná la!» Maligii Gooɔɔ GALAGI wooi gana.»

Pote faa gɛ anzanuiti

17 «Da ve, zunui, bɔɛ anzanuiti pɔ da-nuɔuseiti saama, ti kulakɛma vaiti bosu ga ti gɛsu vai nɔ, GALA gooi wo ti laaloɔɔma,

18 da gɛ ti ma: «Maligii Gooɔɔ GALAGI wooi gaa: Maanɔɔɔi ga zeelizu wo ma, wɔiti wo sege zakpaiti zeeɔɔɔaveti pɛ puuzu, wo bɔɔɔgi bɛtɛ nui ma zii zɔligɔi pɛ bɛ, wo vɔni ti-yenvui ma! Wo wɔinni wo nà-nuɔuseiti zenvui gɛ ga wɔnɔ, wo wɔnɔ ma yenvui make?

19 Wa baagɔulazu mà nà-nuɔuseiti gaazu ga moloji ma yeelaavegi ta bulu buɔaiti, wo da nuiti paa, maa la nɛɛni ti va za, wo da naati ze vulua, niiti ti maa la nɛɛni ti va ye vulua, siegi zu wo zɛɛi wosu da nà-nuɔuseiti ma, ti da woilo ma.

20 « «Naa ga é ba, Maligii Gooɔɔ GALAGI wooi gaa: Nà wa-zege zakpaiti daaloɔɔma, wo nuiti sosu da ege wɔniiti. Nà ti valizu ga gè ti gɔla wo-yeɔɔɔaveti, gè nuiti fie, wo ti zosu balii ga, ga ti gɔve ege wɔnia.

21 Nà wa-wɔɔɔgiti balizu ga gè nà-nuɔuseiti fie, ti gɔla wa-zobogi wu. Wo la mɔ zooga wo va ti zo ga baliiti. Wa sugwɛɛ naazu ga nà ga gè ga Gooɔɔ GALAGI.

²² Wa telebo nuiti inɔtevezu ga wa-yɛɛ wogaiti, niiti gè la ɣeni faa nɔu bɛɛni ti laaloɣɔma, wo faa nɔu ɣe nuiti inɔɔɔ, ti ye ti-zie vele nɔi volu ti-yenvui undaavili fai zu.

²³ Naa maavele ma, wo la mɔ kisu ɣulakelɛma ɣaa, wo la mɔ bɔɣɔ laa ungaizie wo faa zu. Nà nà-nubuseiti unmmɔsu, gè ti ɣula wa-zobogi wu. Wa sugwɛɛ naazu ga nà ɣa gè ga Gɔoɣɔ GALAGI.» »

14

Woovele nuiti ta-vai

¹ Foloi ta, Izilaye ɣewolai tanigaa ti vaani pɔ bɛ, ti bu kàkala.

² Gɔoɣɔ GALAGI bɔɛni pɔ, é ɣe mà:

³ «Da ve, zunui, nui niiti ta-ɣɔɣɔ gani nɔɣɔiti ta ti ya ti-yiimave, ti ɣaazuloge naa nɔ, nii é ti loozu kotoi zu. Nà va bu nei ga ti ɣaazaɣa ɔaa?

⁴ Naa ɣa é ba, bɔɛ ti ɔɔ, é ɣe ti ma: «Maligii Gɔoɣɔ GALAGI wooi ɣaa: Ni Izilaye nui ta a ɣena ná, ná-kɔɣɔ gani nɔɣɔiti ti ziimave, gaazulogai naa va, nii é toozu kotoi zu, é va é GALA goo wo nui ɣaazaɣa, nà, Gɔoɣɔ GALAGI, nà ɣa nà gooɣaavotegi ve zea, é zoloo ná-kɔɣɔ gani nɔɣɔ mɔinmɔingiti tosuve ma.

⁵ Naa maavele ma, nà Izilaye nubuseiti pɛ kigi maazɔɔɔ volu, teiti ti voluavegai bà, ti ɣaavote ta-ɣɔɣɔ gani nɔɣɔiti ma.»

⁶ «Naa ɣa é ba, ɣe Izilaye nuiti ma: «Maligii Gɔoɣɔ GALAGI wooi ɣaa: A va pɔ volu, wo ɣele wa-ɣɔɣɔ gani nɔɣɔiti ba, à zeɣe kɔzɔba vaiti polu, wo ti ɣɛɛzu!»

⁷ Ni Izilaye nui ta ɔaa seikɔɣɔma nui ta a ɣena ná, ná-kɔɣɔ gani nɔɣɔiti ti ziimave, gaazulogai naa

va, nii é toozu kotoi zu, é va é GALA goo wo nui ta gaaazaɗa, nà, Gooɗɗo GALAGI, nà ɗa nà gooɗaavotegi ve zea.

⁸ Nà wuzeɗe naama nui laaloɗɗoma, nà ke ga poogi, é ɗa wo faalaalii zu, nà kpeteve nà-nuɓuseiti ba. Wa suɗwee naazu ga nà ɗa gè ga Gooɗɗo GALAGI.

⁹ «Ni GALA goo wo nui a bena ɓoɗɗo va é ɗaka, é ɗa ɓoɗɗo ɓoɗɗi wo, nà, Gooɗɗo GALAGI, nà ɗa gè diai kakagi ma. Nà nà-zobogi lee la, gè teve ga, gè kula nà-nuɓuseiti saama, Izilayele nuiti.

¹⁰ Ti felego pe ta-vaagaaazagi ma ɗasoi ɗa la ti unma, GALA goo wo nui, ta zoi é vaazu é gaazaɗa,

¹¹ naa ɗa a ke, Izilayele nuiti ti mina loo ya, ti va maagooza bà, ti va ɓoɗɗo ɗoɗo ga ta-lo kologologiti, ti ɗe ga nà-nuɓuseiti, gè ɗe ga ta-GALAGI,» Maligii Gooɗɗo GALAGI wooi ɗana.

*Faa nɔpe
ge la GALA ná-tukɓi zeɗea daazu*

¹² Gooɗɗo GALAGI ɓoɗɗi pò, é ɗe mà:

¹³ «Da ve, zunui, ni zou a kotoi ɗeena dàaloɗɗoma, é la ɗeɗi bè ga woogegila nu, nà nà-zobogi ɗula keɗema daaloɗɗoma. Nà daamianigi zolɔ pelei ɗologolo ti ma, gè pului leve ti ma, gè nuɓuseiti ta suaiti suwuɗaaleve zooi ɗa.

¹⁴ Anee ni zunu savagɓi niiti ta la ɗe ti zaama, Nowe, Daniyele ta Zobe, naati ta-lelebodai a la tiya ɓoɗɗi nò ti-yenvui ɗizo,» Maligii Gooɗɗo GALAGI wooi ɗana.

¹⁵ «Baa mu ni nà sua ɗoiti puuna ma yooi zu, ti ná zuwo, nuɓusei ɗula ná va, zooi zu ɗe ga tevebai, mazolɔ suaiti ta ná nuiti pe paa, nu nɔpe ge la mɔ zooga é va zeɗi ná, duai maavele ma,

¹⁶ zunu savagɔiti ti-laaseigi wogai, anɛɛ ni naati ta la ɔɛ ná, tiya ɔ́ila nɔ ɔ́a ti-yenvui a la ɔ́izo. Eɔ́evelei gè vulua la ga ɔ́ite, ti la bena zoo ti va ti ɔ́oɔ́ loin taɔ́ila kpalaa kizo, zunu ɔ́aa anzanu, zooi a la ɔ́ɛ nɔ ga tevebai zu,» Maligɔ́i ɔ́oɔ́ GALAGI wooi ɔ́ana.

¹⁷ «Baa mu gè va ga kɔ́oi niima nuɔ́useiti daaloɔ́oma, gè deve ve ga kɔ́oi laale zooi wu, é koloɔ́olo, ti nuiti ma zuwu ɔ́aaleve ta suaiti,

¹⁸ zunu savagɔiti ti-laaseigi wogai, anɛɛ ni naati ta la ɔ́ɛ ná, eɔ́evelei gè vulua la ga ɔ́ite, ti la bena zoo ti va ti ɔ́oɔ́ loin taɔ́ila kpalaa kizo, zunu ɔ́aa anzanu, tiya ɔ́ila nɔ ɔ́a ta ɔ́izo,» Maligɔ́i ɔ́oɔ́ GALAGI wooi ɔ́ana.

¹⁹ «Baa mu ni nà ɔ́oɔ́ zeeɔ́ei levena nuɔ́useiti saama zooi zu, gè nà-ziiɔ́aawanai yei ti ma ga saai, é nuɔ́useiti ma zuwu ɔ́aaleve ta suaiti zooi ɔ́a,

²⁰ anɛɛ ni Nowe, ta Daniyele ta Zɔ́beni ka ta la ɔ́ɛ ná, naati ta-lelebodai a la tiya ɔ́oɔ́i nɔ ti-yenvui ɔ́izo. Eɔ́evelei gè vulua la ga ɔ́ite, ti la bena zoo ti va ti ɔ́oɔ́ loin taɔ́ila kpalaa kizo, zunu ɔ́aa anzanu,» Maligɔ́i ɔ́oɔ́ GALAGI wooi ɔ́ana.

²¹ «Mazɔ́lɔ́ Maligɔ́i ɔ́oɔ́ GALAGI wooi ɔ́aa: «Gè faa ɔ́oi naanigɔ́ zeini Zeluzalɛme ma, kɔ́oi, ta pului, ta sua ɔ́oiti, naa veɛ ɔ́oɔ́ zeeɔ́ei va, ga é nuiti ma zuwu ɔ́aaleve ta suaiti.

²² Anɛɛ naa ve tanigaa nɔ ɔ́a ta ye vulua zunuiti su ta anzanuiti. Ta ti ɔ́ulana taai va, ta va wo vɔ́ be. Siegi zu wo ti-zie veleɔ́i ɔ́oi vetesu da, ta ti luva veleɔ́i ɔ́oi, wa ɔ́oɔ́ ɔ́aanɛɛ é vile maanɔ́oi va, nii gè seini Zeluzalɛme ma, ta fai nii kpein gè daani ma.

²³ Wo-yii ɔ́a la názu, siegi zu wa ti-zie veleɔ́i ta ti luva veleɔ́i ɔ́aana la, wa suɔ́wɛɛ naazu ga nii kpein

gè kɛɛni ga taai tei, gè la ɣɛni kɛɛni wafuun,» »
Maligii Gooɔɔ GALAGI wooi ɣana.

15

Dooɔɔi kpelei abui logai ba

¹ Gooɔɔ GALAGI boeni pò, é ɣɛ mà:

² «Da ve, zunui, leezen ansaɔɔgi losuve wɔɔɔuve
zɔɔma wulu ɣiligiti ba baa? Ma bekegiti fizɔɣe
dɔɔɔzu wului zɔiti tɔnɔiti ba baa?

³ Nu ɣa zoo nei è ma wului ta zɛɣe, è kpete ga ani?
Nu ɣa zoo nei è ta bɛte ga kalagi, ani a zoo zɛɛsu ga?

⁴ Page nɔ ga é ɣɛ ga abui ɣɔnɔgi. Siegi zu abui besu
la ga gaabelazuve felegɔiti gala, zaamazuve boɔɔi
mu abui zogi miná va, toɣa zoo ɣɛɛzu ga ani mɔnɔ
baa?

⁵ Pɛte, siegi zu faa la ɣɛa ba la de, nu la ɣɛa beɛɛzu
ma, tɔun abui a galana, é kologolo, nu beɛde ɣa ɣɛ ba
nei ga è faa ɣɛ la?

⁶ «Deɣemu, Maligii Gooɔɔ GALAGI wooi ɣaa:
«Gè leezen ansaɔɔgi vili abui zu, naa vizɔɣe
dɔɔɔzu wulu ɣiligiti pili fai va abui zu, zekana
nà Zeluzalɛme nuiti pili da abui zu.

⁷ Nà wuzɛɣezu ti laalɔɔma, ta kaazu ga ti vela
abui va, keɛ abui taɣili ka ti ɣologolo. Wa suɣweɛ
naazu ga nà ɣa gè ga Gooɔɔ GALAGI, siegi zu gè
wuzɛɣezu la ti laalɔɔma.

⁸ Nà ta-yooi zu ɣɛɛzu ga tevebai zu, tɔzei ti
lɔni wooveledai zu,» » Maligii Gooɔɔ GALAGI wooi
ɣana.

16

Zeluzalɛme ná-kotoiti fai

¹ Góogó GALAGI bɔɛni pò, é gɛ mà:

² «Da ve, zunui, dɛɛ ga Zeluzalɛme ga siɛ velel ga ga kɔzɔba vaa.

³ Da gɛ ma: «Malig̃ii Góogó GALAGI wooi gaa, Zeluzalɛme: E-lɔkulugi, è zɔlɔɔ pelei zu, da ga Kanaan yooi zu nui, è-gɛɛ gɛni ga Amool nui, è-lee gɛ ga Gɛte nui.

⁴ E-zɔlɔɔsuve, foloi è zɔlɔɔni da, ti la gɛni è-wɔinkpaboi leveni, è maa la gbani ga ziei è va nade, ti la gɛni kpolo zieni è ma, ti la segea veleveleni è ma.

⁵ Nu nɔpɛ ge la gɛni maawɔingɛa wele woni è va, é va niima vaiti tanɔpɛ kɛ è ve. Kɛɛ è wɔinzegeɛni ti ma, è maɔnakai vilini ya dɔbɔi zu, è zɔlɔɔ foloi.

⁶ « «Gè leveni è gɔbave, gè è gɛani, è da maagɔɔ ɲamai zu. Anɛɛ ni ɲamai gɛni è ma, gè gɛni è ma kɛni è zɛnvui wo, ungo, gè gɛni è ma kɛni è zɛnvui wo.

⁷ Gè è gɛlani su, egɛ siinziin gani é dɔbɔi zu. E wɔɔlɔni, è gɛlani basu, da-vadai laazeeli gola, è-ɲiimiiti ti la, dɔundegaiti ti gɛla. Kɛɛ ná pɛ su è gɛbei gɛni de nɔ.

⁸ « «Gè leveni è gɔbave mɔnɔ, gè pɛɛni ga è zeelia nɛɛbɛ yeegɛgalai ma. Názu gɛ gè nà-sege wolai veɛni la è ma, é è gɛbei maalɔɔgu. Gè kona woni è ve, gè minazegɛ kɛ de yɔɔzɔ. Vele gɛna è gɛni la ga nɔnɔ, » » Malig̃ii Góogó GALAGI wooi gɛna.

⁹ « «Gè ziei zegɛni, gè ɲamai gba la è ma, gè gɛlo maku nɛɛngi zie è ma.

¹⁰ Gè segeiti feeni è ya, ti zuvuai, ta savalagiti ti ga sua gɔlɔi, ta geze vagɔi ma zaamaɲiligi, gè è maag̃ili ga soa zegɛi.

¹¹ Gè è maagfilini ga ani bii pagoitì, gè balaiti dōoni è-yeeiti ba, gè kōbu anii loo è gōbu,

¹² gè balaḡaegi lō è-zokpai va, ta goizu anigiti è-woiiti ba, masa bōōlōgi é volozu, gè naa lō è unba.

¹³ Uele ḡana è maagfilini la ga zanugi ta walii, è-maazeḡei ḡe ga geze vagōi, ta soa zeḡei, ta seḡeiti ti zuvuai. Bulu vukō vagōi ḡa é ḡeni ga è-ḡōnōgi ta kōin gulōi, ta gulōi. Naa ḡa é kea è vaga gola, è zoloo masadai zōlō fai ma.

¹⁴ E-maawoo ziaa eteai zu ná pē, da-vagi maavele ma, daazeeliai, mazōlō gè è maagfilini ga è da volo, » » Maligii Ḣōōḡō GALAGI wooi ḡana.

¹⁵ « «Kēē è yeelaani da-vadai ma, ta da-lōḡōḡulagi, è bōḡō lō koloḡologi zu. E bōḡō veeni koloḡologi ya, eyēsu è bōḡō ve teve nui ma zii pē zea.

¹⁶ E da-zeḡei tanigaa zeḡeni, è li, è zalaḡa ḡulazuve maagfili ga tiye, è da koloḡologi ḡe ti zu, naa ḡeḡala vaa la ḡeni de ḡeēni, tama naa ta la mō ḡea pē!

¹⁷ E da-maagfili zōōla vagōiti seḡeni, nà-zanugi ta nà-walii niiti gè ti veeni è vē, naati ka è kōōḡō gani zineiti kpēteni ga tiye, è bōḡō lō koloḡologi zu ti zaama.

¹⁸ E da-zeḡe zuvuaiti seḡeve, è pēē ti ma, è gulōi ve ti ya, ta ansansegiti è ti zōlōni zēa.

¹⁹ Daamiani pagōi kpein gè feeni è ya, bulu vukō vagōi, ta gulōi, ta kōin gulōi, gè ḡeni è ḡōnōkulazu, è naa ḡea ga zalaḡai nii makugi nēai, è fe ti ya, » » Maligii Ḣōōḡō GALAGI wooi ḡana.

²⁰ « «E è-loun zunuiti ta è-loun anzanuiti seḡeni, niiti è ti zōlōni bē, è ti ḡulani ga zalaḡai, kōōḡō ganigi naati bē, ti ti mi. Da-ḡoloḡologi la de kula ḡeēni ga de baa?

21 E doun zunuiti kɔdaaleveni, è ti ɖulani ga zalaɖai, nii abui galaai, kɔɔɖɔ ganigi naati be.

22 Naama ɖonagiti kpein daawu, è ɔɔɖɔ lɔɔni kɔzɔba vaiti su, ta kologologi, è la ɖitooni è ma lounɔyoi zu, siɛgi zu è ɖabei ɖeni de la, è laani, è ɖa maagɔɔ ɖa ɔɔɖɔi è-ma namai zu.

23 « «E luva vele nɔi pe poluma, è maanɔɖɔa, maanɔɖɔ ve è ve,» » Maligii Ɔoɔɖɔ GALAGI wooi ɖana,

24 « «è losuɔeti kpɛɛa, naama ada ɖaagɔozagiti ta è ya gaaleba wosuɔeti pe.

25 E-losuɔeti ta pele zaɖalaveti pe, è ɔaagɖulaa ɖa-vadai ma, è ɔɔɖɔ veeni teve nuiti pe zea, è ɖa-ɖologologi zuwɔɔba.

26 E kologologi ɖɛɛni ta Ezipete nuiti, è-zeiɔɔɖɔiti ti-buseiti bɔɔbaɪ, è ɖa-ɖologologi lateveni ga è ziiɖaawana.

27 « «Naa ma, gè wuzegeni è laalɔɖɔma, gè ta ɖulani ɖa-yooi la, gè è lɔɔni è zili nuiti ziimai zu, Filisiti laa wolaiti, tiya ɔɔɖɔi ti wanani su ga ɖa-ɖologologi ma zie vele nɔi, è ga tɔɖɔ ɖologologi.

28 Keɛ è yiima vai laa la ɖeni de zeelini, è kologologi ɖɛɛni wa Asiili nuiti. Anɛɛ naa ve, è-yii la ɖeni leini.

29 E ɖa-ɖologologi lateveni wa Babilɔne nuiti, niiti ti ga yaagɔiti, keɛ gaa la ɖaani è-yiimai laa va zeeli.

30 « «Kpe, ɔaavalage è zu ga gola,» » Maligii Ɔoɔɖɔ GALAGI wooi ɖana. « «E-zie vele iɔuɔe kologolo anzanu zie vele va, nii gola iɔudai kologolo anzanuiti kpein saama.

³¹ E kologolo peḷeiti toni ɓɔɔɔ vɛ pele zaɗalaveti, è ada ɓete, naati buzeɗeai, ti è ya gaaleba wosuṽeti pɛ. E la è-zala maalolisu, eɗevelei kologolo anzanu a ke la!

³² E ɗulani ga wɛɛnzɛ anzanui, é yeezeizu zunu ɗiligiti bu sinigi votogi zu.

³³ Ta ɗa kologolo anzanuiti pɛ sala, keɛ ɗɔnɔi, ɗa faanɛi ɗɛɛzu ɗa-wɛɛinti bɛ, è ti zalani, ti va zeɗe adavɛ pɛ, ti va ti ɗa la ga de.

³⁴ Da-ɗologologi zu, ɗa-vai ɗulani kazemazu, é la ga kologolo anzanui zɔiti tɔnɔi ɗevele. Nu la è ɗaizɛzu, é va è zala, keɛ ɗɔun ka è nuiti salazu. Naa ma è faiti maavaliboni.» »

Kotoi ma zalai

³⁵ «Naa ɗa é ba, kologolo anzanui, woilo ɓɔɔɔ GALAGI wooi ma.

³⁶ Maligii ɓɔɔɔ GALAGI wooi ɗaa: «E è ɗabei læa metu, è è-busei vaalobazuṽe pɛ ɗɛa, è ɓɔɔɔ vee vai zu kologologi ya, ɗa-wɛɛinti zea, ta ɗa-ɗɔɔɔ gani nɔɗɔiti. E è-lointi ma ɗamai vuuni, è ti ɗulani ga zalaɗai ɗa-ɗɔɔɔ gani nɔɗɔiti bɛ.

³⁷ Naa ɗa é ba, nà ɗa-wɛɛinti pɛ gaaleɛzu ba, zɔiti è ɓɔɔɔ veeni ti ya, niiti pɛ è ti nɛɛni vɛ, ta zɔiti è ti wɔinzɛɗeni, ɗè naati pɛ kpɔ ti va. Nà ti ɗaaleɛzu ba è ma, ti zeɗe adavɛ pɛ, ɗè è ɗabei vile, ti pɛ ti pɛɛ metu.

³⁸ Nà è lukpɔzu ga kasɔi é laazu wɛɛnzɛ anzanu-iti unma ta nu vaa nuiti, ɗè naa la è unma. Nà è lo ɗamai zu, mazɔlɔ nà faa zeɪ è ma, nà-ziigaawanai ta nà-toloi zu.

³⁹ Nà è lo ti yeezu, ti ɗa-ɗologolo peḷeiti kpezɛɗele, ti è-lɛɛzuṽeti kologolo, è naati kpɛɛni. Ta è

maanakai gùla, ti loo è zu, ti òa-maagìli zòolaiti sege, ti è gabei vile.

⁴⁰ Ta bebei wuzegè è laalògòma, ti è zòò ga kòtuiti, ti è zuleveleve ga ta-wogà zòkpòiti,

⁴¹ ta òa-velèiti gala ga abui, òa-lukpòì gaaleveai, naa gà ti daazeelizu anzanu vèbei gaaazu. Miná gà nà òa-wèenziè eteai bèla ná, eyèsu pè è la mò òa-wèen zala.

⁴² Nà nà-zìigùlagi zu vai laazeeli è laalògòma, siègi zu nà kaa la ga nà-tolo gùla un taade niina, nà maagè kpò, gè la mò yìigàawana pè.

⁴³ E la gízèni òa-loungo zìègi zu, è zìigàawana ga òa-gèewotiiti. Tama è luva vele jòì ma lònògi gà gè feezu è ya,» Maligii Gòogò GALAGI wooi gàna. «E la unfetala gòlogòlogi laani kòzòba vaiti maazu baa?

⁴⁴ « «Wèlè faalaali wo nuiti pè ta nii wo è ma: Doun deei gèvelei, ná-doun anzanui gèvelei!

⁴⁵ Da ga è-lee ná-doun anzanui, nii sinigi ta ná-dointi wòinzegèni ma. E gùlavè ga è-vaazeela anzanuiti, ti ti-zinigiti wòinzegèni ta ti-lointi. Wo-lee gèni ga Gète nui, wo-gèè gè ga Amool nui.

⁴⁶ E-liè anzanui é zeini è gòvèzuvè, naa gà é ga Samali ta ná-anzanu lointi. È-legè anzanui é zeini è yeezazuvè, naa gà é ga Sòdòme ta ná-anzanu lointi.

⁴⁷ « «E zìè vai ga ti-zìè veleì, è vòkògò ta-gòzòba vaiti ma, naa la gèni è yìilèini, naa lòini è gaaazu! Kèlè è-zìè veleì jòuni é leve tònòì va!

⁴⁸ Egèvelei gè vulua la ga gíte, è-vaazeelai Sòdòme ta ná-doun anzanuiti kaipa ti la gèni naa gèèni, nii wo kèèni, òa-o, è-loun anzanuiti-yo,» Maligii Gòogò GALAGI wooi gàna.

49 «Wεε nii ɔa é ɔeni ga è-vaazeelai Sòdòme ná-faɔfaazagi: Ta ná-doun anzanuiti ti ɔeni ta-eteai ziezu wasogi zu, daamianigi ti ya, ti gaanɛi zu, ziizoolɛ la ti ma. Kεε ti la ɔeni ɔɔni bala nu va, ti la yeeveeni maanɔɔ nu vε.

50 Ti yeni ɔεεzu ga waso nuiti, ti kɔzɔba vai ɔε gàazu. Gè ti-ma zuwu ɔaaleveni, gè ti ɔula eteai zu, eɔvelei è kwεε da.

51 Da-ɔotoiti è ti ɔɛni, Samali la ti ma valisaama ɔɛni ga è ɔvele! E kɔzɔba vai wola ɔɛni, é leve toun ba. E-vaazeelaiti, Sòdòme ta Samali, wo yɔɔzu ma, ti vizɔge è va!

52 Niizu, daaloga ɔa è unfe kasɔi zege, nii è ɔeni daazu è-vaazeela anzanuiti ma, ɔɛgi kotoiti maavele ma è ti ɔɛni, ti ga kɔzɔba vaa, é leve tɔnɔiti ba, naa ɔɛa ga è-vaazeela anzanuiti solege è va. Dɔnɔ ma yeeɔɔɔalɔi zeelia, è ɔaazuɔɔi su, è unfe kasɔi zege, tɔzei è-zie velei ɔɛa ga è-vaazeela anzanuiti solege è va.

53 « «Nà taa wolai tɛiti kpɛɛ volu, nà Sòdòme ɔɛɛ volu ta ná-doun anzanuiti, nà Samali ɔɛɛ volu ta ná-doun anzanuiti. Da balaagi, nà è ɔɛɛ volu ti zaama,

54 naa ɔa a kε è ɔaɔɔulama ɔasɔi zege, è unfe ga è-ɔεε vai pε, naa ɔa ɔε ga ti yiila vaa.

55 E-vaazeelai Sòdòme ta ná-doun anzanuiti, ta vɔni ti ɔvele wolɔmai zu. Samali ta ná-doun anzanuiti, ta vɔni ti ɔvele wolɔmai zu. Da balaagi, wa è-loun anzanuiti, wa vɔni wo ɔvele wolɔmai zu.

56 Siegi zu è ɔeni naɔai ɔulazu la ga ɔɔɔ, è la ɔeni è-vaazeelai Sòdòme vεvɔllisu ɔaa?

57 Naa ɔɛni, aisa ɔa ɔɔɔi è-zɔ nɔi va ɔula kεɛma. Daaloga è va niina ga Edòme laa wolaiti ta ti-

maaḡoolii zu laaiti ta-ḡeḡḡulasui zeeli è ma, naa veḡ Filisiti laaiti ta-ḡoomugiti ba, niiti ti ta-velelalai ḡulazu keḡema pele ungi pe ma.

⁵⁸ Da-unfetala vaiti ta kəzəba vaiti è ti ḡeḡni, naati ma ḡasəi ḡa è seḡezu,» Maligii ḡooḡḡ GALAGI wooi ḡana.

⁵⁹ «Maligii ḡooḡḡ GALAGI wooi ḡaa: «Naa ḡa é ba, velel è kea la ga ze, vele nə ḡana ḡe vaazu keḡezu la ga de. E la ḡizeḡni da-ḡona wooi zu, keḡ è minazeḡḡegi ḡologoloni.

⁶⁰ Anḡḡ naa ve, nənun nà, nà ḡize minazeḡḡegi zu ḡe boni è ve, è ma lounḡo ziḡgi zu. Nà minazeḡḡe bo è ve, é ga ḡooḡḡ kelei.

⁶¹ Da vaazu ḡisiezu è-zie velel zu, da unfe da, sieḡgi zu è vaazu yeezeizu la è-vaazeela anzanuiti bu, ma mounḡiti ta ma goiti, nà ti ləzu è yeezu, eḡḡ è-loun anzanua, anḡḡ ni naa la minazeḡḡegi zu bogai è ve.

⁶² Nà nà-minazeḡḡegi niinezu è ve, da suḡḡweḡ naazu ga nà ḡa ḡe ga ḡooḡḡ GALAGI.

⁶³ Naazu da ḡitoo voluzu velel vaiti su, è unfe, è ḡaazuḡəi su, è la zooga è va ḡəḡ, keḡ è nənun nà, nà è zuvaaye ga faa ḡəi pe è keḡni,» Maligii ḡooḡḡ GALAGI wooi ḡana.»

17

Koḡḡ wolai ta leezeḡn belel

¹ ḡooḡḡ GALAGI ḡəḡni pə, é ḡḡ mà:

² «Da ve, zunui, faalaalii ta wo Izilayeḡe nuiti ma, è wəḡwəḡə vai ta wo ti ma.

³ ḡḡ ti ma: «Maligii ḡooḡḡ GALAGI wooi ḡaa: Koḡḡ wolai, koveḡiti koozaai, kove deḡaiti koozaai,

maaleḡai dufukulu, é vɔnɛ, naa ḡa é ḡoveni, é li Liban ḡizei ma, é sɛdelegi ma wului unsu ḡale.

⁴ E ma bekegi ḡale ba nii gaagoozani ti pɛ ba. E liini la yaagɔ yooi ta zu, é da yaagɔiti ta-laai ta zu.

⁵ Naa volu é Izilayele yooi zu wulu vɔnɔgi ta zegeni, é li, é tɔɔ lɔ adavɛ ta, vɛ a yɛ ná tago baḡo, é siinni zooi ma zie wolai laavɛ, eḡɛ pɔnɔba ani.

⁶ Ani vɔnɔgi naa wuzegeni, é ḡɛ ga leezen ansaḡgi, é bɔvɔ. Ma bekegiti gaavoteni koḡɛi vɔ pelei, ma zapeiti ti da zie bu. Leezen ansaḡgi ḡeni ma beke niine ḡulazu nɔ ḡɔ.

⁷ « Koḡɛi taḡili ge ḡeni ná, bɔɔlɔai, kovɛga leḡaiti koozaai, maaleḡai dufukulu. Leezen ansaḡgi ma zapeiti gaavoteni ma, é ma bekegiti dii ga pɔ pelei. E ḡeni kaazu ga toḡa zie zɔlɔ naazu, é leve vɛ va siingai ná.

⁸ Siinga ḡeni de zou vagɔi zu, zie wolai ḡobavɛ, nii a kɛ ma bekegi mɔin, é gwaai wo, é ḡɛ ga leezen ansaḡgi maaneai.»

⁹ «Ḣɛ ti ma: «Maligii Ḣooḡɔ GALAGI wooi ḡaa: Gaa ḡa wɔɔlɔ nei? Koḡɛ mɔungi la va nei, é va ma zapeiti tɔɔḡula, é ma waaiti koloḡolo, é ḡaaḡa ga ma vɔnɔ niineiti ti vɔ? Kpɛdɛ la ba ga kenɛ zɛbɛ wolai, ba kooḡɔ nua ti mɔin pɛ, ti va tɔɔḡula.

¹⁰ Leezen ansaḡgi ziingɛ ga pagɔ, kɛɛ é la zooga gaa va wɔɔlɔ. Folo ḡulazu vele viilei ḡa loḡa ba nɔ feya, toḡa vɔ gaamanɔ metu. Vɛ é vɔnɔni ná zooi ma, toḡa vɔɔzu ná nɔ.» »

¹¹ Ḣooḡɔ GALAGI bɔɛni pɔ, é ḡɛ mà:

¹² «Ḣɛ kololala nui teiti ma: «Wo la naa voluvɛ ḡwɛɛ ba?» Ti loo ḡisu ga veleɛ Babilone masagi liini

la Zeluzalame, é masagi zo, ta kundigfiiti, é li ga tiye ná-zooi zu.

¹³ Naa voluma é nu gila segeni masa peleyegei wu, é minazege bo be, é ge naa ma kení è googegiladai ma gonai wo be. E liini ga nu wolaiti pe, é ti maagooza zooi va,

¹⁴ naa ga a ke masadai gaalege, buzege zobo ge mina ge ná, nii a ke é minazegegi make kpaan, ziileigi ge ná.

¹⁵ Kele naa mu ge wuzegeni Babilone masagi laalɔɔma, é keelaiti teve Ezipete yooi zu, ga ti sooití teve ma, ta salavusu bulugiti. Toɔa zobo sɔlɔ nei baa? Zoi é naa geai, toɔa ɔɔɔɔ gula su baa? E minazegegi gologologa, toɔa ɔɔɔɔ gula su?

¹⁶ Egevelei gè vulua la ga gite, masagi tei ka za masagi naa ná-zooi zu, nii é seini masa kpɔkpɔgi ga. E la geni gizeni minazegegi zu é boni, é minazegegi gologoloni. Toɔa za naa vɔ be Babilone yooi zu, Maligii Gooɔɔ GALAGI wooi gana.

¹⁷ Falaɔɔn la zooga é va ɔɔ ba, é va ɔɔɔɔ maagɔkɔ, anɛ ni naa ga salavusuiti ta kooɔɔ zɔɔlaiti feezu ti mɔin, siegi zu Babilone nuiti ti kooɔaɔgai ɔetɛzu la, ti zɛgeiti ɔɔ, ti lɔɔɔ su, ti ɔa nuiti undaavili.

¹⁸ E la gizeni konai zu é boni, é minazegegi gologoloni, tama tɔ ga é vaani bu. Naama vaagaaazagi gea voluma, kula gelegele ge la ná naa zu.⟩

¹⁹ «Naa ga é ba, Maligii Gooɔɔ GALAGI wooi gaa: Egevelei gè vulua la ga gite, konai é boni dɔaseigi zu, naa ga é segeni ma, é nà-minazegegi gologolo, nà ma ɔɔlɔi la unma.

²⁰ Nà nà-tumɔi lɔɔzu unga, toɔa ɔɔ ga nà-balii. Nà lii la Babilone, nà tukpɔ miná, é vile ná-yaava vai

va, é kɛɛni ga ze.

²¹ Ná-salavusu zɔbelamaiti pɛ ta za kɔɔɔzuvɛ, zɔiti ta yɛ vulua, naati ta vaza adavɛ pɛ. Wa sugwɛɛ naazu ga nà, Gɔoɔɔ GALAGI, nà ɔa kpɔɛai.» »

Maligii ná-minazefegiti

²² Maligii Gɔoɔɔ GALAGI wooi ɔaa: «Nà bɔɔɔi, nà ma beke niinɛ goi ta levezu sɛdele gului ma bekegi zokpai va, nà kula ma bekegiti gaabelazuvɛ, gɛ sin gize ɔaɔɔooza golai ma.

²³ Nà sin Izilaye ɔize ɔaɔɔoozagi gila ma. Toɔa ma bekegiti suvie, é waa, é ɔɛ ga sɛdele gului maayikiai. Wɔni ma zii pɛ ka ɔɛ laɔagi losu ma bekegiti su, ti ɔa looɔo ma bekegiti ma niinigi wu.

²⁴ Názu dɔbɔi zu wuluiti pɛ ta sugwɛɛ ga nà ɔa gɛ ga Gɔoɔɔ GALAGI, é gului ɔaayeizu nii gaɔɔoozaai, gului gaabudɔaai é naa ɔaɔɔooza, é gulu wundui vɔ, zoi ɔai é naa wundu su. Nà, Gɔoɔɔ GALAGI, nà ɔa kpɔɛai, nà kɛ nɔ.»

18

GALA ka ɛɛ tukpɔɔaaleve, é zoloo tuva velel ma

¹ Gɔoɔɔ GALAGI bɔɛni pɔ, é ɔɛ mà:

² «Leeni vaa zu wo niima vaalaalii wosu Izilaye yooi zu ga: «Doun kɛɛɔɔɔti ti leeɛn bɔei miini, ti-lointi niigai ɔaalaɔa?»

³ Eɔɛvelei gɛ vulua la ga ɔite, wo la mɔ naama vaalaalii ta woga pɛ Izilaye yooi zu!» Maligii Gɔoɔɔ GALAGI wooi ɔana.

⁴ «Tama, zɛnvui pɛ ka ga nɔnɔ, doun zɔɔɔ nuiti zɛnvui ta dointi zɛnvui. Nui a kotoi ɔɛ, naa ɔa a za.

⁵ «Zunui ta vete, telebogai, é ziezú ga soledai ta telebodai.

⁶ E la gize góo zalaḡa miizu, é la Izilaye le nuiti ta-góoḡo gani nóḡo ta góozu. E la ḡaazuḡulazu seipnóḡo anza va, é la laa ga anzanu, naa a ḡena alugi ḡaa.

⁷ E la nu zuziḡaa. A kuye vee na nu ma, kpounmai naa seizu ma, toḡa naa ḡaaḡale ma. E la unma wosu. Zoi pului ma, é ná-daamianigi ve naa ya. Zoi seḡe la zea, é ta ve naa ya.

⁸ E la ná-walii loozu ga loo, ta va la ma, ḡaa tóno soloo faa. Zee la telebotala vaa nape su, é da tukpoḡi ḡaaleve ga gaamai nuiti zóḡozu.

⁹ E ḡolo deveiti be ta tóḡiti ḡè ti zaidai, é zie ga gaamai. Niima nu zii ḡa ga telebo nu, gaamazu toḡa zenvui wo,» Maligii Góoḡo GALAGI wooi ḡana.

¹⁰ «Ni a doun zunu zóloona, é ga toosu nui, nu vaa nui, ḡaa é tuva vele poḡi ma zii pe keezu,

¹¹ tama keeḡe la naa tanape keeni, é gize góo zalaḡaiti mia, é vilega seipnóḡo anzai volu,

¹² é maanóḡo nuiti suziḡaa, ta bala nuiti, é nuiti unmaa, é la kpounma ḡaaḡalega ma kuye zeḡe nui ma, é bóḡo ve kóoḡo gani nóḡo góo vaiti zea, é kózo ba vaiti kea,

¹³ é kuye vee ga talamai tóno fai ma. Naama nu zii maaneve é ye vulua ḡaa? E mina ye vulua pe! E kózo ba vai ma zii pe kea, gaamazu keeni é za no. Ma namai ḡa ye to bóḡo unma.

¹⁴ «Kele ni zunui naa a doun zunui ta zóloona, kotoi kpein keeḡe keai, é naati pe ka, kele é la keeni é va zie ga naa zie vele.

¹⁵ E la gize góo zalaḡa miizu, é la Izilaye le nuiti ta-góoḡo gani nóḡo ta góozu. E la vilesu seipnóḡo anza volu.

¹⁶ E la nu zuzigaa. A kuye vɛɛna nu ma, é la yeezeizu kpounma wu. E la unma wosu. Zɔi pului ma, é ná-daamianigi ve naa ya. Zɔi sege la zea, é ta ve naa ya.

¹⁷ E la yeelɔa telebotala vaa zu, é la kuye vɛa talama vaa zu, ɔaa tɔnɔ faa. Toɔa ɔolo ɔana deveiti ta tɔgiti be gè ti zeini. Ná-doun zunui la zaa keɛɛ ná-faaɔaazagiti faa zu, gaamazu toɔa zenvui wo.

¹⁸ Keɛɛ ɔa é nuiti nimizaa, é seɔnɔɔiti unmaa, é loa maagoolii zu nuiti ma, naa ɔa é ba, tɔ ɔɔɔi ɔa za ná-faaɔaazagiti faa zu.

¹⁹ «Wa gaazaɔagi wosu ga, leeni vaa zu doun keɛɛi ná-faaɔaazagi ma ɔuyei la sala ná-doun zunui ma? Toɔa ga, doun zunui zie velei zolooni soledai ma ta telebodai, é ɔoloni ná-tɔgiti be. Gaamazu toɔa zenvui wo.

²⁰ Zɔi a kotoi ɔe, naa ɔa a za. Dointi ti la ti zɔlɔɔ nuiti ta-vaagaaazagi ma ɔasɔi zegea ti ve, dointi sɔlɔɔ nuiti ti la ti-lointi ta-vaagaaazagiti ma ɔasɔi zegea ti ve. Zɔi telebogai, ná-soledai ɔa leve unma, faa ɔou ɔe nui ɔa ná-faa ɔoi ma ɔasɔi ɔa la unma.

²¹ «Ni faa ɔou ɔe nui a zegenana tuva vele ɔiti polu, é ná-tɔgiti so, é zie ga soledai é zoloo telebodai ma, gaamazu toɔa zenvui wo, é la zaa.

²² Tɔ kologologiti kpein é keeni, naa la mɔ levea, toɔa zenvui wo tɔzei telebodai va, nii é keezu.

²³ Wa kaazu ga faa ɔou ɔe nui zaa vai ɔa neai bè ɔaa? Nii wɔindai la, naa ɔa ga é sie velei maavalibo, é zenvui wo,» Maligii ɔoɔɔ GALAGI wooi ɔana.

²⁴ «Kele ni telebo nui a ɔelena ná-soledai va, é ɔa faa ɔoi ɔe, é vɔkɔɔ faa ɔou ɔe nui ma kɔzɔba ɔeewotiiti su, wa kaazu ga toɔa zenvui wo? Nu la

mə kɛwoti ʋagɔi tanɔpɛ devea, é ti ɖɛɛni mɔ̃ungi, toɖa za ná-kololalai vaa zu ta ná-faaɖaazagiti.

²⁵ «Wa ɖɛɛzu ma: «Maligii zie ʋelei la zolooni.» A woilo dɛɛ deɖɛmu, Izilaye nuiti, siɛ ʋelei ɖa é la zolooni ɔaa? Tɔun wo-zie ʋeleiti tɛi ti la zolooni ɔaa?

²⁶ Ni telebo nui a ɖɛlena soledai ʋa, é ʋilɛ ga faa ɲɔi ɖɛa, a zaana naazu. Faa ɲɔi é kɛai, naa maavele ma ɖa é ʋalasu da zɛnvui ma.

²⁷ Ni tama faa ɲɔu ɖɛ nui a ɖɛlena tuʋa ʋele ɲɔi ʋa, é zie ga soledai, é zoloo telebodai ma, toɖa zɛnvui ɖizo.

²⁸ Tɛi é ná-tɔ kologologiti kwɛɛga niiti é ti ɖɛɛni, é ɖɛɛ ti ʋa, toɖa zɛnvui wo, é la zaa pɛ.

²⁹ Kɛɛ Izilaye nuiti ta ɖɛɛzu ma: «Maligii zie ʋelei la zolooni.» Nɔun siɛ ʋelei ɖa é la zolooni, Izilaye nuiti? Wo-zie ʋeleiti tɛi ti la zolooni tɔun ɔaa?

³⁰ «Naa ɖa é ba, deɖɛmu, ná wo ɖilagilagi lukpɔɖaaleve ga wo-zie ʋeleiti, Izilaye nuiti,» Maligii Gɔɔɖɔ GALAGI wooi ɖana. «À wo-zie ʋelei maavalibo deɖɛmu, wo ɖɛɛ tɔ kologologi pɛ ba, wa-vaɖaazagi mina ɖɛ ga wo undaavili sabui.

³¹ A tɔ kologologiti pɛ pili ya, niiti wo ti ɖɛɛni dàalɔɖɔma, wo ti maɖooza ɔɔɖɔ ʋa. A wo-ɖigiti niine, wo-yɛnvuiti ti niine, mazɔlɔ lee vaa zu wo pɔ wo za, Izilaye nuiti?

³² Tɔɔzei nɔun ziima vaa la ga gè nu nɔpɛ ka é ɖa za. Naa ɖa é ba, à wo-zie ʋeleiti falibo, nii a kɛ wo ye vulua,» Maligii Gɔɔɖɔ GALAGI wooi ɖana.

19

Maawɔin wuyei

¹ «Da ve, maawɔin wuyei loo Izilayele gundiɣiiti ma.

² Da ɣɛ ti ma:

«Wo-lee ɣɛni ga zala zaai.

E veɛni sakpamaalegai zala zineiti saama,
zala yivoiti saama é ná-zivoiti kulazu su ná.

³ E ná-zivoi taɣila maagoloni,

naa ɣɛni ga zala bokpagi.

E zooni daamianigi zosu,

é da nuiti suvalivali.

⁴ Zii ɣiligiti ti maawooi menini.

Ti soni ga ta-valii,

ti kalagi lo sokpayeɣei zu.

Ti liini la Ezipete yooi zu.

⁵ Siegi zu zala zaai kaani la ga

ná-maaɓungi zuɣooza wafuun,

kitosuve ɣologologa.

E ná-zivoi taɣili seɣeni,

é kpetɛ ga zala bokpagi.

⁶ E ɣɛni levetevesu zalaiti saama,

é ɣɛni ga zala bokpagi.

E zooni daamianigi zosu,

é da nuiti suvalivali.

⁷ E ta-masa pelei woloni,

é ta-laa wolai ɣologolo.

Zooi ta gaa nuɓuseiti ti luani

siko lugi va ti menini.

⁸ Zii ɣiligiti ti maagoolii zu,

ti wuzɛɣeni daalɔɣɔma.

Ti maagoolini ga ta-lumɔiti,

ti soni ga ta-valiiti.

⁹ Ti kalagi vilini sokpa zu,

ti pili sasa goi zu keai eɣɛ sekagi.

Ti liini la Babilone masagi ɔɔ.
 Ti pilini kasoi ɔa, nu a ɔa goomeni,
 é da ziko Izilaye ele ɔizeiti ma. » »

Dɔɔɔɔi gului ta ma bekegiti

¹⁰ « ‹Wo-lee ɔeni eɔe leezen ansaɔɔgi siingai zie lave.
 Ma waaiti ti ɔeni ga ta gaalaagiti,
 ziei zaɔu zu é ɔeni sɔɔɔsu.

¹¹ Ma bekegiti ti ɔe ba, ti maayikia i,
 naati ti ɔe ni ga masa tukpɔi.
 E loni gulu wolaiti maazu.
 Gaaɔooza vele i ta ma bekegiti mo in vele i
 e se pe ge ɔeni kaazu.

¹² Kele tɔɔɔɔlani ga ziigaawanai,
 é vili ya zooi ma.
 Folo ɔulazu vele viile i fɔni ta ma waaiti,
 naati ti looni bu.
 Ma bekegiti ti maayikini, ti vɔni,
 abui ti ɔalani.

¹³ Leezen ansaɔɔgi te i siinga ɔeni de tevebai zu,
 zou vɔi zu, zie la ná.

¹⁴ Abui ɔulani ma lɔkulugi zu,
 é ma bekegiti ta ma waaiti koloɔlo.
 Ma beke maayikia la mɔ ba,
 nii a ɔe ga masa tukpɔi. » »

Maawoin wuyei ɔana, maanɛai é loo ɔana.

20

Izilaye le ná-kɔɔɔ gani kɔɔ vai

¹ Kona dɔfelasi e i ma alu dɔɔlusi e i ma volo puugɔi
 ma, Izilaye le ɔewolai tanigaani ti ɔaani ti gaazaɔa,
 ti ɔɔɔɔ GALAGI yiimai ɔwee. Ti zeini kákala.

² ɔɔɔɔ GALAGI ɔɔni pɔ, é ɔe mà:

³ «Da ve, zunui, bɔɛ Izilaye le ɣewolaiti pɔ, ɖa ɣɛ ti ma: «Gooɣɔ GALAGI wooi ɣaa: Wo yiilɔɔve vaazu gaazaɣasu? Eɣevelei gɛ vulua la ga ɣite, gɛ la vaa bu, wo va gaazaɣa!» Maligii Gooɣɔ GALAGI wooi ɣana.

⁴ «Da ve, zunui, ta-lukpoi ɣaaleve! Mina ineine è naa ɣɛ! Ti-mɛmɛwolani ta luva ve le ɲaiti, kɔzɔba vaiti ti ti ɣɛeni, ti ɣula kelema!

⁵ Da ɣɛ ti ma: «Maligii Gooɣɔ GALAGI wooi ɣaa: Siegi zu gɛ yiimazeɣeni la ga Izilaye le, gɛ minazeɣeni Zakɔbe mavofodaiti pɛ bɛ. Gɛ bɔɣɔ leeni ga tiye Ezipete yooi zu, gɛ minazeɣe ti ve, gɛ ɣɛ ti ma: Na ga Gooɣɔ GALAGI, wa-GALAGI.

⁶ Naama volo ná, gɛ yeewuzeɣeni, gɛ ɣona ti ve, ga na ti ɣulazu Ezipete yooi va, gɛ lo ti luɣɔ, ti li zooi naa zu nii gɛ kevele beɣɛai ti ve, ve nonɔi ta kɔin gulɔi voovaai ná, pagai zooi pɛ ba.

⁷ Gɛ ɣɛni ti ma: Wo pɛ à kɔzɔba vaiti pili ya wo ɣaazulogai ti va, à mina mɔ bɔɣɔ ɣɔzɔ pɛ ga Ezipete ɣɔɣɔ gani nɔɣɔiti kɔɔ vai. Na ɣa gɛ ga Gooɣɔ GALAGI, wa-GALAGI.

⁸ «Kele ti bakani zèa, ti la ɣɛni keeni ti va ɣolo bè. Ti tanɔpe ge la ɣɛni ɣɛleni kɔzɔba ɣalagiti ba ti ɣaazuloni ba, ti la ɣɛni ɣɛleni Ezipete ɣɔɣɔ gani nɔɣɔiti ba. Gɛ ɣigaiziɛni ga gɛ na-ziiɣaawanai yei ti ma, gɛ zeeli kwɛgi ma Ezipete yooi nɔ zu.

⁹ Anɛɛ naa ve, dɔaseigi maavele ɣa gɛ la naa ɣɛeni la, ga tɔɣɔi a va ɣologolo zii ɣiligiti zea ti zeini ti zaama, mazɔɔ gɛ bɔɣɔ leeni ga tiye zii ɣiligi naati gaazu, ga na ti ɣulazu Ezipete yooi va.

¹⁰ Gɛ ti ɣulani Ezipete yooi va, gɛ li ga tiye tevebai zu.

¹¹ Gè nà-tɔgiti feeni ti ya, gè nà-deveiti dɛɛni ga tiye, niiti ti zo fai zobo feezu nuiti bɛ, ti zɛnvui wo ga ti maavele.

¹² Gè nà-dooɔɔ foloiti feeni ti vɛ, ti ɔɛ ga kpɔfaamai ma voogi gi yɔɔzɔ, ga ti sugwɛɛ ga nà ga Gooɔɔ GALAGI, é ti nadesu.

¹³ « ‹Kɛɛ Izilayele nuiti ti wuzegeni dàalɔɔma tevebai zu. Ti la ɔɛni ziɛni ga nà-tɔgiti, nà-deveiti ti vɛɛvɛɛni ti ɔaazu, niiti ti zo fai zobo feezu nuiti bɛ, ti zɛnvui wo ga ti maavele. Ti ɔɛni nà-dooɔɔ foloiti maɔɔɛi vuuzu ma ga kɛvele nɔ. Gè ɔɔgaiziɛni mɔnɔ ga gè nà-ziɔgaawanai yei ti ma tevebai zu, gè ti-ma zuwu ɔaaleve.

¹⁴ Kɛɛ dàaseigi ɔa gè luani la, ga tɔɔɔi a va ɔɔɔɔɔɔ zii ɔɔɔɔɔ zea, niiti gè ti ɔɔɔni Ezipete yooi va ti ɔaazu.

¹⁵ Nà ɔa gè yeewuzegeni, gè ɔɔna ti vɛ tevebai zu, ga gè la mɔ loga ti luɔɔ, gè va li ga tiye zooi zu gè feeni ti vɛ, vɛ nɔnɔi ta kɔin gulɔi voovaai ná, pagai zooi pɛ ba.

¹⁶ Gè naama ɔɔnai woni, tɔɔzei ti la ɔɛni kɛɛni ti va nà-deveiti so, ta nà-tɔgiti, ti ɔɛni nà-dooɔɔ foloiti maɔɔɛi vuuzu ma, ta-ɔɔɔɔ gani nɔɔɔiti faa ɔa é vilini ti-yii volu.

¹⁷ Kɛɛ ti maawɔin ɔa é sɔni gola, gè la ti ɔɔɔɔɔɔɔni, gè la ɔɛni ti-ma zuwu ɔaaleveni tevebai zu. »

Izilayele betalai kololalai va GALA bɛ

¹⁸ «Anɛɛ naa vɛ, gè ɔɛni ti-lointi ma tevebai zu: ‹A mina ziɛ ga wo-ɔɛni ta-lɔgiti, ta ta-leveiti ti ti bɛɛni bɔɔɔ vɛ, à mina bɔɔɔ ɔɔzɔ ga ta-ɔɔɔɔ gani nɔɔɔiti kɔɔ vai.

19 Nà ga Góogó GALAGI, wa-ĠALAGI. A zìe ga nà-tògiti, wo òolo nà-deveiti bẹ.

20 A doogó foloi maape, é ga kpófaamai ade yóogózu, poogi à ǵwεε da ga nà ǵa gè ga Góogó GALAGI, wa-ĠALAGI.⟩

21 «Kεε dointi balaa ti bakani zèa. Ti la zìeni ga nà-tògiti, ti la nà-deveiti soni, niiti ti zo fai zobo feezu nuiti bẹ, ti zenvui wo ga ti maavele. Ti nà-dooǵo foloiti maapei vuuni ma. Gè ǵigaizièni naazu ga gè nà-ziiǵaawanai yei ti ma, gè nà-ziiǵaawanai ɛ ga tiye tevebai zu.

22 Anεε naa ve, gè yeezegeni ma, gè la naa ǵεeni, dàaseigi maavele ma, tòǵoi a va ǵologolo zii ǵiligiti gaazu, niiti gè ti ǵulani Ezipete yooi va ti ǵaazu.

23 «Kεε anεε naa ve, gè yeewuzegeni, gè ǵona ti ve tevebai zu, ga nà ti vazasu nuḅuseiti saama, zou ǵiligiti su.

24 Gè ǵonani, tózei ti la ǵeni nà-deveiti soni, ta nà-tògiti, ti nà-dooǵo foloiti maapei vuuni ma, kεε ti-ǵεeni ta-ǵóogó gani nòǵoiti nò ǵa ti vilini ti-yii volu.

25 Naa balaa ǵa é kεeni, gè tògiti feeni ti ya, é la faa vaa ti ma, gè deveiti fe ti ya, ti la bena zoo ti va zenvui wo ga ti maavele.

26 Gè ti ǵózonì ga ta-veḅeaniiti, nii é ǵeni ga ti-loun mǵungiti gala vai ga zalaǵai. Naa ti lóoni kidaavili golai zu, ti suǵwεeni naazu ga nà ǵa gè ga Góogó GALAGI.

27 «Naa ǵa é ba, da ve, zunui, bóε Izilayele nuḅuseiti pǵ, è ǵε ti ma: «Maligii Góogó GALAGI wooi ǵaa: Wo-mεmεwolani ti baagfoni mà, ti bóǵo ɛ ga woovalada nuiti tètema.

28 Gè loni ti luḡo, gè li ga tiye naama yooi zu, gè ḡonani ga nà feezu ti ya. Ti gizeiti peṭeni miná, ta gulu wolaiti ti ḡaaḡiiliai. Miná ḡa ti ta-zalaḡaiti kulani ná. Ti ziiḡaawana vaiti keeni ná, ta-veḡeani vaiti su, ta zalaḡaiti ti makugi neai, ta dɔɔ zalaḡaiti ti ḡeni ti vuuzu ya.

29 Gè ḡeni ti ma: Zalaḡa ḡula adaveṭi wa da li náti, naati ta ga leeni? E zo naama yee ma eyesu za, naama adaveṭi daasei ka ga zalaḡa ḡula adaveṭi.»

30 «Naa ḡa é ba, bo Izilayeḡe nuḡuseiti ma: «Maligii Ḡooḡo GALAGI wooi ḡaa: Wo la ɓoḡo ḡoɔɔzu nei ɓaa, ga wo-memewolani kevele? Wa bè ga woovalada nuiti, wa koloḡologi ḡeezu siegi zu wo ta-ḡooḡo gani ɲoiti deḡizu la!

31 Niizu niina, wa ɓoḡo ḡoɔɔzu, wa vaana ga zalaḡaiti ta wo wo-lointi kula ga zalaḡaiti kooḡo gani ɲoḡoiti be. Naa maavele ma, Izilayeḡe nuiti, wa kaazu ga nà vaa bu, wo ḡaazaḡa? Eḡevelei gè vulua la ga ḡite, gè la vaa bu wo va ḡaazaḡa pe,» » Maligii Ḡooḡo GALAGI wooi ḡana.

Faa niineḡi ɓoɔzeigi

32 «Wa-ḡigaiziei wo bosu, naa la vaazu ḡeezu, wo ḡeezu ma: «Gá pɔ gi ḡe ga zooi zoiti kevele, gi ḡe ga zooma nuḡuseiti kevele, gi da kooḡo ganigiti kɔ, ti ga guluiti ɓaa kɔtuiti.»

33 Eḡevelei gè vulua la ga ḡite, nà masadai ḡe wo unda, gè seḡei ta nà-zobogi ḡula keḡema, gè yeeḡe nà-ziiḡaawanai va,» Maligii Ḡooḡo GALAGI wooi ḡana.

34 «Nà wo ḡula nuḡuseiti saama, gè wo ḡaale ba, wo ḡula zooiti su, veṭi wo vazagai náti, gè seḡei

ta nà-zobogi gùla kɛlɛma, gè yeebɛ nà-ziiɣaawanai va.

³⁵ Nà li ga woye yɛ tevebai zu, zɔɔma nuɓuseiti gaazu gɔpoluma, ade lo ɣaazu, gè wo lukpɔ.

³⁶ Ulei nɔ gè wo-mɛmɛwolani tukpɔni la tevebai zu, Ezipete yooi ɣobavɛ, zekana nà kɛ la ga woye, wa ɓalaa,» Maligii Gooɗo GALAGI ɣa é boga.

³⁷ «Nà wo leve nà-tukpɔi wu, gè li ga woye volu nà-minazegɛgi vɔ bɛ.

³⁸ Nà kololala nuiti kula wo zaama, niiti ti wuzegeni dàalɔɗɔma. Nà ti gùla zooiti ba, vɛti ti náti seikɔɗɔmai zu, kɛɛ ti la ɣalega ma Izilayeɛle yooi zu pɛ. Wa suɗwɛɛ naazu ga nà ɣa gè ga Gooɗo GALAGI.

³⁹ «Wa vɛ, Izilayeɛle nuiti, Maligii Gooɗo GALAGI wooi ɣaa: «A liina, wo wa-ɣooɗo gani nɔɗɔiti dɛbi! Kɛɛ naa vɔluma, kɛni nɔ wo ɗolo bè, wo bɛ dàasei ɲadegai ɗologolosu ga wa-veɓɛaniiti wo ti gùlazu ga zalaɗaiti kooɗo gani nɔɗɔiti bɛ.

⁴⁰ Tama Izilayeɛle yooi zu nuɓuseiti pɛ ta lɛbiyai vɛ bè nà-gize ɲadegai ma, Izilayeɛle ná-gize ɣaaɗoozagi ma. Nà yeezei wo wu miná ga pagɔ, gè bo wo ma ga wo va ga anii pɛ pò niiti wo ti veezu bè, ta wa-veɓɛani mɔungiti, ani vagɔi kpein,» » Maligii Gooɗo GALAGI wooi ɣana.

⁴¹ ««Nà wo gùla nuɓuseiti saama, gè wo ɣaalɛ ba, wo gùla zooiti su, vɛti wo vazagai náti. Wa zlima eɣɛ gulɔ maku nɛɛnɛgi. Nà nà-ɲadedai gùla kɛlɛma ga wo maavele zii ɣiligiti gaazu.

⁴² Wa suɗwɛɛ naazu ga nà ɣa gè ga Gooɗo GALAGI, siegi zu gè vaazu la ga woye volu Izilayeɛle yooi zu, gè ma ɣona woni wo-mɛmɛwolani bɛ ga nà fe wo ya.

⁴³ Miná ɔ́a wa ɔ́isíe ná wo-zíe vele wólómaiti su, ta wo luva veleiti ti wo ɔ́òzòni. Wa léɛ ɓòɔ zu, tózei faa ɲòí pɛ ba wo kéni.

⁴⁴ Wa sugwɛɛ naazu ga ná ɔ́a gè ga Ɔòɔɔ GALAGI, siɛgi zu gè wo zosu da ɔ́ana, dàaseigi maavele ma, gè la vaazu wo zosu ga wo luva veleí ta wo-zíe vele ɲòiti, Izilayeíe nuɓuseiti, » Maligíi Ɔòɔɔ GALAGI wooi ɔ́ana.

21

Ɔòɔɔ GALAGI ná-bogá zòkpòí

¹ Ɔòɔɔ GALAGI ɓòeni pò, é ɔ́e mà:

² «Da ve, zunui, ɔ́aavote lɛkpɛmaɓe nu yeezazu veleí, ɔ́aazulo zooi va lɛkpɛma veleí nu yeezazuɓe. Zelií lo dòɓòí ma lɛkpɛma veleí nu yeezazuɓe.

³ Da ɔ́e nu yeezazu lòɓòí ma: «Woilo Ɔòɔɔ GALAGI wooi ma! Maligíi Ɔòɔɔ GALAGI wooi ɔ́aa: Ná ɔ́a gè abui ɔ́aazosu è va, toɔa gulu wundui pɛ gala ta gulu vòí pɛ. Ani nòpɛ ge la zooga ma abuzogi vaazu, toɔa vaza é zo lɛkpɛma nu yeezazuɓe, é lí lɛkpɛma nu ɔ́ɓɓezɓɓe, ná pɛ, ná-galai ɔ́a zeelí ɛɛ pɛ mà.

⁴ Ɛɛ pɛ ka ka ga ná, Ɔòɔɔ GALAGI, ná ɔ́a gè abui ɔ́aazogai, ani la zooga é va paa pɛ.» »

⁵ Gè goɔɔaavoteni, gè ɔ́e ma: «Ee, Màligíi Ɔòɔɔ GALAGI! Ta ɓòezu unsu ga ze, ti da ɔ́e ma: «Faalaali wo nu nò ve.» »

⁶ Ɔòɔɔ GALAGI ɓòeni pò, é ɔ́e mà:

⁷ «Da ve, zunui, ɔ́aazu lati Zeluzalɛme ma, zelií lo zalaɔa ɔ́ulazuɓeti ma. GALA goo wo Izilayeíe yooi laalòɔma.

⁸ Gɛ Izilayele yooi ma: «Gɔɔɔɔ GALAGI wooi ɔaa: Nà laaleɛzu è wu, nà nà-boɔa zɔkpɔi ɔulazu ma laɔagi zu, gè telebo nuiti ta faa ɲɔu ɔɛ nuiti tɔɔɔɔla wo zaama.

⁹ Telebo nuiti ta faa ɲɔu ɔɛ nuiti suwuɔaaleve vai ɔa é kɛɛzu gè nà-boɔa zɔkpɔi ɔulazu la ma laɔagi zu, gè pili ɛɛ pɛ ma, é zo lɛkpɛma nu yeezazuve, é li lɛkpɛma nu ɔɔɛɛzuve.

¹⁰ ɛɛ pɛ ka suɔwɛɛ ga nà, Gɔɔɔɔ GALAGI, gè nà-boɔa zɔkpɔi ɔulani ma laɔagi zu. Gè la mɔnɔ ɔɔa su pɛ.» »

¹¹ «Da ve, zunui, maavɛɛ kiteve ɔasɔi wu, è ɔa bala ti pɛ gaazu ga ziizoolɛi.

¹² Siɛgi zu ti è ɔaazaɔasɔi da ga: «Lee vaa zu è balasu?» ɔa ti wooɔaavote, è ɔɛ ti ma: «Gè woo ɲɔu menige, toɔa vaazu vilesu su. ɛɛ pɛ iɲɔ ka leve, ti yeezu ɔɛ yɔɔɔɔ, ti yiibɔɔ, ti ɲiibiiti subɔɔ, ti ɔa ziga ɔɔɔɔ va. Adea ɔaa! Naa ɔa vaazu ɔɛɛzu niina!» Maligii Gɔɔɔɔ GALAGI wooi ɔana.»

¹³ Gɔɔɔɔ GALAGI ɔɔɛni pɔ, é ɔɛ mà:

¹⁴ «Da ve, zunui, GALA gooi wo! Da ɔɛ ma: «Maligii wooi ɔaa: Wele boɔa zɔkpɔi va, gaaliai, é ɔa volo.

¹⁵ Gaalivɛ paa wo fai ma, toɔa volozu, é va ɔa mainmain zaɔa.

Da zoo nei de ɔɔɔɔɔɔ

dòun zunui masagi ná-tukpɔi ma?

Boɔa zɔkpɔi ɔa ɔa gulu buɔai naama zii wɔinzeɔɔ.

¹⁶ Gè feeni ga maaloun

ga so daa va nɛɛ,

gaalini maaloun,

ga é ve paa wo nui ya.

17 Kidaavili kpeei loo, da ve, zunui!
 Boḡa zṓkpṓi t̄i ka liizu nà-nuḡuseiti daaloḡoma,
 ta Izilayeḡe ḡundiḡiiti,
 ti p̄e ti undaavilisu vṓṓma.
 Yeeloo ḡeṡaga ga kidaaviligi!
 18 Mazṓṓṓ voluḡula wola ḡana.
 Ni masagi ná-tukpṓi nii boḡa zṓkpṓi wainzeḡezu,
 naa a ḡeḡena,
 leeni ḡa a ḡe?›
 Malig̃ii ḡṓḡṓ GALAGI wooi ḡana.
 19 Deḡemu, da ve, zunui, GALA goo wo,
 yee felegṓiti gaaloḡa,
 mazṓṓṓ boḡa zṓkpṓi vili, daa ḡa ḡe fele, sava!
 Mazṓṓṓ nu vaa woḡa zṓkpṓi ve,
 nu m̄ainm̄ain paa woḡa zṓkpṓi ve
 a v̄ile ti volu adaṓe p̄e.
 20 E iḡṓtevei lo eṡe ziimaṓe,
 é nui p̄e ziiḡali.
 Nà nu vaa woḡa zṓkpṓi la sig̃idaṓeti p̄e,
 é da volo eḡe mainmain,
 keṓele ḡeṡai ga é paai wo.
 21 Boḡa zṓkpṓ ḡaaligi, è-ḡaav̄eṡ naa ḡaaliai,
 vili è yeezazuṓe, vili è ḡṓvezuṓe!
 ḡaav̄eṡ lati adaṓe p̄e!
 22 Nà balaagi nà yealoḡa,
 ḡe nà-ziiḡulagi laazeeli.
 Nà, ḡṓḡṓ GALAGI, ḡe boga.»

Zeluzal̄me zo fai

23 ḡṓḡṓ GALAGI ḡṓeni pṓ, é ḡe m̄a:

24 «Da ve, zunui, pele felegṓ la ti ḡula zou ḡilagi
 zu, nii Baḡilone masagi a zie la, é va ga ná-boḡa

zɔkpɔi. Da poogi vile ma vele undaveti, é taa wolai ɣilagilagi letema læzu.

²⁵ Pele ɣilagi ɖa li ga Baɓilɔne ɖɔɔɔgi Amɔn nuiti ta-laa wolai zu é ga Laɓa, zɔi li Zeluzalɛme, sigigi ma, Zuda yooi zu.

²⁶ Mazɔɔɔ Baɓilɔne masagi ɖa lo pele felegɔiti saɣalave ga ungaiziei. E ɖa ná-mɛɛinti pili, é ɖa ná-pele wu zaleiti gaazaɣa, é ɖa ma mɛɛin vete.

²⁷ Mɛɛin é Zeluzalɛme zoni, naa looni zeezai ɖa, ve ta kɔɔɔ zɔɔlaiti to ná, ti nu vaa wolai ɖe ná, ti kɔɔ beei loo, ti woogula la. Ti kɔɔɔ zɔɔlaiti gili ná kpogiti ba, ti kɔɔɔ yeɣeiti bɔ, ti lɔɔɣuzuveti kpete ná.

²⁸ Zeluzalɛme nuiti ti ɖeni ɖigaiziezu ga ungaiziei naa la faa nɔpe kea ga tiye, tɔzei minazeɣe ka ná é ti makɛsu. Kele Baɓilɔne masagi ɖa ta-vaagaaazagi læzu ga tiye, é ti lenɛ ga ta zosu.

²⁹ Naa ɖa é ba, Maligii ɔɔɔɔ GALAGI wooi ɖaa: «Wa kitoozu yeenɔpe wa-vaagaaazagi zu ga wa-lɔ koloɣologi maavele, gaagfalagai, wa deɛzu wa-ɣɛɛwotiiti pe su ga wa ga sɔba nuiti. Tama, tɔzei wo faiti gaazuloga ɔɔɔ va, wa lɔ wo zili nui yeezu.

³⁰ « «Da ve, Izilayeɛ ɖundigii, tɔɔɔ ɣologolo nui, nu nɔi, ɖa-voloi ɖa zeeli, yeei ɖa-vaagaaazagiti pe gaabelazu la.

³¹ Maligii ɔɔɔɔ GALAGI wooi ɖaa: Da vala ɖa-masadaɪ ma voogi ma, ti ɖa-masa bɔɔɔgi zeɣe. Faiti ta valibo! Zɔi é ɔɔɔmaayeizu, naa wɔɔɔ, zɔi é ɔɔɔ wɔɔɔzu, naa ɣaayei.

³² Faa zuɣologologi, faa zuɣologologi! Nà naa zuɣologolo, nii keɣala la de ɣɛɛni, eyɛsu naa va, zɔi nɔnɔ ga tukpɔɣaalevei, zɔi gɛ naa ɣalivaazu ma.» »

Amən nuiti sala vai

³³ «Da ve, zunui, GALA gooi wo, da gɛ ma: «Maligii Gooɔɔ GALAGI wooi gaa Amən nuiti ma, é vile ta-baaɖulama vaiti ba. Gɛ ti ma: Boɖa zɔkpɔi ɖulaa ma laɖagi zu, paa wo fai ma, toɖa volozu, é va tevei wo, é va mainmainti kula.

³⁴ Siegi zu ti zɛɛ ɖulakelemaiti bosu la wo ma, ta faawokeɛyeelugɔ yɛɛ boɛiti, boɖa zɔkpɔi ɖa vaazu GALA kweɛtala nuiti untevezu ta nu ɲɔiti, ta-vaagaaazagi gaaɓela foloi zeelia.

³⁵ « «Boɖa zɔkpɔi loona ma laɖagi zu. Uɛ è ɓɛɛni ná, zɔɔi ti è zɔlooni su, miná ɖa gè è lukpɔzu ná.

³⁶ Nà nà-ziiɖaawanai le ga de, gè nà-ziiɖula abui lo è va, nà è lo toosu nuiti zeezu, ti zoogai faa zuɖologologi la.

³⁷ Da gɛ ga abuzogi laamianigi, è-ɲamai ɖa vu zɔɔi zu ná pɛ. Nu nɔpɛ ki ge la mɔ loa è zu pɛ. Nà, Gooɔɔ GALAGI, nà ɖa kpɔɛai.» »

22*Zeluzalɛme ɲamaba vai*

¹ Gooɔɔ GALAGI boɛni pɔ, é gɛ mà:

² «Da ve, zunui, gɛvele ɓɛɛ è Zeluzalɛme taai lukpɔɖaaleve, sulaavege ga nu vaa vai, mina ineine! E ná-kɔzɔba vaiti deɛ la.

³ Da gɛ ma: «Maligii Gooɔɔ GALAGI wooi gaa: Da da-nubuseiti zesu ná, ti da nu vaa vai gɛ, ti da ti ɖologolo foloi gɛvele ɓɛɛ ɖana, ti da kooɖɔ gani nɔɖɔiti kpɛɛ boɖɔ ve, ti da boɖɔ ɖɔzɔ.

⁴ E-laazɔgi ɖa nu vaa vai naati pɛ su, è boɖɔ ɖɔzɔni ga kooɖɔ gani nɔɖɔiti è ti ɓɛɛni. È è ɖologolo foloiti subuɖaa, da-ɖonagiti kpe geei zeelia. Naa ɖa é ba,

nà baagfulazu è ma zii giligiti pɛ gaazu, è gɛ ga jɛɛfulasu anii zooiti pɛ zea.

⁵ E-lɔɔɔi ɔɔɔɔɔɔɔɔ, ɔa-vaiti ti zupu. Zooiti ti è ɔɔɔa, ta zooiti ti maagoozaai è va, ti pɛ ta jɛɛɔɔɔɔ è zu.

⁶ « E vɔ bɛ ɔa Izilayele ɔundiɔiti ti yeelaazu ná ta-zobogi ma, ti da nu vaa vaiti kɛ.

⁷ E vɔ bɛ ɔa ti ti-ɔɛɛni pɛɛvɛɛsu ná ta ti-leeni, è vɔ bɛ nɔ ɔa ti seikɔɔɔma nuiti suziɔazu ná, ti da podointi ta poanzaiti kpɔnɔ ná.

⁸ Ti la unfema veezu ná-ada jadegaiti bɛ, ti da dooɔɔ foloiti maɔɛɛi vu ma.

⁹ E vɔ bɛ, nuiti ta tɔɔɔ ɔɔɔɔɔɔɔɔ faiti kɛɛzu, ti va nui vaa. Da-nubuseiti ta zalagaiti miizu gizeiti ma, ti da ɔɔɔ ve kooɔɔɔɔɔɔ ya.

¹⁰ E vɔ bɛ ɔa tanigaa ti laazu ná ga ti-ɔɛɛ anzai. E vɔ bɛ ɔa ti vuuzu ná anzanui ma ná-alu kaa ziegi zu.

¹¹ E vɔ bɛ, tanigaa ta wɛɛnziegi wosu ga ti-zeiɔɔɔɔ anzai, tanigaa ti ɔɔɔɔ ɔɔɔɔ ga ti la ga ti-loun anzai, ɔaa ti-vaazeelai.

¹² E vɔ bɛ, ta da lobɛanii zo ga ti nui vaa. Ta da walii ve, ti maalamai vuova ma, ti da loo ti-zeiɔɔɔɔiti ma, ti va bɛɛɛ. Nɛi gɛ ga ɔɔɔɔ GALAGI, ti yeema nɔun ma mɛtu, » Maligii ɔɔɔɔ GALAGI wooi ɔana.

¹³ « Wɛɛ ná vaazu yealɔɔɔɔ è ma, tɔɔzei tɔnɔ ɔɔi va è sɔɔɔni, ta nu vaa vai va kɛai è vɔ bɛ.

¹⁴ E-yii ɔa lɔɔ nɛi ɔaa, zobo ge gɛ è ya, naama volo ná, ná wuzɛɛna è laalɔɔɔma? Ná, ɔɔɔɔ GALAGI, ná ɔa kpɔɛai, ná kɛ nɔ.

¹⁵ Ná wo vaza zii giligiti saama, gɛ wo leve wɛɛn yooiti su, gɛ jadetalai ɔula wo zaama mɛtu.

16 Baai gá gúla wo ma zii giligiti gaazu. Wa sugwɛɛ naazu ga ná gá gè ga Góogó GALAGI.» »

17 Góogó GALAGI bɔɛni pò, é gɛ mà:

18 «Da ve, zunui, Izilayele nuiti ti gɛa gàazu ga kólui kòzoi ba. Ti gɛa ege kólu bɔigi, baa fogagi, baa kólui, baa bɔbɔgi, ti gɛa ege kòzoi é walii va.

19 Naa gá é ba, Maligíi Góogó GALAGI wooi gaa: «Wo pɛ wo gɛa ga kólui kòzoi ba. Ná vaazu wo gaalezu ba Zeluzalɛme taazuve.

20 Egɛvelei nu a da pólɔi gaale ba la, nii walii su, ta kólu bɔigi, ta kólui, ta bɔbɔgi, baa fogagi, é pu ani gaawuun anɔnakai ta zu, é abui zeibu ga gaawuun, vele gána ná wo gaale ba la ná-ziiɣaawanai zu, zii a gúlana, gè wo gaale ba, wo gaawuun abui gá!

21 Zeluzalɛme bɔɔi nɔ gá ná wo gaale ba ná, gè ná-ziiɣaawana abui zeibu wu, wo gaawuun.

22 Egɛvelei walii gaa a da wuun da zɛgei zu, vele gána wo gaawuunsu da Zeluzalɛme taa zaamave. Wa sugwɛɛ naazu ga, ná, Góogó GALAGI, ná gá ziiɣaawanaai wo ma.» »

23 Góogó GALAGI bɔɛni pò, é gɛ mà:

24 «Da ve, zunui, gɛ Zeluzalɛme ma: «Da ga zooi é laɔadeni, zooi tona la gɛni vuuni su ná-ziiɣaawana voloi.

25 Ná-kundigíiti ta yaavai lɔɔzu, ege zalai é zikɔzu, é da daamianigi vali ga, ti da nuiti paa, ti loo waliiti su ta ti-zeiɔɔgɔiti zeagɔligiti, ti anzanui bɔɔlɔzu gɛ ga poanzaiti.

26 Ná-zalaɣa gúla nuiti ta ná-tɔgiti koloɣolosu, ti la unfesu ná-zalaɣa gúlazu ɔadegaiti ma. Ti la zoosu zeeɣaagwɛɛzu gɛwɛsu ani ɔadegai ta ɔadetala gelei va, naa veɛ nii va kòzoi ta nii é la

ḡḡḡḡḡḡ. Ta ḡaazuzegḡezu nà-dooḡḡ foloiti ba, nu nḡḡe ge la mḡ unfesu mà ti zaama.

²⁷ Nuḡuseiti ta-ḡundigḡiiti ta ga ḡama vuu nuiti, egḡe zuluḡuiti ti ti-laamianigi valizu ga, ti nui vaazu, ti va ḡete.

²⁸ Ná-GALA goo wo nuiti ta naa ḡe maalḡḡḡuzu kobe siaai wu, ti ḡa kḡete kisu ḡulakelema vaiti bo, ti ḡa zee vaawokeeyeelugḡ vaiti bo, ti ḡa ḡe ma: Maligḡi ḡooḡḡ GALAGI wooi ḡaa, tama ḡooḡḡ GALAGI laade é va ḡe ti vḡ.

²⁹ Zooi zu ná ḡe, ta toomai wosu, ta unmai, ti ḡa maawḡin nuiti suziḡa, ta bala nuiti, ti ḡa loo seikḡḡma nuiti ma ti vee vai zu.

³⁰ « ḡe weleni ti zaama fḡ nà nu ḡila ka, a sigḡi lo ti ma, é lo sigḡi ma yegḡeiti daave ḡe, é zooi maalobo, nà va koloḡḡo, keḡe ḡe la nu nḡḡe sḡḡḡni.

³¹ Naazu ḡe nà-ziiḡulagi laazeelia ti ma, ḡe ti ḡologḡo nà-ziiḡaawana abui zu, ḡe ti luva velel ma ḡasḡi la ti unma, » » Maligḡi ḡooḡḡ GALAGI wooi ḡana.

23

Zeluzaleme ta Samali ta-neḡḡe ḡi

¹ ḡooḡḡ GALAGI ḡeḡni ḡḡ, é ḡe mà:

² «Da ve, zunui, anzanu felegḡ ḡeni ná, ti zḡḡḡgai anzanu ḡilagi va.

³ Ti ḡḡḡ ḡḡni koloḡḡḡi zu Ezipete yooi zu ti ma nu niinelai zu. Miná ḡa mḡunpa ti yeezieni ná ti-yiilave ma, anzalopo ḡiimii é ḡeni ti va, ti naa maḡḡḡni ná.

⁴ Ma mḡungi laaseigi ḡeni ga Woḡola, deḡe anzanui laa ḡe ga Woḡoliḡa. Ma mḡungi ḡa é ga

Samali, felesiei gɛ ga Zeluzalɛme. Ti pɛ ti ɣɛni ga nɔnɔ, ti doun zunuiti ta doun anzanuiti solɔɔni bɛ.

⁵ «Kɛɛ Wɔgɔla kologologi ɣɛni, anɛɛ ni ɛ ɣɛni ga nɔnɔ. E ɣaazuɣulani seɲɔɣɔiti ba, Asiili nuiti, ɛ wɛɛnɣaa zoni ti zaama.

⁶ Ti maagɪliai ga seɣe ɔɔigiti, zou zɛvɛ maazu vaawo nuiti ta kundigɪiti, buzeɣe niɛnɛgiti ti ɣaazuɣulaai, kɔɔɣɔ nuiti ti sooiti kɔma.

⁷ Wɔgɔla ɔɔɣɔ ɔɔni kologologi zu Asiili nu wolaiti zea. Siɛnɔpɛ su a la ɔɔɣɔ veena la ti ta ya, ɛ ɣɛni ɔɔɣɔ ɣɔzɔzu ga ɛ ɖa nɔkɔ ta-ɣɔɔɣɔ gani nɔɣɔiti bu.

⁸ Zɛɣɛ nɔ-wɛɛnzɪɛ fai vɔlu, nii ɛ tɔɔzeini Ezipete yooi zu. E ɣɛni minɔ ga dounɔ, zunuiti ti ɖa laa la, ti ɖa anzalopo ɲiimii maapɔɔ, ti ta-ɣologologi pɛ puuni ma.

⁹ Naa ɣa ɛ ba, gɛ ɖaa nɔ-wɛɛinti zeezu, Asiili nuiti, gola wɔɪndai ga tiye.

¹⁰ Naati ti kabei ɣulani, ti nɔ-doun zunuiti so ta nɔ-doun anzanuiti, ti tɔ ɔɔɣɔi vaa ga ɔɔɣa zɔkpɔi. E zalai zɔɔɔni ga tukpɔi naa, ɛ gɛ ga poogi anzanuiti bɛ.

¹¹ «Nɔ-seelai Wɔgɔliɔa naa pɛ kaani, kɛɛ tɔun ge ɣologoloni nɔ-gaazuɣulapɔi zu, nɔ-kologologi ɲɔu ɛ leve nɔ-seelai nɔnɔi va.

¹² Tɔ ɔalaagi ɣaazuɣulani Asiili nuiti ba, zou zɛvɛ maazu vaawo nuiti ta kundigɪiti, ti maagɪliai ga pagɔ, kɔɔɣɔ nuiti ti sooiti kɔma, buzeɣe niɛnɛgiti ti ɣaazuɣulaai.

¹³ Gɛ kaani ga ɛ ɔɔɣɔ ɣɔzɔni kologologi zu. Ti felegɔ pɛ ti-zɪɛ vɛlei ɣɛni ga ɣɛvɛle.

¹⁴ «Wɔgɔliɔa ta ɔni mɔnɔ nɔ-kologologi va. E nuiti maaniinigi ɣaani seɣeai ga yɛɛi siɣigi ma, kpɔɪɖai, Babilɔne nuiti maaniinigi ɣɛni de.

¹⁵ Ti zaamaḡiliai ga saamaḡiligiti, seḡe zakpai velevelegai tʉungiti ma, ti ḡaazulo pelei dɛɛzu ga ta ga kʉʉḡɔ nuiti. Baḡilʉne nuiti maaniini kiteḡḡitegi ve, velel ti la Kaledé, ta-yooi ḡʉḡɔi zu.

¹⁶ Woḡoliḡa ti ḡaai ma, gaazuḡulani ti va, é keelai leveni ti ma ta-yooi zu.

¹⁷ Naa ma, Baḡilʉne nuiti ti liini, ti laa la. Ti kʉʉʉni ga ta-ḡologologi. Ti ḡegai ma ga ḡaagʉlaai ma mɛtu, ta-vai wʉinzegeni ma.

¹⁸ E ná-kologolo fai ḡulani kelɛma ɛɛ pɛ bɛ, é ḡʉḡɔ ḡabei lɛni, eyɛsu ná-fai wʉinzegɛ ma, eḡvelei nʉ ná-seelai ná-fai wʉinzegeni mà la.

¹⁹ Kelɛ é ná-kologologi zuwʉʉʉni, eḡvelei nʉ ná-nu niinelai zu ḡɛni la, siɛgi zu é ḡeni kologologi ḡɛɛzu la Ezipete yooi zu.

²⁰ Gaazuḡulani kologolo zunuiti ba, é wʉin ga tiye, niiti ti-wuu wʉʉʉai ga soovalegiti kevele, ta ti ma dɛi vuuzu ga sooiti tʉnʉi ḡvele.

²¹ E da-nu niinelai ma ḡologologi lʉʉzeida volu, siɛgi zu Ezipete nuiti ti ḡeni è-yiilave maapʉʉsu la, ti yeeziɛ da-anzalopo niimii ma.

²² «Naa ḡa é ba, Woḡoliḡa, Maligii ḡʉḡɔ GALAGI wooi ḡaa: «Nà da-wɛɛinti buzeḡɛzu è laalḡɔma. Niiti ta-vai wʉinzegeni è ma, nà vaazu ga tiye è laalḡɔma, ti zegɛ adave pɛ.

²³ Nà Baḡilʉne nuiti buzeḡɛzu è laalḡɔma, Kaledé nuiti pɛ, ta Pekʉde nuiti, ta Soa nuiti, ta Koa nuiti, Asiili nuiti pɛ ta vɛɛ ti va. Nà buzeḡɛ niinegiti gaale ba, nu ḡaazu a ḡula ti va, zou zɛvɛ maazu vaawo nuiti, ta kundigʉiti, kʉʉḡuluḡaiti ti zoogai, kundigʉ wolaiti, kʉʉḡɔ nuiti ti sooiti kʉma.

²⁴ Ta va è laalḡɔma ga ta-ḡʉʉḡɔ zʉʉlaiti pɛ, ta

kəɔɔɔ wotoloiti, ta kəɔɔɔgi nu la gaaluga. Ti ɔɔɔ make ga kəɔɔɔ ɔɔlu zɛpɛ koiti ta ma wolaiti, ta ɔɔɔlogiti, ta è maalati mini-o-mini. Nà è lukpə vai yɛ ti yeezu, ta è lukpəɔaaleve, é zoloo tiya ɔɔɔɔi ta-logiti ma.

²⁵ Nà-ziiɔaawanai gè su è laalɔɔma, nà è yɛ ná, ti è zopele ɲəu. Ta è-zokpai leve ta è-woiiti, zɔiti ta yɛ vulua, ta loo bu ga ta-woɔa zəkɔiti. Ta è-loun zunuiti seɔe ta è-loun anzanuiti, ta zɔiti ta yɛ vulua, ti ti ma vului ɔala abui zu.

²⁶ Ta ɔa-zɛɔeiti kula è ma ta ɔa-maaɔili zɔɔlaiti.

²⁷ ɔa-eteai è siɛni koloɔologi zu, koloɔologi è tɔɔzeini Ezipete yooi zu, naa ɔa 6e niina. E ɔaazu la mɔ ɔulaa nu nɔpɛ ba, è-ɔi ge la mɔ vilega Ezipete nuii ba eyesu pɛ.

²⁸ « Mazɔɔ Maligii ɔɔɔɔ GALAGI wooi ɔaa: Nà ɔaazu ɔɛɛzu ɔa, è yɛ naati zea niiti ti wɔinzeɔeai è ma, è lɔ naati zeezu niiti ti la è yiimani.

²⁹ Ta è zo ga sili zogi, ta è-mɔɛzu anii pɛ seɔe, ti è maanakai ɔula eɔe koloɔolo anzanui. ɔa-ɔoloɔologi ta ɔa-wɛɛnziɛgi ɔana,

³⁰ ta è zo ɔana, mazɔɔ è koloɔologi ɔɛɛni wa zii ɔiligiti, è ɔɔɔ ɔɔzɔni ga ta-ɔɔɔɔ gani nɔɔɔiti.

³¹ E zieni ga è-ɔaazeelai zii vele. Tɔ-o, ɔa-o, wa ɔɔle ga nà-ziiɔaawana ɔaawɔi.

³² « Maligii ɔɔɔɔ GALAGI wooi ɔaa:
Da ɔɔle ga ziawɔ ɔilagi naa nɔ è-ɔaazeelai ɔɔleni la,
ziawɔ be ɔɔɔɔai, kpogi ɔooza,
toɔa ɔe ga ɲɛɔɔulasu ɔani, ta ɔaaɔulamai,
mazɔɔ su vai wola mɔinɔe.

³³ E laa ɔa ve ga ɔɔzodai ta ziiɔoolɛi.

Ziawɔi nii ɔa ga faa zuɔoloɔologi ta maalua anii,

da-zeelai Samali ná-ziawoi ve.

³⁴ Da ɓoole la, è suwo,
da golowolo ga è-niigaiti,
è è-ɗakazuwe maawana ga ma ɓuɗaiti.
Mazɔɓɔ nà ɗa gè boga,» »

Maligii Gooɗo GALAGI wooi ɗana.

³⁵ « «Naa ɗa é ba, Maligii Gooɗo GALAGI wooi ɗaa:
Mazɔɓɔ è yeemani mà, è voluaveni bà, è pili ya
voluvelei, da da-weenziɛgi ta da-ɗologologi zuɓoloi
ɗomɔ.» »

GALA ge zeli lo fai

Samali ta Zeluzalɛme ma

³⁶ Gooɗo GALAGI ɗeni mà: «Da ve, zunui, ɗevele
ɓete, è Wogola ta Wogoliɓa lukpɔɗaaleve. Ta-ɗɔzɔba
vaiti dɛɛ ga tiye, ti ti ɗɛɛni.

³⁷ Mazɔɓɔ ti ɓɔɗo ɓɔni weenziɛgi zu, ti yee ɗa
ɗama vuu vai zu. Ti kologologi ɗɛɛni ga ti nɔko fai
kooɗo gani nɔɗiti bu, ti nu vaai ɗe, ti-loun zunuiti
ti ti veeni bè, naati kula vai zu kooɗo ganigiti be ga
zalaɗai.

³⁸ Wele nii ɗa mɔno ti keeni ga ze! Folo ɗilagi nɔ,
ti seizu ɗadegai ɗɔzɔni, ti nà-doogo foloiti maɗɛɛi
vu ma.

³⁹ Tama ti ti-loun zunuiti kulaai ma ga zalaɗai ta-
ɗooɗo gani nɔɗiti be, naama voloi nɔ ɗa ti liini la
seizu ɗadegai, ga ti ná ɗɔzo. Naa ɗa ti keeni sei vele
ɗadegai ɓɔɗi wu.

⁴⁰ «Tiya ɓɔɗi ti keelai leveni, ti zunuiti gaizie, ti
ti loli, ti zede ɗoozama, ti va. Gaamago nɔ, naati ti
keela wooi zɔɓɔni, ti bize, ti va ti ɓɔ be. Ta-vaa ɗa,
ti ɓɔɗo maagbani la, ti aniiti sie ɗaazuɓeti, ti balaiti
ɔɔ.

⁴¹ Naa volu ti zeini bete vago wolai ma, ti taḡalii vile ḡakalave, ti nà-ansansegi ta nà-gulḡiti sei ga.

⁴² Nu moinmoin ge vaani ti vḡ be, bebei ḡeni zḡḡezu ná, maagili la ti ma. Zunu bulu golai vaani, ti ḡula tevebai zu ná pḡ. Ti balaiti dḡ zeela nu felegḡiti zeeiti ba, ti masa bḡḡḡ pagḡiti dḡ tḡungiti ba.

⁴³ «Názu ḡa gè bḡḡḡ ḡaazaḡani da, gè ḡḡ ma: «Anzanui pḡḡzaḡagai ná wḡḡziḡgi zu, naa ḡa dḡ bḡḡḡ lḡḡzu kologologi zu!

⁴⁴ Zunuiti ta vilesu polu, eḡevelei ti vilesu la kologolo anzanui volu! Uele ḡana ti vilesu la Wogola volu ta Wogoliḡa, kologolo anzanui teiti!»

⁴⁵ Kele zunuiti ti lelebogai, naati ka ta anzanuiti tukpḡḡaaleve, eḡevelei ta dḡ wḡḡziḡ anzanuiti tukpḡḡaaleve la, ta anzanuiti niiti ti-yee ḡama vu vai zu! Mazḡḡḡ ta ga wḡḡziḡ anzanuiti, naa voluma ḡamai ḡa ti-yeeiti ma.»

⁴⁶ «Mazḡḡḡ Maliḡii ḡḡḡḡ GALAGI wooi ḡaa: «A bebei ḡaale ba, ti li ti laalḡḡma, ti ti lḡ kidaaviligi zu, ti loo ti zu, ti ti maavo.

⁴⁷ Bebei naa ḡa ti zḡḡ ga kḡtuiti, ti ti bulukpulu ga boḡa zḡkpḡi, ti ti-loun zunuiti paa, ta ti-loun anzanuiti, ti ta-velei gala ga abui.

⁴⁸ Nà kologologi ḡula ḡana zooi va. Anzanuiti ta lenḡ naazu, ti la mḡ vḡkḡḡga ti-vaazeela felegḡiti ma kologologi zu.

⁴⁹ Anzanui teiti ta ta-wḡḡziḡgi ma zalai zḡḡḡ, ta ta-ḡḡḡḡ gani nḡḡiti kḡḡ vai ma ḡotoi zuḡoloi ḡḡmḡ. Wa suḡwḡḡ naazu ga nà ḡa gè ga Maliḡii ḡḡḡḡ GALAGI.» »

24

*Zeluzaleme vokogɔ fai
kɔlu ligi ma koikoigi sogai*

¹ Konagi laavuusiɛi ma alu puugɔi ma volo puugɔi ma, Gɔogɔ GALAGI ɔɔɛni pɔ, ɛ ɣɛ mɔ:

² «Da ve, zunui, za voloi zeve, mazɔɔ za voloi ɣa Babilɔne masagi tɔzeizu la ga Zeluzaleme zeida keɛ su.

³ Faalaalii ta wo kololala nuɔuseiti ma, ɔa ɣɛ ti ma: «Maligii Gɔogɔ GALAGI wooi ɣaa: Kɔlu ligi ɣila kpɛɛ.

Ziei vu su.

⁴ Sua bulukpugiti pu su, ma bulukpulu pagɔiti, ma balai, ma bakigi, daave ga ma ɣae vagɔiti.

⁵ Baalagi zeɣe pagai gola ma bulugiti saama, kovii vu digii wu, ɛ ti pɛ gili ga abu wolai, mazɔɔ kɛni ma ɣaeiti balaa ti ɣili.

⁶ «Naa ɣa ɛ ba, Maligii Gɔogɔ GALAGI wooi ɣaa: Maanogɔi ɣa nu vaa laai luɣɔ, kulave ga digii koikoigai, nu la zooga ɛ va gba, ɛ va ɣula ba! Ma buɣaiti kula su ga gilagila, ta la yeɣa su ga kpakutooma vaa.

⁷ Mazɔɔ namai ɛ puuni, toɣa de na. E vuuni kotu nakai ma, ɛ la puuni zooi ma, fufiligi va veɛ gaazu.*

⁸ Ge namai naa yeni kotu nakai ma, ve ɛ la zooga loɣfuzu na, nii a ke ɛ na-ziigaawana wolai wuzeɣe, ɛ kitoo su ga kɛni ge potokulai ɣɛ.

* 24:7 24:7 Wele ve: Lev 7:13-14.

⁹ « Naa ɣa é ba, Maligii Gooɗo GALAGI wooi ɣaa: Maanɗɗi ɣa nu vaa laai luɗɗo! Mazɔɔ nà balaagi nà kovi lukpe wolai vuuzu ná.

¹⁰ Kovii ɣaale ba gola, è abui ɣaazo, suai ɗili vai ɣaabeli, tufa maku neɛnɛgiti pu ma, ma ɣaeiti ti ɣala.

¹¹ Digii nakai zeii abulekai ɣa, naa ɣa a ke é badi, kolui ɓi. Naazu nɗɗi é su, naa ɣa neele su, koikoigi ɣa ɣala.

¹² Boti wafuun ka ga naa pe! Koikoigi lieɗi é ba, abu laade a naa ɣula ba.

¹³ Zeluzaleme, è ɗɔɓɓi ga ɗa-ɗologolo keewotiiti. Gè ɗeni pɔ gè è jade, keele è la ɗeni keeni. E la mo jadega negelein ɗa-ɗɔɓɓa vai zu, eyesu è nà-ziigaaawanai zuɓoloi ɗomɔ.

¹⁴ Nà, Gooɗo GALAGI, nà ɣa kpɛai. Tama yeegɛɣalai zeelia, nà ke nɔ. Gè la segea ma, gè la maawɛingaa ɣea, gè la nà-devei zegea ma. Ta è lukpɔgaaleve é zoloo è luva veleii ma ta ɗa-ɣeewotiiti.» » Maligii Gooɗo GALAGI wooi ɣana.

Ezekiyele nà-ɗɔɓi

¹⁵ Gooɗo GALAGI ɓɛni pɔ, é ɣe mà:

¹⁶ «Da ve, zunui, nà vaazu anzanui naa ɣulazu è ya ga kulafiliba zaai, zoi è ɣaazulosu ba, è ɗa ɣoozunɛ. Kele mina saa gba, mina wɔɔ, mina va bu è-ɣaazudei va vu pa.

¹⁷ Da zoo è ɗa bala ɗɔ bu, keele mina saa gba vaa ɣe. Da-zege zakpai velelele unma, è ɗa-zavalagiti ɗɔ. Mina è-ɓeleii maalɔɗu. Mina daamiani mi nii è-zeijnɗɗiti ti feezu è ya saa vai zu.»

¹⁸ Gè bɔɛni nuɓuseiti pɔ sobui, ma bɔkɔi nɔ ànzai za. Poluma zobui, gè naa ɖɛɛni, nii é veeni zèa ga devei.

¹⁹ Nuiti ti ɖɛni mà: «È luva velel naa è kɛɛzu, bo dɛɛ gi ma, poluve ɖa ga leeni gi ve?»

²⁰ Gè ti woogaaivoteni ga: «Gɔogɔ GALAGI keela wooi veeve zèa

²¹ Izilaye le nuiti wa-vaa zu ga: «Maligii Gɔogɔ GALAGI wooi ɖaa: Nà sèizu ɲadegai yesu ná baaɖula ma, wa-bɔɖɔlesu anii, wo-ɖaazuve ɖoozunɛɛzu ma, wa-ɖito ganii. Wo-loun zunuiti ta wo-loun anzanuiti ti yesu Zeluzalɛme, ta ti vaazu.

²² Wa kɛ eɖevelei gè kɛɛni la. Wo la beɛiti maalɔɖua, wo la daamiani mia nii wo-zeiɲɔɖiti ti feezu wo ya saa vai zu.

²³ Wa wa-zeɖe zakpaiti felevele unba, wa-zavalagiti ti ye wo ɖɔɖɔa. Wo la saa gbaa, wo la wɔba. Kele wa vɔ ɖae ma ga wa-ɖotoiti, wa ɖe kpalagi wosu yɔɖɔzu.

²⁴ Nii Ezekiyele kea, poogi ɖana wo ve, nii wo vaazu kɛɛzu. Wa kɛ nɔ eɖevelei nɔ é kɛɛni la. Siɛgi zu fai niiti ti wogai ta ɖɛɛna la, wa suɖwɛɛ naazu ga nà ɖa gè ga Maligii Gɔogɔ GALAGI.»

²⁵ «Da ve, zunui, siɛgi zu, foloi gè vaazu la ti valasu da, GALA seizu ɲadegai ma, é ga ti-voluzeizuve, ti-ɖaazuve ɖoozunɛɛzu ma, ta-bɔɖɔlesu anii, ta-ɖito ganii, nà ti vala ti-loun zunuiti ta ti-loun anzanuiti ma.

²⁶ Naama volo ná, nui nii a ye vulua, toɖa va, é naama vaiti bo è ma, è mɛni.

²⁷ Naama volo ná nɔ, è-laave ɖa vie, è ɖula ɓɔɓoyai zu, è ɖa bɔɛ, wa yepe wa nui zegai vulua. E ɖe nuɓuseiti ve ga poogi, ta suɖwɛɛ naazu ga nà

ɔa gɛ ga Gɔɔɔ GALAGI.»

Zii ɔiligiti Tukpɔɔaaleve Vai, Niiti Ti Izilaye le Maaɔoolizu

25

(25:1–32:32)

Amɔn nuiti daalɔɔma

¹ Gɔɔɔ GALAGI ɔɔni pɔ, ɛ ɔɛ mɔ:

² «Da ve, zunui, ɔaavote Amɔn nuiti pɔ pelei, ɛ GALA gooi wo ti laalɔɔma.

³ Bo Amɔn nuiti ma: «A woilo Maligii Gɔɔɔ GALAGI wooi ma: Wo jɛɛi woni, siegi zu sɛizu ɲadegai ɔɔɔni la, siegi zu Izilaye le yooi zuwoni da, ti ɔa li ga Zuda nuiti Babilɔne.

⁴ Naa maavele ma, nɔ ɔesu folo ɔulazu vele nuiti ba, ti ɔa-yooi zeɔe ga tɔnɔ, ta ta-ɔɔlaaɔai vu ɔa-yooi ɔa, ta ta-zeɔe ɔotaiti to nɔ. Tiya ɔa ta ɔa-yooi ma lɔnɔgi pɛ mi, nɔnɔiti ti ga ɔnɔiti, ti naati kpɔle.

⁵ Nɔ wa-laa wolai Laba ɔɛ ga jɔmɛiti daamiizuve, Amɔn nuiti ta-yooi pɛ ge ɔɛ ga baala sasai. Wa suɔwɛɛ naazu ga nɔ ɔa gɛ ga Gɔɔɔ GALAGI.

⁶ Mazɔɔ Maligii Gɔɔɔ GALAGI wooi ɔaa: Wo yealɔfani, wo ɔɔkɔ ga koozunɛɛi Izilaye le nɔ-maanɔɔi vaa zu. Uele ɔana wo wa-wɔinzeɔemai ɔulaai la keɛma ɛ lo nɔ-nuɔusei Izilaye le va.

⁷ Naa ma, nɔ zobogi ɔulazu keɛma wo laalɔɔma, gɛ wo lo zii ɔiligiti zeezu, ti wo yeavoo. Nɔ wo ɔolɔɔlo mɛtu, wa jɛɛɛ nuɔuseiti saama, zou la mɔ ɔɛa wo ve. Wa suɔwɛɛ naazu ga nɔ ɔa gɛ ga Gɔɔɔ GALAGI.» »

Moabe nuiti daalɔɔma

⁸ «Maligîi Góogó GALAGI wooi gaa Moabe nuiti ta Seyiil nuiti daalóŋma, niiti ti gēni: «Zuda veleyegei gā ga nuḅusei, ga zii gīligiti kevele.»

⁹ Naa gā é ba, nà Moabe laalaosu ná-taa wolaiti pō pelei, ta ná-kwēpelemave, ti pē ti gologolo, aneē niiti ti wola vagai, egēvelei Bete-Yesimote la, ta Baale-Meyon, ta Kiliyatayime.

¹⁰ Nà daalaosu folo gūlazu vele nuiti tuŋ, ti Moabe zegē ga tōn, egēvelei ti Amōn zegeni la. Naazu velela vele nu nōpē ge la mō gīzēga Amōn zu.

¹¹ Nà-tukpōi gā loo Moabe nuiti ma, ta suŋwēē naazu ga nà gā gē ga Góogó GALAGI.»

Edome nuiti daalóŋma

¹² «Maligîi Góogó GALAGI wooi gaa: «Edome nuiti ti potokula nōu gēni Zuda nuḅuseiti daalóŋma, naa gā é ti gēni ga sōba nuiti.

¹³ Naa gā é ba, Maligîi Góogó GALAGI wooi gaa: Nà yeewuzegēzu Edome laalóŋma, nà nuiti ma zuwu gāalevezu ma yooi zu ta suaiti, gē ná valibo, é gē ga tevebai zu, é zo Teman taa wolai ma, é zeeli Dedan, ná-nuḅuseiti pē ta za kōi zu.

¹⁴ Nà naa galiva nà-nuḅuseiti ma, Izilaye nuiti, ga ti nōnō votokula Edome nuiti ma. Izilaye nuiti ta ti zo egēvelei nà-ziiŋaawanai ta nà-ziiŋulagi ti levezu la, ti ti gāla ga nu a baagōna mō, velel a dā zale la.» » Maligîi Góogó GALAGI wooi gāna.

Filisiti nuiti daalóŋma

¹⁵ «Maligîi Góogó GALAGI wooi gaa: «Filisiti nuiti ti keēve ga potokulai, ti tōnōi votokula ti zili nu wōlōmaiti ma ga wōinzegēma wolai, ti naati suwugaaleve.

¹⁶ Naa maavele ma, Maligii Gooḡo GALAGI wooi ḡaa: Nà yeeveezu Filisiti nuiti ma. Zōiti ti vaai, ti zeḡe Kelete, nà ti pe kologolosu, mōtaiti ti zeini kpolodei laave, nà naati pe undaavili.

¹⁷ Nà-potokulai ta nà-dogaiti ta jōu ti ma. Siegi zu naati ti zeelizu la ti ma, ta suḡwee ga nà ḡa gè ga Maligii Gooḡo GALAGI.» »

26

Tiil nuiti daalḡōma

¹ Kona puugō maazu ḡilasiei (11), ma alugi ma volo mōungi, Gooḡo GALAGI bōeni pō, é ḡe m̀a:

² «Da ve, zunui, tōzei Tiil nuiti ti jeeḡulani Zeluzaleme zu, ti da ḡe ma: «A kela-o! E ḡologologa, taa wolai ese pe ge ḡeni liizu pō! Tosuve ḡa ve niina gi ya, ḡá bete niine volu, Zeluzaleme zuwoga!»

³ Tama, Maligii Gooḡo GALAGI wooi ḡaa: «Nà vaazu wuzegezu è laalḡōma, Tiil taa wolai. Nà nuḡuse vebēi wuzegezu è laalḡōma eḡevelei kpolodei a da ma lakpatakpagiti buzeḡe la.

⁴ Ta Tiil zigigiti golo, ti ná-pele ḡaagoozagi toka. Nà ma vuḡiligiti pe kpale, gè ná-kōtui maapakai ye de.

⁵ Toḡa ḡe niina ga zie zaama yooi nō, ve kale bēe nuiti ta ḡe ta-lumōiti fōzu ná, mazōḡō nà ḡa gè boga,» » Maligii Gooḡo GALAGI wooi ḡana. « «Zii ḡiligiti ta va, ti loo taai zu.

⁶ Taa wolai niiti ti è-maagoolii zu, ti logai zieleave, toḡa naati su nuḡuseiti paa. Ta suḡwee naazu ga nà ḡa gè ga Gooḡo GALAGI.

⁷ « «Maligii Gooḡo GALAGI wooi ḡaa: Nà vaazu ga Babilōne masagi Neḡukadenēzaal, Tiil taai

laalɔɔma, masagi ná-zobogi wɔɔlɔai masagiti ta-zobogi va, gè zeɖe la lɛkpɛmaɯɛ nu ɖɔɯɛzu velei. Toɖa va, é laale è wu ga sooiti ta kɔɔɖɔ wotoloiti, ta soo ɓize zalavusuiti, ta salavusu bulugiti.

⁸ Taa wolai niiti ti è-maaɖoolii zu, ti logai zieɭave, toɖa naati su nuɓuseiti paa, é kɔɔɖɔ yeɖeiti ɓɔ è laalɔɔma. Toɖa kɔɔɖɔ zigigiti kpɛte ta é kɔɔɖɔ ɖɔlu zeɖegiti to ga sigigi è laalɔɔma.

⁹ Ta da-zigigiti golo ga ta-ɖɔɔɖɔ zɔɔlaiti, ta da-vele ɖaaɖoozagiti toka ga ta-ɓekasiiti.

¹⁰ Ná-soo bulugiti ta-vufili buzeɖeai ɖa ɯɛ è unga, é è maaɓɔle, soo bulu kɛɛ nuiti ta kɔɔɖɔ wotoloiti su lugi ɖa da-zigigiti niikpi, siegi zu ti lɛɛzu la da-zigidaɯeti, eɖeɯelei nu a taai zeɪ la keɛ su é zeɖe wɔ sigigi va, é leve su é da le taai zu.

¹¹ Ta zie ga ta-zooiti da-laazuɯɛ ná pɛ, ta da-nuɓuseiti paa ga boɖa zɔkpɔi, da-ɖɔtu zigigiti ti lɔni ga da-zobogi ma ɯoogi, ta naati suvaza zooi ma.

¹² Ta da-naavoloiti seɖe, ti loo è-ɖɔligiti su, ti sigigiti golo da-laaiti ma, ti da-vele vaɔɔiti golo, ta da-ɖɔtuɔiti pili ya kpoloɖɛi wu, ta da-wulu zeɯeiti, ta da-vufiligiti.

¹³ Nà è ɓesu da-wuye loo vaiti ba, nu la mɔ da-ɖɔni goomeniga.

¹⁴ Nà è ɖɛ ga kɔtui maapakai, nii kale ɓɛɛ nuiti ta ɖɛ ta-lumɔiti fɔɔzu maazu, è la mɔ loga ɯolu eyɛsu pɛ. Mazɔɔɔ nà, ɖɔɔɖɔ GALAGI, nà ɖa gè boni, » » Maligii ɖɔɔɖɔ GALAGI wooi ɖana.

Zie zaama yooiti ta ɓali

¹⁵ «Maligii ɖɔɔɖɔ GALAGI wooi ɖaa Tiil taa wolai ma: «E loo lugi a ɖɛna ɖulaa, siegi zu nuiti ti saamaaɖɔgi wosu da, siegi zu nu ɯaai ɖɛɛzu la taa

zaamave, zie zaama yooiti ta kpolodei laave yooiti ti la niikpiga baa?

¹⁶ Kpolodelave masagiti kpein ti vile, ti zege ta-masa kpokpogiti ga, ti ta-zegeungiti kula goba, ti gula ta-zege gosuvugiti su, ti bogbo maagili ga dualu-agi, ti zei zooi ma, yeedegalai pe su ti zasu da bali, ti lua vele ma da-vaa zu.

¹⁷ Ta maawain wuyei nii loo e ma, ti ge ma: Ee, toove bu gale, dei kpolodei gaa leve bo nuiti ti geni e maamainzu, togogula taa wolai, na-zobogi geni kpolodei ga, ta na-nubuseiti, nii geni maagoolii zu nuiti sasu balizu!

¹⁸ Zie zaama yooiti sasu ga bali niina, naama voloi e gologolosu da. Kpolodei zaamave yooiti ta lua gola yeei da-vaiti ti besu da.

¹⁹ « Maligii Gogbo GALAGI wooi gaa: Siegi zu ge e gezu la ga taa wolai kologologai, ege taa wolai naati nu la mo ti zu, siegi zu ge e bogfuzu la pali bomave, zie wolaiti ti e maabole,

²⁰ na yeizu ga de naati po be, niiti ti yeidai zegezagai zu, wolewole nubuseiti po be, da ye zeini zooi wu ege puulega gotu wolewologiti ti zooi wu, wo ge va wa goveiti ti liini e lugbo. E la mo gea ga taa nu a zei su, e la mo vuuzu zoloba nu vuluiti ta-yooi ga.

²¹ Da-vai ga nubusei pe maalua, mazobo da gologolo metu. Nuiti ta e gaizie, keke ti la e ga mono pe, » Maligii Gogbo GALAGI wooi gana.

27

Tiil maawain wuyei

- ¹ Gʻooḡo GALAGI ɓɔɛni pò, é ḡe mà:
² «Da ve, zunui, maawɔin wuyei loo Tiil taa wolai ma.
³ Da ḡe Tiil ma: «Ee, ɗa ve è zeini kpolodei laaʋe, è yaagolai ḡeezu wo yɔḡɔzu, wa ziela nubuseiti pɛ, Maliḡii Gʻooḡo GALAGI wooi ḡaa: Ee, Tiil, ɗa ḡa è ḡeni: Nà-pagi laazeelive!
⁴ Da-you ḡwɛmaʋe zeelive kpolodei zaamaʋe, è lo nuiti ti ɗa-ʋagi laazeelini mɛtu.
⁵ Seniil* sipɛɛ guluiti ka ti è ɓɛɛni ga tiye, è ḡakamaʋeti pɛ kpɛtɛʋe ga naa. Ti Liɓan sɛdele gului ta zegeni, ti naa ḡe ga zaamazu wului.
⁶ Ti Basan sene gulu wolai ta zaḡani ga kein kpizɛ miteiti, è zie vai zu. Ti ɗa-lakaiti kpɛɛni ga Kitime zie zaama yooiti ma sɛdele guluiti, see jiigai ʋɛai ti ʋa.
⁷ Da-zegɛ wolai fiilei zeizu su, naa ḡeni ga geze ʋagɔi suʋuai, Ezipete gelei, è yesu ḡoozama, ti ɗa è ḡwɛɛ. Segɛi naati ti looni ga ma ɓiinii ta ma ɓɔigi, è zegɛ zie zaama yooi zu, daa ga Sipele, tandai naati ka ti ḡeni ɗa-zɔɔlaiti makesu.
⁸ Sidɔn ta Aalevade nuiti ka è ḡeni ti zegɛzu ga ɓato li nuiti. Tiil nuiti ti wola zooni, naati ka ti ḡeni ga ɗa-ɓatoi ma ḡundigiiiti.
⁹ E ḡeni botiḡɛ nuiti segɛzu, ti Biɓelɔse ḡima nuiti, ga naama jɛɛliḡi nuiti ti ɗa ɓatoi ʋalizuveti kpɛɛ.

* **27:5 27:5 Seniil:** Gʻeɛɛmɔn gizei laaseigi taḡili be, Liɓan yooi zu.

Kpolodei ɟaave ɓatoiti ta ma wotigɛ nuiti
ti ɟɛni ɟomisɛ ɛ ʋɔ be, ti da da-zɔlaiti geya.

¹⁰ Pεεlese zalavusuiti ta Lude geleiti, é vεε Pute geleiti ba,

ti qeni botii qεεzu da-zalavusui zu.

Ti ၎်ဂၢ် သၢ-သၢသၢ နုၤတိ,

ti ðena kooðo zepɛgiti ta ta-ðolu wooɔlogiti sɛɛ è ʋo be,

ti ɣeni ta ɓɔsu da-lɔɗɔɗfulagi va.

¹¹ Aalevade nuiti tā dā-zalavusuiti
ti dakuni dā-zidigiti ma, ti dā ti makε.

Gamade nuiti ti ɕɛni wɛɛzu taai ma,

ti ʒeni ta-ʒaʒʒa zɛpɛgiti sɛlesu siɖiɣi va, koozuɓɛ,

ti qeni da-vadai laazeelizu.» »

Yaafo laa wolai Tiil

¹² « ʾWā Taālasise nuiti wo ǧeni yaafolai ǧeɛzu yǧǧu, è-zolǧ ganiiti pɛ su ti mǧinni è ya. Ti ǧeni ǧa-yaafǧ zǧlalti geyazu ga walii, ta kǧlui, ta kǧlu ǧǧi, ta bǧbǧi.

¹³ Wa Yavan nuiti ta Tu6ale nuiti, naa vEE MesEke nuiti ba, wo gEni yaagolai gEEzu ydg6zu, ti da du6iti fe e ya ta k6lu b6igiti ga da-yaag6 z66laiti maavali-bogi.

¹⁴ Bete-Togaalema nuiti ti gēni kaaḡa zoōiti tevesu da-laḡḡi zu, ta kaaḡa zoo bulugiti, ta soovale fuuluiti.

¹⁵ Wa Dedan nuiti wo ɣeni yaagolai ɣeezu yaɣɔzu. Zie zaama yooi baɔɔzu na-yaagolai ɣeni ɣeezu e yeezaama, ti ɣeni donɔ ma lonɔgi zalazu ga see niigaiti ta ebene wuluiti.

¹⁶ Wa Siili yooi wo ŋeni yaagolai ŋeezu yaŋzu, ti da è yea aniiti geya, wo ŋeni ti beɛzu ga boɔɔa. Ti ŋeni da-lɔɔɔiti sulaavesu ga kɛtu zɔngɔ baagiti ti ga

gelenategiti, ta segeiti ti loai ga ma b̄oigi, ta sege zuvuaiti, ta geze vago zegeiti, ta kp̄oz̄oiti, ta k̄otu z̄onḡo baagiti ti ga lub̄iiti.

¹⁷ Wa Zuda ta Izilayele yooi wo yaagolai ḡeeni ȳoḡzu, ti ḡeini Minite moloī levesu è ma, ta gatoiti, naa v̄ee k̄oin gul̄oi ta gul̄oi va, ta gul̄o maku n̄eenegiti.

¹⁸ Wa Damase nuiti wo yaagolai ḡeeni ȳoḡzu, ti da wo-yeagoligiti geya, wo ti b̄eteni ga b̄ooba, ti ḡeini Ḡelebon l̄oi veezu wo ya, ta Saḡaal vaala dega ḡolegi.

¹⁹ Vedan ta Yavan ta Uzale wa naati wo ḡeini yaagolai ḡeezu ȳoḡzu, ga k̄olu ḡaingaiti niiti ti b̄et̄eai m̄etu, ta kasegi, naa v̄ee seeli kpaḡa maku n̄eenegiti ba.

²⁰ Wa Dedan wo ḡeini yaagoi ḡeezu ȳoḡzu ga soo maaḡili z̄olaiti.

²¹ Wo yeezoni wa Alaḡuiti ta Kedaal you ḡundiḡiiti p̄e, ti ḡeini p̄odii loozu è ma ga baala ziv̄oiti, ta baala sin̄e wolaiti, ta boli zin̄eiti.

²² Saḡa ta Layema yaaḡoiti ti ḡeini p̄odii loozu è ma. P̄odi anii ti ḡeini tevesu da-l̄oḡḡi zu, é ḡeini ga tufa maku n̄eenegi ma v̄aḡi ma zii p̄e, k̄otu z̄onḡo baagi ma zii p̄e, ta zanugi.

²³ Wo ḡeini p̄odii loozu b̄oḡḡo ma wa Ḡalan, Kané, ta Ed̄en, taa wolai naati, ta Saḡa yaaḡoiti, ta Asiili, ta Kilimade.

²⁴ Nii ti ḡeini p̄odizu è ma, é ḡeini ga sege laaḡaagiti, took̄oba wolaiti ma b̄oigi, sege zuvuaiti, segeiti ti v̄eezu p̄el̄ewūv̄e, galu v̄el̄eaiti ta ma maaḡiligiti, naati ti ḡeini da-l̄oḡḡi zu.» »

Maaw̄in wuyei ma lodai é vil̄e Tiil va

25 « ʽTaalasise ʽbato wolaiti ka ti ʽʽeni ʽa-zoolaiti
mʽʽnsu.

E ʽʽ bʽ laaveni, ʽ ʽʽasʽʽili ga pʽdi anii kpolodei
zaamave.

26 Da-ʽʽein dii nuiti ti liini ga de zʽ ʽwuuzeigi
zaamave,

folo ʽʽulazu vele viilei ʽ zuʽʽaleʽʽaleni kpolodei
zaamave.

27 Da-naavoloiti, da-laamianigiti, ta ʽa-ʽʽdi aniiti,
naa ʽʽ ʽa-nuiti ba ti botii ʽʽʽzu zʽi ʽʽ, ta da-ʽʽein
dii nuiti,

ʽʽʽligi nuiti ti ʽʽeni da-ʽʽeingiti kpaalezu,

ta yaaʽʽiti ti ʽʽeni da-ʽʽdii loozu,

naa ʽʽ ʽa-zunuiti kpein ba ti ʽ ya ga salavusuiti,

ta bebei gaaleai ba ʽ ma,

ti pʽ ta ʽʽ ya kpolodei zaamave,

voloi ʽ loozu bu la.

28 Keingi zu wotiʽʽ nuiti ta-ʽʽidaavili kpeei ʽʽ

ziela nuiti pʽ subali ʽʽʽlein.

29 Naazu zʽiti pʽ kein dii mitei ti ya,

ta ʽʽula ta-ʽatoiti su.

Kein su wotiʽʽ nuiti, kpolodei ʽaa ʽʽein dii nuiti pʽ,

ta lo zooi ma.

30 Ti pʽ ta ʽain ʽa-vaa zu,

ta wʽb ga gola.

Ta fufiligi ʽʽ tʽungiti ma,

ti da ʽʽilikili zuʽʽi zu.

31 Ta tʽungiti kpuye ʽa-vaa zu,

ti saa wʽb wo seʽeiti too ʽʽba,

ti da wʽb ʽ ma ta-yiʽʽologʽʽologi zu, ti da zʽngʽ.

32 Ta-yiʽʽʽloi zu, ti da ʽʽloi wo ʽ ma ga maawʽin

wuyei,

ti da saa wʽbi wo ga:

ʽʽ ʽa ʽ ʽʽeni ga Tiil ʽʽevele,

taai tɛi kɛvɛle goloai kpolodɛi zaamavɛ?

³³ Siɛgi zu ɔa-vɔdi aniiti ti ɟɛni liizu la kpolodɛi ɟa,
 ɛ ɟɛni nuɓusɛ mɔinmɔin maavaa ɟɛɛzu.

E-zɔɔɔgi nɔ-mɔin maavele ma ta ɔa-vɔdi zɔɔlai,
 ɛ ɟɛni etea masagiti ta-ɓɛtɛi lɛɛzu su.

³⁴ Kɛɛ wɛɛ, ɔa ɟaa ɛ zuɟaleɟaleai kpolodɛi ma
 lakpatakpagiti zea,
 ɛ vilini ya zɛi ɓoma munu.

Da-vɔdi aniiti ta wɔiti wo botii ɟɛɛzu vɔɔma,
 ti pɛ ti ungi yɛga kpolodɛi wu.

³⁵ Ziɛ zaama laaiti ma nuɓusɛiti sasuɓalia
 ga naama vaiti ti zeeliai ɛ ma.

Ta-masagiti sasu ɟa ɓalizu ga duai.

Maagɩlii ɛ ti ma, toɟa ɟaazu ti-ɟaazuɔɛti.

³⁶ Yaagɔiti ti zii ɟiligiti saama, ta foei vɛɛzu ɛ ma,
 ɛ ɟɛa ga ti maalua anii,
 ɛ ɟologɔloga, ɛ la mɔ wuzɛɟɛa eyɛsu ɟɔ! »

28

Tiil masagi loobu vai

¹ Ɔɔɔɟɔ GALAGI ɓɛni pɔ, ɛ ɟɛ mɔ:

² «Da vɛ, zunui, naa wo Tiil masagi ma: «Maligii
 Ɔɔɔɟɔ GALAGI wooi ɟaa: E-yiimavɛ laaveni ga
 wasogi, ɛ ɟɛni: Nɔ ga gala, nɔ zeini galagiti ta-masa
 kpɔkpɔgi ɟa, kpolodɛi zaamavɛ! Kɛɛ dɔun, ɔa ga
 nui, gala ta ga de, ɔa ɔa-ɟisiɛi ɟaazu ga GALA nɔ-
 kisiɛi vɛ.

³ Da ɓɔɟɔ ɟaazu ga ɟima nu ɛ leve Daniyele va,
 dɔɔɟuzu vaa la ɓɔɟua ɛ va.

⁴ Da-ɟimalai ta ɔa-ɟelegelegi zu, ɛ kulanumai
 ɟaalea ba, zanugi ta walii ɛ ga naavoloi.

⁵ Da-ǧimala wolai zu yaaǧo vai zu, è da-naavoloi ǧaawɔɔɔa, naama naavoloi è yiilaavega ga wa-sogi.

⁶ « ‹Naa ǧa é ba, Maliǧii Ǧooǧo GALAGI wooi ǧaa: Tɔɔzei da da-ǧisiɛiti kaazu ga GALA ná-kisiɛiti be,

⁷ ná vaazu ga weɛinti è laalǧoma, ti wola ziliai ziiti saama. Ta boǧa zɔkpɔi vili da-ǧimalai ma lɔno pagɔiti ma, ti da-vadai ǧɔzo.

⁸ Ta è vili kabayeǧei zu, da za ga maaɓaai kpolodei zaamave.

⁹ Da ǧena lɔni è vaa nui ǧakala, da zoo è ǧɛ ma nɛi: Nà ga gala? Da ye nɔ nuɓuselai zu, è la ǧɛa ga gala, naama nui yeezu nii è è vaazu.

¹⁰ Da za ga tatipeleɔvolulala nuiti saa velei, zii ǧiligiti zeezu, mazɔɔo ná ǧa ǧè boga,» » Maliǧii Ǧooǧo GALAGI wooi ǧana.

Mɔungi zu ta niizu

¹¹ Ǧooǧo GALAGI ɓɛni pɔ, é ǧɛ mà:

¹² «Da ve, zunui, maawɔin wuyei loo Tiil masagi ma, da ǧɛ ma: ‹Maliǧii Ǧooǧo GALAGI wooi ǧaa: E ǧeni ga daazeelii ma voo pagɔi, è laaveni ga ǧimalai, è laazeeli pagi zu.

¹³ E ǧeni Eden, GALA ná-kpelei zu. E maagilini ga kɔtu zɔngɔ ɓaagi ma zii pɛ, saaledowanegi, ta topazegi, ta diamai, ta kelizolitegi, ta wonikesegi, ta zasepegi, ta safilegi, ta gelenategi, ta emelɔdegi, da-lamadegiti ta da-ǧooleiti ti ǧeni è yeema, ti ǧevele ɓɛteni ga zanugi è ɓɛte voloi ma vaa ma.

¹⁴ E ǧeni ga seeluɓɛin nii é makei wosu, kovegiti ba. E ǧeni zeini GALA ná-gize ɲadegai ma, è ǧeni ziezu kɔtuiti saama, ti volozu gola.

¹⁵ E-zie velel vani, è zoloo su, tɔɔzei è ɔete volo ma, eyesu faa nɔi gɔla kelema è vɔ be.

¹⁶ Da-yaagolai gaa ye ga wɔɔlɔzu è ya, é è laa toomai zu, è kotoi gɛ. Naa ma, gè è-losuve gɔlaa è ya, è gɛ ga tanɔ, gè è ɔe nà-gizei ma, da ve, seelubein nii é makɛi wosu, gè è laaviliga, è gɔla kɔtuiti saama, ti volo zu.

¹⁷ Da-vadai è wasoga, è vaa bu foloi è bosu, naa da-gɔmalai yaava. Gè è vilini ya zooi ma, è gɛ ga pete gani zɔɔma masagiti be.

¹⁸ Da-gotoi mɔin velel ma da-yaagolai zu è keezu ga telebotalai, è da-zalaɔa gɔlazuveti kɔzɔni. Naa ma, nà abu gaazosu è-zeizuve, é è gɔla. Nà è gɛ ga zuvui eteai zu, naati pe gaazu ti è vetesu.

¹⁹ Da-vai gɔ maagili lɔ nuɔuseiti pe ma ti è gɔwee, da gɛ ga ti maalua gani, da gɔlogɔlo eyesu gɔ.» »

Sidɔn yooi laalɔɔma

²⁰ Gɔɔɔ GALAGI ɔɔeni pɔ, é gɛ mà:

²¹ «Da ve, zunui, gaavote Sidɔn taai ma, GALA gooi wo daalɔɔma,

²² da gɛ ma: «Maligii Gɔɔɔ GALAGI wooi gaa: Nà vaazu wuzegezu Sidɔn laalɔɔma. Nà lebiya zɔlɔ taai zaama. Ta sugɔwee naazu ga nà gɔ gè ga Gɔɔɔ GALAGI, siegi zu nà tukpɔiti gaalevena la daalɔɔma. Naazu nà nà-pade faiti kula kelema ga tɔun maavele.

²³ Nà dɔfo zeebei la è wu, namai gɔ vu taazuve ná pe, nu voomaiti ti gɛ vuuni ná pe, ti zaazu ga bogɔ zɔkpɔi é zegezu mini-o-mini, é va è laalɔɔma. Ta sugɔwee naazu ga nà gɔ gè ga Gɔɔɔ GALAGI.» »

Izilayele unmɔɔ fai

²⁴ «Gain ge la mɔ ɖɛa Izilaye le nuɓuseiti daaloɖɔma, é va ɖɛ ti laɓazu, ɓaa é va ɗa ti maawana, ti-zeiɲɔɖɔ la mɔ ɖɛa ná, a ti wɔinzeɖɛ. Ta suɖwɛɛ naazu ga ná ɖa gè ga Maliɖii Gooɖɔ GALAGI.

²⁵ Maliɖii Gooɖɔ GALAGI wooi ɖaa: «Nà Izilaye le nuiti gaale ba, gè ti ɖula nuɓuseiti saama, ɓeti gè ti vazani náti, gè ɗɛɛ ɖana ga zii ɖiligiti ga ná ga GALA ɲadegai. Ta zeɪ ti ɓɔɖɔ yooi zu, nii gè feeni nà-botigɛ nui Zakɔɓe ɓɛ.

²⁶ Ta zeɪ ná ziileigi zu, ti peleti to, ti leezen beleiti da. Ta eteai zie ziileigi zu, mazɔɔ ná ti-maagoolii zu nuiti sala, teiti ta ti zopele ɲɔu. Ta suɖwɛɛ naazu ga ná ɖa gè ga Gooɖɔ GALAGI, ta-GALAGI.» »

29

Ezipete yooi laaloɖɔma

¹ Konagi ɓuusiei ma alu puugɔi ma volo puugo maazu velesiei (12) ma, Gooɖɔ GALAGI ɓɛni pò, é ɖɛ mà:

² «Da ɓɛ, zunui, ɖaavote Ezipete masagi Falaɖɔn ɓɔ pelei, GALA gooi wo daaloɖɔma, ta Ezipete pe daaloɖɔma,

³ ɗa ɖɛ ma: «Maliɖii Gooɖɔ GALAGI wooi ɖaa: Nà ɓaazu è laaloɖɔma, ɗa ɓɛ, Falaɖɔn, Ezipete masagi, fali wolai é ga sua ɲɔi, è laazu ɗa-ɗɛ wolaiti saama. E ɖɛɛzu ma: Zie wolai Nile ɖa ga nɔnɔ, tɔɔzei nà ɓɔɖɔ ɖa gè kpɛɛni.

⁴ Nà kɔlui vilisu è-lakulugi zu, gè ɗa-ɗɛ wolai wu ɖaleiti kpata è-maagalaiti ba. Nà wo ɖula zie wolai Nile wu ɓɔɔma, wa kalei naati pe ti ɖatagai è-maagalaiti ba.

⁵ Nà è vili ya tevebai zu, wa da-dε wolai wu galeiti pε. Da loo zooi ma dɔbɔi zu, nu la è zegεa, nu la è maagfulua. Nà è gε ga daamianigi dɔbɔ zuaiti bε ta wɔniiti.

⁶ Ezipete nuiti pε ta sugwεε naazu ga nà gá gè ga Gɔogɔ GALAGI.

« Mazɔbɔ kpɔbai Izilayele nuiti ti sɔbɔni ti ya, é gɛni egε seeli kpakui nɔ é yɔɔgε.

⁷ Siegi zu ti è zoni la ga yeei, è gɛleni ga, è ti-gɔmave pε kpolo. Siegi zu ti voluzeini la è va, è gɛleni ga, è ti-zaamave gɛlani ga.»

⁸ «Naa gá é ba, Maligii Gɔogɔ GALAGI wooi gaa: «Nà vaazu ga kɔɔbɔgi è laalɔgɔma, nà nuɔuseiti ta suaiti pε suwugaaaleve wo zaama.

⁹ Ezipete yooi zu gá wo egε tevebai. Ta sugwεε naazu ga nà gá gè ga Gɔogɔ GALAGI.

« Tɔɔzei è gɛni: Zie wolai Nile gá ga nɔnɔ, nà gá gè kpɛteni,

¹⁰ naa ma, nà wuzegεzu è laalɔgɔma wa da-dε wolaiti, nà Ezipete yooi gɔlogɔlosu, gè kε ga tevebai zu, é zo Migedɔle eyεsu é zeeli Siyεne, é zeí Etiyopi gwepelemauve va.

¹¹ Nu vεε sua va, tanɔpε ge la zieziεga ná. Eyεsu kona vuunaanigɔ (40), nu la fuluani nɔpε kaa ná.

¹² Nà Ezipete yooi zuwo, é leve zooiti pε ba ti zuwogai. Ná-taaiti ta gɔlogɔlo é leve taaiti pε ba ti gɔlogɔlogai, eyεsu kona vuunaanigɔ (40). Nà Ezipete nuiti faza ziiti saama, nà ti vaza zou mɔinmɔin su.»

¹³ «Maligii Gɔogɔ GALAGI wooi gaa: «Kona vuunaanigɔi (40) vɔluma, nà Ezipete nuiti gaale ba, ti gɛla nuɔuseiti saama, vɛti ti vazani náti.

14 Nà va volu ga Ezipete nuiti ti ti gʷulani zou va. Nà vaazu ga tiye zooi zu lekpeɱaɱɱe nu yeezazuɱɱe, ti vu zooi zu ti zɔlɔɔsuɱɱe, ti masada goi lɔɔzei ná.

15 Ezipete yooi zebei ɢa loi zɔɔma masadaiti tɔnɔi va, é la mɔ wuzegɛa, é va ze zɔɔma you ɢiligiti unda. Nà ta-zobogi maalɔi, naa ɢa a ke ti mina ze zɔɔma yooiti unda.

16 Ezipete la mɔ ɢea ga Izilayeɱe ná-kito ga é va ɓaa maazu. Ezipete ɢa ɢe ná nɔ ga nà-nuɓuseiti ti ɗa ɢitoo kotoi zu ti keɛni kpɔbai ɢaizie vai zu zea. Ta suɢwɛɛ naazu ga nà ɢa ɢe ga Maliɢii ɢooɢɔ GALAGI.› »

Masagi Neɓukadenɛzaal Ezipete yooi zo fai

17 Kona vuufeleɢɔ maazu lɔfelasiɛi (27), alu mɔungi ma volo mɔungi ma, ɢooɢɔ GALAGI ɓɛni pɔ, é ɢe mà:

18 «Da ve, zunui, è kaa, Baɓilɔne masagi Neɓukadenɛzaal ná-kɔɓɔgi botii ɢɛɛni gola Tiil laalɔɢɔma, kpaanagi laa ti unma, ti-ɓakigiti maaɓolo, keɛ botii é keɛni taai laalɔɢɔma, é la ma zala nɔpe sɔlɔɔni, tɔ ɓɔɢɔi, ɓaa ná-salaɓusuiti.

19 Naa ma, Maliɢii ɢooɢɔ GALAGI wooi ɢaa: «Nà Ezipete yooi lɔɔzu Baɓilɔne masagi Neɓukadenɛzaal yeezu. Toɢa li ga ná-naavoloiti pe, é loo ná zu, é kɔɔzoganiiiti seɢe. Naa ɢa a fe ná-salaɓusuiti zea ga ti-zalai.

20 Nà Ezipete yooi ve zea ga salai, tɔɔzei botiiti ba ti keɛni bè, mazɔlɔ nà ɢa ná-kɔɓɔgi botii ɢɛɛni bè,› » Maliɢii ɢooɢɔ GALAGI wooi ɢana.

21 «Naama volo ná, nà Izilayeɱe veɱeyegɛi ná-zobogi wɔlɔ. Da ma, ɗa zoo è ɓɛ ti zaama ga

yiima. Ta suɣwɛɛ naazu ga nà ɣa gè ga Ɔoɔɔɔ
GALAGI.»

30

GALA ná-tukpɔi zɛɛ fai

Ezipete yooi maazu

¹ Ɔoɔɔɔ GALAGI ɔɔɛni pɔ̀, é ɣɛ mà:

² «Da ve, zunui, GALA gooi wo, è ɣɛ ma:

«Maligɔii Ɔoɔɔɔ GALAGI wooi ɣaa:

A kpeeɪ loo, wo ɣɛ ma: Ee! Foloji ma ɔɛgele ɣaa!

³ Mazɔɔɔ foloi maa ɣa na ɔuɣa,

Ɔoɔɔɔ GALAGI ná-foloi maaɔuɣaa,

folo ve é ɣɛɛzu ga tonabiin tetelegi,

toɣa ga yeeɣɛɣalai

nii zɔɔma nuɔuseiti ta-lukpɔi ɣaa vaazu levezu ma.

⁴ Kɔɔi ɣa ɔɔi Ezipete yooi zu,

nuiti ta ɣɛ luazu, ti zasu ɔa ɔali Etiyopi,

siegi zu nu ɔoomaiti ti ɔuuzu la Ezipete,

ta ɣɛna loa ti-ɣɔligiti su,

ti ɔa ta-yooi ɣologolo.

⁵ Etiyopi, ta Pute, ta Lude, naa ɔɛɛ nuɔuse zupui

naati pɛ ba, Liɔi ɔalaa,

ta nuɔuseiti ti zooiti su ti yeezogai,

ta za ga ɔoɣa zɔkpɔi ɔɔɔma ta Ezipete nuiti.

⁶ Ɔoɔɔɔ GALAGI wooi ɣaa:

Ezipete maalobo nuiti ta za kɔɔi zu,

Ezipete ná-zobogi é wasosu da, gaa ɣa ɔala ba,

é zo Migedɔle, é li Siyene, ta loo bu ga ɔoɣa zɔkpɔi,

Maligɔii Ɔoɔɔɔ GALAGI wooi ɣana.

⁷ Ezipete ɣa ɣɛ ga tevebai zu, é leve tevebai zu yooiti

pɛ ba,

ná-taaiti gaa ɣa luu taaiti saama ti ɣologologai.

⁸ Ta suɣwɛɛ naazu ga nà ɔa gè ga Ɔoɔɔɔ GALAGI,
siegi zu gè abui losu da Ezipete va,
ná-kpɔba nuiti pɛ ti zuɔɔɔɔɔɔ.

⁹ Naama voloi, keelaiti nà ti leve, ta li ɔatoi zu,
ti Etiyopi niikpi, ná-ziileigi ɔula zea,
ti zasu ɔa ɔali, ta ɔɔɔ,
voloi gè vaazu Ezipete ɔoɔɔɔɔɔ da.
Mazɔɔɔ wɛɛ, toɔa na va!

¹⁰ Maligii Ɔoɔɔɔ GALAGI wooi ɔaa:
Nà Babilɔne masagi Nebukadenɛzaal zeɔe,
gè Ezipete vɛbɛi ma zuwu ɔaaleve la.

¹¹ Tɔ-o, ná-nuɔuseiti-yo,
zunuiti ti ga nu vaa nu wolaiti ziiti saama,
ta va, ti zooi ɔoɔɔɔɔɔ.
Ta ta-woɔa zɔkpɔi vili Ezipete laalɔɔɔma,
ti zooi zulaave ga nu voomai.

¹² Nà zie wolai Nile ma ɔekegiti fɔ su,
nà Ezipete yooi vɔdi nu ɔɔiti ma.
Nà zobo fe wɛɛinti bɛ, ti zooi ɔoɔɔɔɔɔ ta gaa aniiti.
Nà, Ɔoɔɔɔ GALAGI, nà ɔa kpɔɔai.

¹³ Maligii Ɔoɔɔɔ GALAGI wooi ɔaa:
Nà kɔɔɔ gani nɔɔɔiti koloɔɔɔ mɛtu,
gè zɛɛ ɔalagiti ta-vai zeɔe ga Mɛmefise.
Kundiɔi la mɔ ɔɛa Ezipete yooi zu eyɛsu pɛ.
Nà dualuagi lɔ ɛɛ pɛ su Ezipete yooi zu.

¹⁴ Nà Ezipete yooi ɔoɔɔɔɔɔ lɛkpɛmavɛ nu yeezazu
velei,
gè abui lo Soan taa wolai va,
gè tukpɔi laalɛ No taa wolai wu.

¹⁵ Nà yiiɔula Sin laalɔɔɔma, Ezipete ná-poluzeigi,
gè No nu mɔinmɔingi ɔaaleve.

¹⁶ Nà abui lo Ezipete yooi va,

Sin nuiti sasu ɔa ɔali ga taɔai.

Zegɛi ɔa wɔ No siɔiɔi va,

Mɛmɛfise taa wolai ɔa zo kɛɛmavɛ.

¹⁷ Won nu niinɛiti ta Pi-Bezɛte geleitɪ

ta za kɔɔmavɛ ga boɔa zɔkpɔi,

ma laaitɪ ta li duɔlai zu.

¹⁸ Foloi la toa Taapanɛse,

siɛgi zu gɛ Ezipete nɔ-zobogi zuɔologolosu da,

gɛ nɔ-wasogi ɔula ba ɛ ɔɛni su.

Tonaɔiingi ɔa vɛɛ Taapanɛse maazu,

nɔ-taavɛaitɪ ta li duɔlai zu.

¹⁹ Nɔ Ezipete lukpɔɔaalevɛzu.

Ta suɔwɛɛ naazu ga nɔ ɔa gɛ ga ɔɔɔɔ GALAGI.› ›

Babilɔne masagi ɔa ga

GALA nɔ-botigɛ anɪnakai ta

²⁰ Kona puugɔ maazu ɔilasiei (11) ma alu mɔungi
ma volo lɔfelasiei ma, Maligii ɔɔɔɔ GALAGI ɔɔɛni
pɔ, ɛ ɔɛ mɔ:

²¹ «Da vɛ, zunui, gɛ Ezipete masagi Falaɔɔn yeei
ɔaleni, gaa la ɔilini ɛ va valo, ɛ la laani kpazavɛɛa
zu, nii a kɛ ɛ zɛbɛ zɔɔɔ, ɛ zoo ɛ boɔa zɔkpɔi vili.

²² Maligii ɔɔɔɔ GALAGI wooi ɔaa: «Nɔ
wuzegɛzu Ezipete masagi Falaɔɔn laalɔɔma.
Nɔ zee felegɔiti galeɔalezu, ɛ la nɔ ga zɔi galeai,
kɛɛ ma vagɔi ɔalaa, gɛ nɔ-boɔa zɔkpɔi ɔula zea, ɛ
loo.

²³ Naazu nɔ Ezipete nuiti faza zii ɔiligiti saama,
nɔ ti zuvaza zou mɔinmɔin kiligaa zu.

²⁴ Nɔ ta ɔɔ Babilɔne masagi nɔ-zobogi va, nɔ, nɔ
ɔɔɔi nɔ-boɔa zɔkpɔi la zea. Falaɔɔn nii gɛ zeei
zuɔaleɔalezu, toɔa yɛ balasu zili nui ya, eyɛsu ɛ za.

²⁵ Ungo, nà zobogi ve Babilone masagi ya, kele Falagɔn yeei zu ɔa ɔɔɔ. Ta suɔwɛɛ naazu ga nà ɔa gè ga Gooɔɔ GALAGI, siegi zu gè nà-boɔa zɔkpɔi laazu la Babilone masagi ya, é ɔa pili Ezipete yooi laalɔɔma.

²⁶ Nà Ezipete nuiti faza zii ɔiligiti saama, nà ti zuvaza zou mɔinmɔin kiligaa zu. Ta suɔwɛɛ naazu ga nà ɔa gè ga Gooɔɔ GALAGI.» »

31

Faalaalii é vile sedele gulu wolai va

¹ Yeeɔɔɔɔɔɔ gi ɔɔni la Babilone, naama ɔona puugo maazu ɔilasiei (11) ma, alugi zavasiei ma volo mɔungi ma, Gooɔɔ GALAGI ɔɔni pɔ, é ɔɔ mɔ:

² «Da ve, zunui, bo Ezipete masagi Falagɔn ma ta ná-nuɔuseiti:

«Nu ɔa é ɔokɔɔ leeni ma, ɔɔi ɔa-zobogi wɔɔɔai ɔani?

³ Asiili ɔulave ga Liban sedele gului, nii ma bekegiti maanɔai ga pagɔ, é ga ɔɔɔ wolai niinigi zea, gaagoozaai gola, nɔungi zeidai tonaɔiingiti ba.

⁴ Tona ɔɔi ɔa é ɔɔɔni, zou wu ɔɔ wolai kɔɔɔni, é ɔooza, zieiti ti ɔaalɔni ba ma zapeiti maagoolii zu, naa ɔolu ti ɔa yei guluiti pɔ ma ti ɔɔɔ zu.

⁵ Naa ɔa é kɔɔni gaagoozani é leve guluiti pɔ ba ɔɔɔ zu. Ma bekegiti ti mɔinni, ti ɔoozakooza, ziei zaɔu zu é ɔɔni kɔɔzu,

siɛgi zu é ɣɛni wuzegɛzu la.

⁶ Wɔni ma zii pɛ ge ɣɛni laɣagi losu su,
dɔɔ zuaiti ti ɣɛni yivoi vuuzu bu,
nuɓuse moɪnmɔɪn ge ɣɛni ná-eteai ziezu ná-niinigi
wu.

⁷ E ɔani ná-maayikii zu,
gaagoozani, ma bekegiti suvie,
ma zapeiti ti yeini zooi wu, ziei zɛɛzu.

⁸ GALA ná-kpelei zu,
sɛdele gulu nɔpɛ ge la ɣɛni ná a ɔokɔɔ ma,
sipɛɛ gulu nɔpɛ ma beke ge la ɣɛni ga nɔnɔiti kɛvele,
ɗalagi tanɔpɛ ma beke ge la ɣɛni ɣulani ga ma
bekegiti,
GALA ná-kpelei zu, gulu wola ɣila kpala la ɣɛni
ɔani ga kɛvele.

⁹ Gè kpɛɛni ga ma beke pagɔiti.
Eden wulu wolaiti kpein GALA ná-kpelei zu,
ti pɛ ti ɣɛni toloi ɣulazu la.» »

¹⁰ « Naa ɣa é ba, Maligii Gɔoɔɔ GALAGI wooi ɣaa:
Tɔɔzei é ɔoɔ ɣaagooza, é nɔungi wuzegɛa é zeeli
tonaɓiingiti saama, é waso ziimaɔɛ ga ná-koozai.

¹¹ Naa ɣa é ba, gè ɗa ziiti ta-masagi naa ná-
zobogi wu, nii sɛɓɛi wola wɔɔɔai, ga naa so é zoloo
ná-topele nɔi ma. Gè kpɛɛni.

¹² Wɛɛinti ti wola zuɔɔɔɔai ziiti saama, naati ti
pɔni, ti zɛ ná. Ma bekegiti ti looni gizeiti ma ta
nɛmɛiti pɛ su. Ma bekegiti suɣaleɣaleni eteai zu
ɔɛtugiti pɛ su. Etea nuɓusɛiti pɛ ti ɣulani ná-niinigi
wu, ti ɣɛɛni ba.

¹³ Wɔniiti ta ɔa, ti zeɪ ma unkpulugi ɣa pɔgai,
dɔɔ zuaiti pɛ ti ɔa, ti ɗa lɔɔɣu ma bekegiti bu.

¹⁴ Naa pɛ ka ɣɛ, naa ɣa a kɛ gului nɔpɛ é ɔɛɛzu
ziɛɛɛ, é mina waso ná-gaagoozai maavele ma, é

mina nɔungi wuzeɣe é ɔa zeɪ tonaɓiingi ɔa, nii a ke gulu wola nɔpe ziei zebezu gaa mina ɣooza ná-wasogi zu. Tɔɔzei gulu wolaiti ta nuɓuseiti, saai leɓeɓe ti pe ma, ga ti yei ɣɔvealaazu zooi wu, naati pɔ be ti yeizu kabai zu.

¹⁵ « Maliɣii Ɔooɣɔ GALAGI wooi ɣaa: Voloi seɣele gului yeini la ɣɔvealaazu, ge ɣɔɓɗei looni ese pe gaazu. Ná-faa zu, ge zou ɗeiti soni, ti la yeiɗa, ti loni ti yei ɓeleiti su. Ná-faa zu, ge kpidiɓ ɓeeni Liɓan ɣizeiti ma, ge guluiti pe ɓooni ɗɔɓɔiti su.

¹⁶ Ge nuɓuseiti sasubalini ga gului tei too lugi, siegi zu ge zeini la ɣɔvealaazu, naati pɔ be ti kabaiti su. Zooi wu, Eden wulu wolaiti kpein, gulu maanɛɛgiti, ti ɔagai ti pe ba Liɓan ɣizei ma, ti wola vizɔgai, ti ziei zɔɓɔsu ga pagɔ, ti ɣoozunɛni.

¹⁷ Tiya ɓalaagi, ti ɓɔ tɔun ba, ti yeini ɣɔvealaazu, naati pɔ be niiti ti zaani ga boɣa zɔkpɔi, tiya ɣa ti ɣeni ga poluzeigiti, ti zeini ná-niinigiti bu ziiti saama.

¹⁸ Eden wulu gila kpala la ɣeni ɔokɔɣɔga è ma pagi zu, ɓɔɓɔi zu. Anɛɛ naa ɓe, ɗa ɓɔsu ti ɔa, wo vili ya zooi wu, è la tatipeleɓolulala nuiti saama ti undaavilini ga boɣa zɔkpɔi. Naa ɣa é ga Falaɣɔn ná-kulanumai ta ná-nuɓuseiti, Ezipete nuiti, » Maliɣii Ɔooɣɔ GALAGI wooi ɣana.

32

*Maawɔin wuyei
é looni masagi Falaɣɔn ma*

¹ Kona puugɔ maazu velesiɛi (12), ma alu puugɔ maazu velesiɛi (12), ma volo mɔungi ma, Ɔooɣɔ GALAGI ɓeeni pɔ, é ɣe mà:

² «Da ve, zunui, maawɔin wuyei loo Ezipete masagi Falagɔn ma, è gɛ ma:

«Da ziiti saama egɛ zala ɓokpagi.

Kɛɛ da faiti kɛɛzu egɛ falii,

è da maagɔɔ da-dɛiti bu,

è da ziɛiti kpɔlo ga è-zapalagiti,

è da ma veinfeingiti kpɔlo.

³ Maligɔii Gɔogɔ GALAGI wooi gaa:

Nà nà-tumɔi lɔɔzu è unga,

siɛgi zu nuɓuseiti ti mɔinzu la ti gaaɛ ba,

ta è mɛɛn nà-seemai zu.

⁴ Nà è vili ya zooi ma, gè è la dɔɔɔi zu,

wɔniiti pɛ ti da vu è ma,

dɔɔɔ zuaiti pɛ ti va,

ti è ma zuai gɛ ga laamianigi.

⁵ Nà è ma zuai vaza gizeiti ma,

gè nɛmɛiti sulaave ga è ma bulukpulugiti.

⁶ Nà zooi maayeɓe ga è ma pamai,

é da yei gizeiti ma,

kɔtudɛi laazuɓɛti sulaa ga ve da.

⁷ Siɛgi zu è ɓesu la zɛnvui wo fai va,

nà geegɔɔlɔgi gaazulɔɔɔɔɔ,

gè somideɔaiti gaazulɔɔɔɔɔ,

gè foloi gaazulɔɔɔɔɔ ga tonaɓiingi,

alugi la mɔ voloa.

⁸ Dɔun è maavele ma, anii kpein é geezuɓɛ,

nà ti ma voloiti gaava,

gè kpidii vɛɛ da-yooi ma,

Maligɔii Gɔogɔ GALAGI wooi gana.

⁹ Nà nuɓusei ma mɔinmɔin kɛ unga wuulee,

siɛgi zu gè vaazu la ga è gologolo fai,

ma wooi zeeli zooiti su,

ɓɛti è la náti kwɛɛ.

¹⁰ Ti lotɔzu ɔa leve ɔa-vaa zu.

Ta-masagiti sasu ɔa ɔali ɔa-vaa zu ga duai,
nà ɔena nà-boɔa zɔkpɔi leveteeve ti ɔaazu,
è loobu voloi, ti zasu ɔa ye nɔ ɔalizu ɔɔ,
ɛɛ ge ɔa lua ga zɛnvui vaa.

¹¹ Mazɔɔ Maligii ɔɔɔɔ GALAGI wooi ɔaa:

ʔabilɔne masagi ná-boɔa zɔkpɔ ɔɔi ɔa loo è ma.

¹² Nà zunu ɔɛzɛiti teve,

ti ɔa-nuɔuse mɔinmɔingiti paa ga boɔa zɔkpɔi,
tɛiti ti ziiti saama ga nu ɔɔu wolaiti.

Nii kpein é ga Ezipete yooi ná-waso fai,
ta naa pɛ sugɔlogɔlo,

ta ná-nuɔuse mɔinmɔingiti gaaleve.

¹³ Nà ɔa-loganiiti pɛ sugɔlogɔlo zie wolaiti
kobaveti.

Nuɔuseiti kɔɔi la mɔ ziei ɔɔɔa,
suaiti polokagi la mɔ kpɔɔa ɔalaa pɛ.

¹⁴ Naazu ɔa nà ta-ɔɛiti da su la ga pagɔ,

gè ɔa ta-ɔɛ wolaiti zei eɔɛ gulɔi,

Maligii ɔɔɔɔ GALAGI wooi ɔana.

¹⁵ Nà Ezipete yooi zu ɔɛ ga tevebai zu,

gè ná-ɔɔɔ bosuveti pɛ kula zea,

gè ná-nuɔuseiti suwuɔaaleve.

Ta sugwee naazu ga nà ɔa gè ga ɔɔɔɔ GALAGI.»

¹⁶ «Maawɔin wuyei ɔaa, ta too, zii ɔiligiti ti-loun
anzanuiti ta too Ezipete yooi ta ná-nuɔuseiti faa
zu,» Maligii ɔɔɔɔ GALAGI wooi ɔana.

Gɔɔi é woni nuɔuseiti faa zu

¹⁷ Kona puugɔ maazu velesiɛi (12), ma alu puugɔ
maazu velesiɛi (12) ma volo puugɔ maazu ɔɔlusiɛi
(15) ma, ɔɔɔɔ GALAGI ɔɔni pɔ, é ɔɛ mà:

¹⁸ «Da ve, zunui, wɔɔ Ezipete nuɔuseiti ta-vaa zu, da wɔɔ wooi yei ga tiye ta zobobe zii ɔiligi zɔiti zooi wu, naati pɔ be, ti yeidai ɔvealaazu,

¹⁹ è ɔe ma: «E vizo ka bogai zɔiti ba ɔaa? Yei, ti è la tatipelevolulala nuiti saama, ti zaani kɔɔi zu.»

²⁰ Ezipete nuiti ta za ga boɔa zɔkpɔi kɔɔɔzuve. Boɔa zɔkpɔiti kevele ɔeteve niina ga ti paai wo. Ti li ga Ezipete ta su nuɔuseiti pe saai vɔ!

²¹ Kɔɔɔ nu wolaiti ta zɔiti ti ɔeni ɔosu ba, naati ta ye ɔvealaazu, ti ɔe ma: «Wele lee tatipelevolulala nuiti ba, ti zaai ga boɔa zɔkpɔi kɔɔɔzuve, tiya ɔa ti yeizu, ti la gi zaama ɔvealaazu!»

²² «Asiili ɔa ná, maagoolive ga ná-salavusuiti ta-ɔabaiti, ti pe ka ti zaani kɔɔɔzuve.

²³ Ti ta-ɔabayegɛiti ɔɔni zegɛi ɔogi wu, toɔa na maagooliai ga ná-salavusuiti. Ti pe ti ɔeni ga zekɔɔzuiti, tɛiti mɔungi ti ɔeni maalua vai ɔeezu fulu nuiti ta-eteai zu.

²⁴ «Elame ɔa ná, ná-kabai maagooliai ga ná-salavusuiti tɔno ma ɔabaiti, ti pe ti zaani kɔɔi zu. Ti la ɔeni latini pelevolu, ti yei zooi wu, tɛiti ti ɔeni maalua vai ɔeezu fulu nuiti ta-eteai zu. Ta-ɔaagulamai yeni ti va ta naati pe, ti yeini ɔveiti pɔ pelei.

²⁵ Ti Elame laani naati saama, niiti ti ti vaani. Ná-kabai maagoolini ga ná-salavusuiti ta-ɔabaiti, tatipelevolulala nui naati pe ti zaani kɔɔi zu, tɛiti ti ɔeni maalua vai ɔeezu fulu nuiti ta-eteai zu. Ta-ɔaagulamai ɔeni ti va ta naati, niiti ti yeini zegɛi zu. Ti-laazuve ɔa ɔveiti saama, niiti ti zaani kɔɔɔzuve.

²⁶ «Meseke ta Tuɔale ta ná, ta ta-ɔɔɔɔgiti, ti ta-ɔabaiti maagoolii zu. Tatipelevolulala nui niiti pe

ti zaani kooi zu, teiti ti ɣeni maalua vai ɣɛɛzu fulu nuiti ta-eteai zu.

²⁷ Ti la ɣeni ti maaɣfuluni wɔɔwɔɔ ɣɔɔɣfulubaiti saama, niiti fulu nuiti ti ɣeni luazu ti va eteai zu, ti ɣeni yeizu ɣɔvɛalaazu ga ta-ɣɔɔɣɔ zɔɔlaiti pɛ, ti bogɔ zɔkpɔi la nɔungi wu, ti kɔɔɣɔ zɛpɛgi vɛɛ ma.

²⁸ Da vɛ, Falaɣɔn, da ɣana ɛ zugaleɣaleai tatipɛɛvolulala nuiti saama. Ungo, da ɣana wo laani, wa niiti ti zaani kɔɔɣɔzuɛ.

²⁹ «Edome nuiti ta ná, ta ta-masagiti, ta ta-ɣundigiiiti pɛ. Anɛɛ ta-zulogi pɛ, ti ti zoni ga zɛkɔɔzui zɔiti kɛvele. Ti ti laani zooi wu ta tatipɛɛvolulala nuiti pɛ ti yeini zɛɣɛi zu.

³⁰ «Kundigiiiti kpein ti lɛkpɛmavɛ nu ɣɔvɛzuɛ, naati pɛ ta ná, ta Sidɔn nuiti pɛ, ti yeini, ti la ɣɔvɛiti ma. Ta-yeɛɣaabaai dualuagi lɔɔni nuiti pɛ su, kɛɛ niizu, tatipɛɛvolulala nui teiti ti laa ada ɣila ta ɣɔvɛiti, ɔaaɣula ti ma ga unfegi, ta zɔiti ti ɣeni ga zɛkɔɔzuiti. Ta-ɔaaɣulamai ɣeni ti va ta naati, niiti ti yeini ɣɔvɛiti pɔ pelei.

³¹ «Falaɣɔn a naama ɣɔɔɣfulubaiti pɛ kaana, zii lago ɣa la, tɔɔzei naama nu ɔulugi vaa va, ta ná-salavusuiti ti zaani ga bogɔ zɔkpɔi, ta tɔ ɔɔɣɔi ɛ zaani kɔɔɣɔzuɛ,» Maligii ɣɔɔɣɔ GALAGI wooi ɣana.

³² «Mazɔɔɔ ɣɛ Falaɣɔn yɛni ná, ɛ ɣɛ ga fulu nuiti maalua ani eteai zu, kɛɛ tɔ ɔɔɣɔi maa ɣa ɣulu tatipɛɛvolulala nuiti saama, ta niiti ti ɣeni ga zɛkɔɔzuiti, ná-nuɔuse mɔinmɔingiti,» Maligii ɣɔɔɣɔ GALAGI wooi ɣana.

Izilayɛle Zei Vai Uolu Ga Niinɛ

GALA goo wo nui é ga gweléma nui

¹ Gooḡo GALAGI bɔɛni pò, é ḡɛ mà:

² «Da ve, zunui, bɔɛ da-nuḡuseiti pò, é ḡɛ ti ma: «Ni nà kɔɔ βetɛna zooi ta laalɔḡoma, náve ma nuiti ti ta-nui ta zeḡe, ti sei ga taa maaḡee nui.

³ Siɛgi zu zunui naa ti zili nuiti ta-ḡɔɔḡoḡi ḡaazu la, é da va zooi zu, é puḡugi vɛ, é nuḡuseiti too ḡisu.

⁴ Ni nui ta a puḡugi wooi menina, é la kaani ḡaazu ga faa, é bɔḡo yɛ ná, ti zili nuiti ti va, ti paa, saa vai ma ungi ḡa la tɔ bɔḡo unma.

⁵ Ná-faaḡaazagi ḡa a ma zaa wo, é puḡu gooi menini, é la vaani bu, é va ziɛ ga tɛnɛ gooi. Ná-saa vai ma ungi ḡa la unma. Ni a ziɛna ga tɛnɛ gooi, zɛnvui ḡa ḡula.

⁶ Kele ni taa maaḡee nui a ti zili nuiti kaana, ti da va, é la puḡugi vɛɛni, nuḡuseiti ti la looni ḡisu, naazu ni ti zili nuiti ta vaana, ti nuḡusei taḡila paa, naama nui zaa ná-faaḡaazagi vaa zu, kele nà ná-saa vai ma ungi la taa maaḡee nui unma.»

⁷ «Da ve, zunui, ḡè è ḡɛa ga Izilaye le nuḡuseiti maaḡee nui. Siɛgi zu wooi ta a ḡula la dà, è mɛni, da Izilaye le nuiti tɛnɛ da bè.

⁸ Siɛgi zu ḡè ḡɛɛzu la faa ɲɔu ḡɛ nui ma: «Nu ɲɔi, da vaazu zaazu,» ni è la bɔɛni è va faa ɲɔu ḡɛ nui naa lɛnɛ, è va bo ma ga é βe ná-tuva ve le ɲɔi va, naazu faa ɲɔu ḡɛ nui naa ḡa za ná-faaḡaaza golai vaa zu, kele nà ná-saa vai ma ungi maaḡaazaḡabo è ma.

⁹ Kele ni tama, da faa ɲɔu ḡɛ nui lɛnɛna, è bo ma ga é βe ná-tuva ve le ɲɔi va, ni é la wɔɛnni é va βe ba, toḡa za ná-faaḡaaza golaiti faa zu, kele dɔun da, ná-kasɔ la laa è unma, è-yɛnvui maazu ḡa baa.

¹⁰ «Da ve, zunui, nii ḡa è bosu Izilaye le nuiti ma

ga: «Wa bosu ga: Gá-lò kologologiti ta gá-gfotoiti ta gi unma, ma ɖasɔi ɖana gi wɔ. Gá zoo ɖale gi zenvui wo?»

¹¹ Bo ti ma ga: «Eɖeɖelei gè vulua la ga ɖite, zɛima la ga faa ɲɔu ɖe nui zaa vai, keɛ é siɛ veleɪ maavalibo, é zenvui wo,» » Maligii Gooɖo GALAGI wooi ɖana. «A voluave, à voluave, wo zeɖe wo-zie vele ɲɔiti polu. Leeni vaa zu, Izilayeɛle nuiti, wɔin wo ma ga wo za?»

¹² «Da ve, zunui, bo ɖa-nubuseiti ma ga: «Telebo nui ná-telebodai la maavaayega yeei a tɔ kologologi ɖe la. Faa ɲɔu ɖe nui undaa la viliga, ná-tɔ kologologi vaa zu nii é keeni, yeei a ɖelena ba la. Zeno ɖana é la, telebo nui la yega vulua ná-telebo faa ma, yeei a tɔ kologologi ɖena la.

¹³ Siɛgi zu gè ɖeezu la telebo nui ma, Da zenvui wo nɔ ti!, ni a ɖitona sɔle fai va, nii é keeni, é ɖisie ga naa kula ɖea su, é ɖa telebotala vai ɖe, gè la mɔ ɖizega ná-keewoti vagɔi tanɔpe su, toɖa za faa ɲɔi maavele ma, nii a ke.

¹⁴ Siɛgi zu gè ɖeezu la faa ɲɔu ɖe nui ma: Da zaazu kpae, ni a zɛɛna siɛ vele ɲɔi volu, é zie ga sɔledai ta telebodai, é la zaa.

¹⁵ Ni a kpounmai ɖaaɖalena ma, nii é unmani, é naa ɖaaɖale ma, é mina mɔ faa ɲɔu ɖe, keɛ é zenvui wo tɔgiti so, é la zaa, toɖa zenvui wo nɔ ti.

¹⁶ Zeemai ɖa wo ná-faa ɲɔiti pe ma, toɖa zenvui wo nɔ ti, tɔzei toɖa ziezu ga sɔledai ta telebodai.»

¹⁷ «Da-nubuseiti ta ɖeezu ma: «Maligii zie veleɪ la zolooni,» keɛ tiya ɖa ti-zie veleɪ la zolooni.

¹⁸ Siɛgi zu telebo nui zeɖezu la faa vagɔ volu, é ɖa zie ga faa ɲɔi, toɖa za naama vaa zu.

19 Kελε ni faa ƚou ƚε nui a ƚεlena ná-faa ƚoiti ba, é da zie ga soledai ta telebodai, toƚa zenvui wo naa maavele ma.

20 Wa ƚεεzu ma: «Maligii zie velei la zolooni!» Nà wo ƚilagilagi lukpɔƚaaleve, Izilaye le nuiti, é zoloo wo-zie veleiti ma.»

Zeluzalεme zo fai

21 Yeeƚƚalai gi ƚeni la Baβilone, naama ƚona puugo maazu velesiei (12) ma, ma alu puusiei ma volo loolusiei ma, zunui ta vaani pɔ be, ti-yee la ƚeni zeelini ma Zeluzalεme zosuve, é ƚeni ma: «Zeluzalεme loa bu!»

22 Aisa é va va kpɔkɔi, ƚooƚo GALAGI sebei leeni ga ze, é daavieni. Zunui ti-yee la ƚeni zeelini ma kɔoi zu, siegi zu é vaani la pɔ be, poluma zobui, ƚε la mɔ ƚeni ga boɔo, ƚε ƚeni zoosu niina ƚε da boε.*

23 ƚooƚo GALAGI boeni pɔ, é ƚε mà:

24 «Da ve, zunui, nii nuiti ti bosu, ti yeƚai Izilaye le laaiti su ti ƚologologai: «Abalaame ƚila nɔ ƚeni de, é zoi nii pε so ga nɔnɔ. Ada ma, de mɔindai, zoi veeve ade ve ga adɔnɔ,»

25 ti woɔƚaavote, è ƚε ti ma: «Maligii ƚooƚo GALAGI wooi ƚaa: Wa suai ma ƚamai yesu su, wo da mi, wo da nɔkɔ kɔɔƚo gani nɔƚoiti bu, wo da nu vaa vai ƚε. Wa zoo ƚεεzu ma ƚale zoi ƚa ga wɔnɔ?»

26 Wo yeelaave nɔ wa-ƚɔɔƚo zɔlaiti ma, wa kɔzoba vaiti keezu, wa weenziεgi wosu ga wo-zeiƚoiti ti-anzaiti. Wa zoo ƚεεzu ma ƚale zoi ƚa ga wɔnɔ?»

27 «Wele nii ƚa da bo ti ma: «Maligii ƚooƚo GALAGI wooi ƚaa: Eƚevelei ƚε vulua la ga ƚite, ƚε wo loo

* 33:22 33:22 Wele veti: Ezk 3:26; 24:27.

ɗisu ga zɔiti ti yɛgai taaiti su ti ɗologologai, ta vaazu zaazu kɔɔi zu, zɔiti ti balagaiti su, dɔɔ zuaiti ta naati mi, zɔiti ti loɗfuzu gizeiti ma, ta pugiti su, naati ta za ga dɔɔ zeeɓei.

²⁸ Nà zooi zuwo, é ɗe ga tevebai. Nà ná-zobogi ɗula zea nii é wasosu da. Izilaye ɗizeiti maɗakai ɗa ɗe le, eyesu pe nu la mɔ ziaa ná.

²⁹ Ta suɗwee naazu ga nà ɗa gè ga Ƴooɗo GALAGI, siegi zu nà zooi ɗologolona da, é ɗe ga tevebai, tɔzei kɔzɔba ɗee woti ɗaiti pe faa zu ti ti ɗeeni.»

³⁰ «Da ve, zunui, wa da-nui niiti ti wo ɗulaai zooi va, ta yeppezu ga de sigigiti bu, ta ta-velelaveti, ese ge da ɗe boɔla ma: «A va, de woilo Ƴooɗo GALAGI laawooi ma!»

³¹ Nà-nubuseiti ma vebe wolai ɗa ɗaalezu ba è vɔ be, ti è-wooi meni. Ta è-wooi menisu, keɓe ti la ziezu la. Mazɔɔ ti-yiima vaiti nɔ ɗa ti ti zuɗulazu, ta ti-yiimave, ta-lɔnɔgi nɔ ɗa ti gaiziezu.

³² Tɔun, è ɗea ti ve ga guye loo nui, goo neai, tɔɗɗula geingein gani pagɔiti ti bu. Ta da woilo è-laawooi ma, keɓe nu nɔpe ge la ziezu la pa.

³³ Siegi zu naama vaiti ti ɗeezu la, weɓe tama ta niina ɗeezu, ta suɗwee naazu ga GALA goo wo nu ɗeni ti zaama.»

34

Fai é woni Izilaye ɗundiɗiiti daalɔɗma

¹ Ƴooɗo GALAGI boeni pɔ, é ɗe mɔ:

² «Da ve, zunui, GALA gooi wo Izilaye make nuiti daalɔɗma, ɗe baala make nuiti ma: «Maligii Ƴooɗo GALAGI wooi ɗaa: Maanɔɗi ɗa Izilaye make nuiti tuɗo, wɔiti wo ɗaabaai nɔ boɗo nɔ ma!»

Baala kpulugi laade baala make nuiti ta da gaaḅaa ma ḅaa?

³ Wa sua wulḅi miizu, wo ḅḅḅ maaḡili ga baala deḡa zeḡei. Baalagiti ti wulḅai, wo da naati kḅaaaleve, wo la gaaḅaa baalagiti ma.

⁴ Wo la ḅḅni baalagiti ba ti maaleḡefegai, ti va zeḅe zḅḅ. Zḅí é ḡeni zeeḅezu, wo la naa zaleni. Zḅí kḅḅi ḡaleni, wo la naa ḡḅḅi maaveleveleni. Zḅí é ḡakani, wo la vaani ga naa. Zḅí é looni ya, wo la naa ḡaizieni. Wo zeini ti ḡa ga wa-zobogi, toomai zu ta keḡaaḅaai.

⁵ Nà-baalagi tḛiti ti vazani, ti make nu valagi vḅ, ti ḡe ga dḅḅ zuaiti pḛ daamianigi.

⁶ Nà-baalagiti ti ḡakani gize wolaiti ma ta gize ḡaaḡooza golaiti ma. Ti vazani zooi zu ná pḛ, nu la ḡaaḅaani ti ma, ḅaa nu va li ti ḡaiziezu.

⁷ « Naa ḡa é ba, baala make nuiti, à woilo Ḣḅḅḅ GALAGI laawooi ma:

⁸ Eḡevelei ḡe vulua la ga ḡite, tḅzei nà-baalagiti ta niina nḅ toosui laawu, ti make nu la ná, ti ḡea ga dḅḅ zuaiti daamianigi, tḅzei nà-baala make nuiti ti la ḡaaḅaani nà-baalagi tanḅpe ma, keḛ ti yiizooleni nḅ ga ḅḅḅ ḡḅḅkula vai, ti la nà-baalagiti kḅḅkulani, » Maligii Ḣḅḅḅ GALAGI wooi ḡana,

⁹ « naa maavele ma, baala make nuiti, à woilo Ḣḅḅḅ GALAGI laawooi ma.

¹⁰ Maligii Ḣḅḅḅ GALAGI wooi ḡaa: Nà wuzegḡezu baala make nuiti daalḅḅma. Nà nà-baalagiti kulazu ti ya, ḡe la mḅ ti yḡa na, ti va nà-baalagiti make, ti la mḅ zooga ti va ti ḡe ga ḅḅḅ laamiani. Nà nà-baalagiti kulazu ti-la, ti la mḅ ḡea ga ti-ḡḅḅ. »

Minazefegi wo fai nubusḛiti be

¹¹ Mazɔlɔɔ Maligii Gɔɔɔɔ GALAGI wooi ɔaa: «É zo za ma niina, nà ɔɔɔɔ ɔa gè ɔaaɔazu nà-baalagiti ma, gè ɔa ti maavai ɔe.

¹² Nà dama kpɛ, gè ti ɔaale ba, eɔeɔvelei baala make nui a ɔa ná-baala kpulugi ɔaale ba la, ta vazana jɛɛɛɛin. Nà li, gè nà-baala kpulugi ɔaizie adaɔe pɛ, ɔeti ti vazani náti, ɔumugi ta kpidii ɔee yeei ti ma.

¹³ Nà ti ɔula nuɔuseiti saama, ta zou ɔiligiti su ɔeti ti náti, gè ti ɔaale ba, gè ɔa ga tiye ti ɔɔɔɔ zooi zu. Nà ti ɔɔnɔkula Izilayeɛle ɔizeiti ma, ta zie ɔɔɔɔɔeti, ta ɔe nɔpɛ nu a zeɪ ná zooi zu.

¹⁴ Nà ti make tufa lɛnu pagɔi zu, ta ta-lufai ɔa Izilayeɛle ɔize ɔaaɔɔɔzagiti ma. Ta dooɔɔgi wo tufa lɛnu pagɔi zu, ta ɔe laamiizu tufa lɛnu pagɔi zu Izilayeɛle ɔizeiti ma.

¹⁵ Nà ɔɔɔɔ ɔa nà nà-baala kpulugi make, nà ɔa nà dooɔɔgi ve zea,» Maligii Gɔɔɔɔ GALAGI wooi ɔana.

¹⁶ «Zoi é looni ya, nà naa ɔaizie. Zoi é ɔakani, nà ɔa ga naa. Zoi kɔɔɔi ɔaleni, nà naa ɔɔɔi maavelevele. Zoi é ɔeni zeeɔɔzu, nà naa zale. Zoi gola wulɔai, zɛɔɔi ba, nà naati gaaleve. Nà ti make ga telebodai.»

GALA ka ɔa ná-nuɔuseiti ba

¹⁷ «Wɔiti wo ga nà-baala kpulugi, Maligii Gɔɔɔɔ GALAGI wooi ɔaa: «Nà ɔe ga tukpɔɔgaaleve nui baalagiti ta baalagiti zɔɔɔzu, baala sine wolaiti ta boli zine wolaiti zɔɔɔzu.

¹⁸ Naa la kula ɔɛeni ga woye ɔaa, daami wo ɔeni bosu tufa lɛnugi zu? Keni nii wo miizu, wa la ɔɔɔɔzie naa motai zu? Zie ɔaazegɛgi ɔɔle vai la wo

yiileini ɓaa? Keni wa la ma dei matai ɓoɓo ga wo-
ɗɗɗiti?

¹⁹ Nà-baalagiti ti yegai, keni ti tufai naa mi, nii
wo ɗɗɗloni ma, ti ziei naa ɓoɓe, nii wo kpɔloni.»

²⁰ «Naa ɗa é ba, Maligii Ƴooɗo GALAGI wooi ɗaa
wo ma: «Nà ɓoɗɗi, nà ɗeezu ga tukpɔɗaaleve nui nà-
baalagiti saama, ma ɗajaiti ta doto geleiti zɔɗɗu.

²¹ Tɔɔzei wo fikeɓalasu ɓaalagiti sigani ga jiiibiiti
ta ɗomaveti, wo ti loɗa ga mineti, eyesu wo ti ɓe, ti
ɗula ma ɓulugiti saama,

²² naa ɗa é ba, nà ɓaazu ge ɓo nà-baala kpulugi
ɓa, ti mina lo nua yeezu ta ɗe loozu ti ma. Nà tukpoi
ɗaaleve nà-baalagiti zɔɗɗu.

²³ Baala make nu ɗila kpe ka nà sei ti unda, é ɗa
ɗaaba ti ma. Naa ɗa ɗe ga nà-botiɗe nui Davide.
Toun ka a baalagiti pe konokula, toɗa ɗe ga ti make
nu ɗitei.

²⁴ Nà Ƴooɗo GALAGI, nà ɗe ga ta-ƳALAGI, nà-
botiɗe nui Davide ɗa ɗe ti zaama ga kundigii. Nà,
Ƴooɗo GALAGI, nà ɗa kpɔɔai.

²⁵ « «Nà minazegɗe ti ɓe, ge ɓaa ta-yiileigi maazu,
ge sua jɔiti kula zooi ɓa, ta ze iileigi zu teɓebai zu,
ti ɗa jiiimenii wo dɔɓo zaamaveti.

²⁶ Nà tuyai laazeeli niima yooi ta nà-gizei
maɗoolii ɓe. Nà tonai ɓu puu yeeɗɗalai ma, toɗa
ɗe ga tona niiti ti ɓaazu ga tuyai wo ɓo.

²⁷ Guluiti ta gwaai wo wa-ɓoɓi zu, zooi ɗa nɔnɔ
ma ɓonagiti fe. Baalagiti ta ze gaaneɗi zu ti ɓoɗo
yooi zu. Nà yɔɓɗi vie nà-nuɓuseɗi ba, é ti ɗilizu,
é ɗa ti lo duɓlai zu, ge ti ɗula naati zeezu, niiti ti
zeini ti ɗa. Ta suɗweɗe naazu ga nà ɗa ge ga Ƴooɗo
GALAGI.

²⁸ Zii g̃iligiti ti la m̃o loa ti ma, ti va ti g̃e ga laamiani, d̃ɔb̃ɔ zuaiti ti la m̃o ti g̃ea ga laamiani. Ta ta-eteai z̃ie gaañei zu, nu ñɔp̃e ge la ti maalua.

²⁹ Nà zou ve ti ṽe, maawoo z̃ie ani b̃ete vai zu, pului la m̃o ti b̃ɔb̃a p̃e ta-zooi zu. Zii g̃iligiti ti la m̃o baag̃ulaa ma.

³⁰ Ta sug̃w̃e naazu ga nà, G̃ooḡo GALAGI, ta-GALAGI, nà ti va, ta Izilaye le nuḡuseiti ta ga nà-nuḡuse g̃iteg̃itegiti, » Malig̃ii G̃ooḡo GALAGI wooi g̃ana.

³¹ « «Wa ve, nà-baalagiti, nà g̃aaḡaazu wo ma, wa ga nuḡuseiti, ñun nà, nà ga wa-GALAGI, » Malig̃ii G̃ooḡo GALAGI wooi g̃ana.

35

Edome laalḡoma

¹ G̃ooḡo GALAGI b̃ɔeni p̃ò, é g̃e mà:

² «Da ve, zunui, g̃aavote Seyiil g̃ize ma, GALA gooi wo daalḡoma,

³ è g̃e ma: «Malig̃ii G̃ooḡo GALAGI wooi g̃aa: Nà wuzeg̃ezu è laalḡoma, Edome, g̃è è ḡolog̃olo, g̃è è g̃e ga tevebai.

⁴ Nà da-laaiti kolog̃olo, da-yooi p̃e ka ḡolog̃olo metu, da sug̃w̃e naazu ga nà g̃a g̃è ga G̃ooḡo GALAGI.

⁵ « «E ḡeni Izilaye le nuiti w̃ainzeg̃ezu yeeñɔp̃e, ta-g̃idaavili foloi zu, siegi zu ta-nu vaa vai zala yeei zeelini la, è ti l̃ɔni k̃ɔi ná-faa zug̃olog̃ologi zu.

⁶ Eg̃evelei g̃è vulua la ga ḡite, nà è z̃ei namai zu, nama vui g̃a vile è volu. T̃ɔzei è la ḡeni iñeniñi nu vaa vai va, saai g̃a vile è volu, » Malig̃ii G̃ooḡo GALAGI wooi g̃ana.

⁷ « «Nà Edome yooi ɔ́logolo, gè falibo, é ɔ́ ga tevebai, gè naati suwuɔ́aleve, zɔ́iti ta ɔ́ ziezú ná.

⁸ Nà ɔ́-ɔ́izeiti maalaave ga nu voomai, zɔ́iti boɔa zɔ́kpɔ́i ti vaazu, naati ta loo ɔ́-ɔ́ize goiti ma, ɔ́-nemeiti su, ɔ́-veɔugiti su.

⁹ Nà ɔ́-yooi ɔ́ ga tevebai eyesu ɔ́, nu nɔ́pɛ ge la zeida ɔ́-laaiti su mɔ́nɔ́. Wa suɔ́wɛɛ naazu ga ná ɔ́a gè ga ɔ́oɔɔ́ GALAGI.

¹⁰ « «Tɔ́zei è ɔ́eni ma: Zii felegɔ́i tɛiti, Izilaye le ta Zuda, ta ma you felegɔ́iti balaa ta ɔ́ ga nɔ́nɔ́, ná ti zeɔezú ga nɔ́nɔ́, anɛɛ ni ɔ́oɔɔ́ GALAGI ɔ́a zeini ná,

¹¹ naa ɔ́a é ba, eɔ́velei gè vulua la ga ɔ́ite, ná è zosu ga ɔ́-yiiɔ́aawanai ta ɔ́-loloi ɔ́velei, nii è loni ma, è wuzegɛ ti laalɔ́ɔ́ma. Nà ɔ́oɔɔ́ le ga tiye ɔ́-lukpɔ́aaleve velei zu,» » Maligii ɔ́oɔɔ́ GALAGI wooi ɔ́ana.

¹² « «Da suɔ́wɛɛ naazu ga ná, ɔ́oɔɔ́ GALAGI, gè poomu gooiti pɛ menini, niiti è ti woni Izilaye le ɔ́izeiti ma, è ɔ́a ɔ́a ma: Ti ɔ́ologologa! Ti vea gi ya ga gi laamiizu.

¹³ Wo wuzegeni ga waso kpɔ́eiti dàalɔ́ɔ́ma, wo gaazumaanɛɛ ɔ́eiti boni dàalɔ́ɔ́ma, ná ɔ́oɔɔ́ ɔ́a gè ti menini.

¹⁴ « «Maligii ɔ́oɔɔ́ GALAGI wooi ɔ́aa: Siegi zu zooi pɛ ge ɔ́ezú la koozunɛɛi zu, ná è ɔ́ologolo niina.

¹⁵ Tɔ́zei è ɔ́oozunɛɛni Izilaye le ná-zooi ɔ́ologolo fai zu, ná è ɔ́ezú ɔ́ana nɔ́. Da ɔ́ologolo, Seyiil ɔ́ize, ta Edome ná pɛ. Ta suɔ́wɛɛ naazu ga ná ɔ́a gè ga ɔ́oɔɔ́ GALAGI.» »

Izilayele vuu vai su volu

¹ «Da ve, zunui, GALA gooi wo Izilayele gizeiti ma, è gɛ ti ma: «Izilayele gizeiti, à woilo Gooɔɔ GALAGI laawooi ma.

² Maligii Gooɔɔ GALAGI wooi gaa: Wo zili nui ga gɛɛzu wo ma, Kpukɛ! Wɔɔwɔɔ gizeiti tɛiti ti gɛa ga gɔnɔ.

³ Naa maavele ma, Ezekiyele, GALA gooi woni, è gɛ ma: Maligii Gooɔɔ GALAGI wooi gaa: Gè pɛtɛgɛ ga adavɛ pɛ, ti wo ɔɔɔɔɔɔɔɔ, ti wo maaɔɔɔ, wo va gɛ ga zou gɛligiti tɔnɔ, wo gɛɛni ga ɲɛɛɔɔɔɔɔ anii, ti da wo voomu.

⁴ Tama, Izilayele gizeiti, à woilo Gooɔɔ GALAGI laawooi ma: Maligii Gooɔɔ GALAGI wooi gaa gizeiti faa zu, ta gize goiti, ta zɛiti ti yeizu, naa vɛɛ nɛmɛiti ta adavɛti ba ti ɔɔɔɔɔɔɔɔ, ta taaiti ti zuwogai, ti-maaɔɔɔɔɔ zu yooiti ti looni ti ma, ti ti voomu,

⁵ Maligii Gooɔɔ GALAGI wooi gaa: Gaamazɔ nà ɔɔɛzu nà-ziiɔaawana wolai zu zii gɛligiti daalɔɔɔma, ta Edome ɔɔɔɔ daalɔɔɔma. Ti kɛɛni ga ti ɔɔɔɔɔɔɔ vai, ti nà-zooi zɛgɛ ga tɔnɔ, wɔɔɔɔɔɔɔmai zu ti yiimavɛ, ti loo ma, ti kɛ ga laamiizuvɛ.

⁶ Naa gɛ é ba, GALA gooi wo é vilɛ Izilayele yooi va. Bo gizeiti ma, ta gize goiti, ta zɛiti ti yeizu, ta pɛtugiti ga: Maligii Gooɔɔ GALAGI wooi gaa: Nà ɔɔɛzu nà-ziiɔaawanai zu ga toloi, mazɔɔɔ zii gɛligiti ti ɔaagɔɔɔɔni wo ma.

⁷ Naa gɛ é ba, Maligii Gooɔɔ GALAGI wooi gaa: Gè yeeɛa geezu, gè minazɛgɛ, zii gɛligi tɛiti ti wo-maaɔɔɔɔɔ zu, ɔaa gɛ gɔla ti ma, tɔungɛ maayei.

⁸ « «Tama wa ve, Izilayele gizeiti, guluiti ti wo ma, ti-gaala niinei gɛ lɛ ga volu, ti gwaai wo nà-

nuɓuseiti be ti ga Izilaye,le, mazɔɔ nago be na, ti fale ma.

⁹ Na gaabaazu wo ma, ge gaavote wo ma, tii ga ge wo ma volu, ani zuwui vaza wo ma.

¹⁰ Nuɓusei ga main wa-yooi ga, Izilaye,le vele, yegeiti pe. Nuiti ta ze, i taaiti pe su, mazɔɔ be, ti nati ti woloni, ta lo volu.

¹¹ Nuɓuseiti ta toganiiti ta main adave pe. Ta main gola, ti buɗu, na wo wola main, egevelei e geni la mungi, na faaneiti ke wo be, e leve naa va nii ge geni keezu kaite. Wa suɗwee naazu ga na ga ge ga Gooɗo GALAGI.

¹² Na va bu, na-nuɓuseiti, Izilaye,le nuiti, ti zie wo ma, ti wo zege ga tonɔ, wo la mo zooga wo va ti-lointi kula ti ya.

¹³ « ‘Maligii Gooɗo GALAGI wooi ga: Nuiti ta geezu ma: Izilaye,le yooi ga na-nuɓuseiti undaavilisu, e na-nuɓuseiti bala ti-lointi ma,

¹⁴ Tama, e zo niizu ma, zooi la mo nuɓusei undaaviliga, e la mo nuɓuseiti balaga ti-lointi ma, » Maligii Gooɗo GALAGI wooi gana.

¹⁵ « ‘Ge la vaa bu, e va zii giligiti ta-voomu goomɛni monɔ, nuɓuse giligaa ti la mo baadfulaa e ma, e la mo da-you ga nuiti kooi zigaa, » Maligii Gooɗo GALAGI wooi gana.

¹⁶ Gooɗo GALAGI be, ni pe, e ge ma:

¹⁷ «Da be, zunui, siigi zu Izilaye,le nuiti ti geni zeini la ta-yooi zu, ti koozi ga ti luva veleiti, ta ti-zie veleiti. Ti luva vele, i gozoni gaazu ege anzanui na-alu kaa gozoi.

¹⁸ Ti zooi gozoni ga nu vaa vaiti ti ti geeni, ta kooɗo gani noɗoiti koo vai. Naa ga e keeni ge yiigaawanani

ti ma.

¹⁹ Gè ti zuvazani nuḅuseiti saama, zou ḡiligiti su. Gè ti lukpɔḡaaleveni, é zoloo ti luva veleiti ma, ta ta-ḡεεwotiiti.

²⁰ Tama, zou ḡiligi kpein ti zeelini su, dàasei ḡadegai ḡa ḡaa ḡeni ḡulazu ma, ta-vaagḡaazagi maavele ma. Ti ḡeni ḡεεzu ti ma: «Ḣooḡo GALAGI ná-nuḅuseiti be, ná-zooi ḡa ti zeḡeai su.»

²¹ Naa ḡa é wanani mà, dàasei ḡadegai Izilayeḡe nuiti ti ḡaaḡulani ma ga ta-vaagḡaazagiti zii ḡiligiti saama, veṡi ti liini naati.

²² «Naa ḡa é ba, ḡε Izilayeḡe nuiti ma: «Maligii Ḣooḡo GALAGI wooi ḡaa: Ni nà pɔ ḡè losu ḡε, wo maavele laade, ee, Izilayeḡe nuḅuseiti, keḡe dàasei ḡadegai maavele ve, nii wo ḡaaḡulaai ma zii ḡiligiti saama, veṡi wo liini náti.

²³ Dàasei ḡolai ḡaaḡulaai ma zii ḡiligiti saama, nà ná-ḡadedai ḡula keḡema, dàaseigi nii wo ḡaaḡulaai ma ti zaama. Zii ḡiligi naati ta suḡwεε naazu ga nà ḡa ḡè ga Ḣooḡo GALAGI, siegi zu nà ná-ḡadedai ḡεena la ga tiye, ga nà-keεwotiiti maavele wo letemazu,» » Maligii Ḣooḡo GALAGI wooi ḡana.

²⁴ « «Nà wo ḡula zii ḡiligiti saama, ḡè wo ḡaale ba, wo ḡula zooiti pε su, ḡè va ga woye volu wa-yooi zu.

²⁵ Nà zie ḡadegai vaza wo ma, wa ḡole, nà wa-ḡadetalai ḡula wo zaama, ta wa-zale ḡoo vaiti.

²⁶ Nà zii niine ve wo ve, ḡè zenvu niine vu wo-yiimave. Wo-yii nii kpaai eḡe kɔtu, ḡè naa ḡula wo-ḡusei zu, ḡè maavalibo ga faagḡaagḡaa yii.

²⁷ Nà ná-Zenvui vu wo-yiimave, ḡè zobo fe wo ve, wo zoo wo ḡolo ná-tɔgiti be, wo ná-deveiti so ḡè ti veeni wo ya, wo zie ga tiye.

²⁸ Wa zeì zooi naa zu, gè feeni wo-mεmεwolani be. Wa gε ga nà-nubuseiti, gè gε ga wa-GALAGI.

²⁹ Nà wo gùla wa-vaa nɔiti pε su. Gè la mɔ pului loa wo ma, keε nà moloji βετε, wo ða kula gola molo levei zu.

³⁰ Nà gwaa wuluiti gaawaaiti mɔin gola, ta kpalaga aniiti, eyesu pε zii gɛligiti ti la mɔ nεεgùlaa wo zu, ti va gε ma wa βɔɔzu ga pului.

³¹ Naazu wo-gɛ ka loo wo-zie vele nɔiti su, ta wo luva vele nɔiti, wo yiigaaawana βɔɔ ma ga wa-vaaɣaaza golaiti ta wa-gɔzɔba vaiti wo ti gεeni.

³² Gè la naa gεezu wo maavele ma, » » Maligii Gɔɔɔ GALAGI wooi gana. « «Kenì wo gε naa zuɣwεε! A unfe gaamazu ga wo luva vele, Izilaye le nubuseiti!

³³ « «Maligii Gɔɔɔ GALAGI wooi gaa: Siegi zu gè wa-vaaɣaaza golaiti gbazu la wo va, nà taaiti sulaave volu ga nubuseiti. Ueti náti goloai, mináti ta lo volu.

³⁴ Zooi ti yeebeni ba, tii gɛ gε miná, teve nuiti ti la mɔ zou gaa kelei wogai ba.

³⁵ Nuiti ti ða gε ma: Zooi tei ge gɔlogoloni, keε é vaga eɣe Eden kpelei. Taai teiti ti gɔlogoloni, ti zuwo, ti gεle ti va, ti loga volu, ti zulaave volu.

³⁶ Zooiti ti yesu ná wo-maaɣoolii zu, ta suɣwεε ga nà, Gɔɔɔ GALAGI, gè taaiti toga volu, niiti ti gɔlogoloni, gè kpeleiti suziin, veti kelei woni naati ba. Nà, Gɔɔɔ GALAGI, nà gɛ kpɔeai, nà ke nɔ.

³⁷ « «Maligii Gɔɔɔ GALAGI wooi gaa: Wele, nà va bu Izilaye le nuiti ti kpɔbai gɛizie zèa. Nà ti woogaaavote, ti mɔin gola, eɣe nubuse bulugiti.

³⁸ Taaiti ti gɔlogologai za, ti zulaa gɛ ve ga nubuse bulugiti, eɣevelei Zeluzaleme a ða gε la, ta-zalaɣa

ɣula yeeiti, zalaɣa loganiiti ta ɗa zie eɣe koogɔa. Ta sugwɛɛ naazu ga na ɣa gè ga Ɔoogɔ GALAGI.» »

37

Nu ɣae vɔɔiti ma ɣulakeɛmai

¹ Ɔoogɔ GALAGI zɛbei ɣeni bà, ná-Zenvui liini ga ze, é pɛɛ nɛmɛ wolai zu, ɓe zooi maalaaveni ná ga nu ɣaei.

² E pɛɛni tevetevɛgi zu ti-maagɔolii pɛ su, tama, ti mɔinni gola, ti vɔa ɣeni de kpaan.

³ E ɣeni mà: «Da ɓe, zunui, kaei niiti ta zoo nei ti yenvu volu ɓaa?» Gè googaaɓoteni, gè ɣe ma: «Maliɣii, Ɔoogɔ GALAGI, ɗa ɣila kpe na ɣa è kwɛɛ.»

⁴ E ɣeni mà: «GALA gooi wo dɛɛ niima ɣae vɔɔiti ma, è ɣe ti ma: «Kae vɔɔiti, à woilo Ɔoogɔ GALAGI laawooi ma!

⁵ Maliɣii Ɔoogɔ GALAGI wooi ɣaa: Nà fiɛi ɓuuzu wo zu volu, wo zenvui wo.

⁶ Nà wo ma jataiti tɛɛzu wo ma, gè wo ma zuai ɛ wo ma, gè wo-ɣɔɔgi ɛ wo ma, gè zenvu viɛi ɓu wo zu, wa yenvu. Wa sugwɛɛ naazu ga na ɣa gè ga Ɔoogɔ GALAGI.» »

⁷ Gè GALA gooi woni eɣɛvelei gè devei zɔɔɔni la. Kɛai ma ɓɛɛzu, gè ani niikpi tu golai mɛnini, kaeiti keni de, ti ɗa maaɓuɣa ɓɔɔɔ ɓa, ti ɣilagilagiti, é zoloo ti lobazuɓeti ma.

⁸ Gè kaani ga ti-jataiti ta ti ma, ma zuai ɗa ɓete ti ma, ma ɣɔɔgi ɗa ɛ ti ma, keɛ zenvu la ɣeni dɛ ti zu.

⁹ Maliɣii ɣeni mà naazu: «Da ɓe, zunui, ɓɛ zenvu viɛi ɓɔ, è ɣe ma: «Maliɣii Ɔoogɔ GALAGI wooi ɣaa: Ua, è zeɣe zooi ma zoko naanigɔiti su, è ɓu poomai tɛiti ma, ti vulu su.» »

¹⁰ Gè GALA gooi woni eḡevelei é dèveni la. Zenvu viilei lɔni poomaiti su, ti vulu su. Ti ḡaalni, ti lo ḡḡḡiti ga. E ḡeni ga bebe wolai, daawɔɔɔ gola.

¹¹ E ḡeni ma: «Da ve, zunui, kaei tɛiti ta ga Izilayeḡe nuḡuseiti ma ɔoogi. Izilayeḡe nuiti ta ḡɛɛzu ma: «Gá ga kae ɔɔiti, gi ḡitosu la ná, gi loa ya.»

¹² Naa ḡa é ba, GALA gooi wo, è ḡe ma: «Maligii Ḡooḡo GALAGI wooi ḡaa: Nà ɔaazu wa-ḡabaiti daalaosu, ee, nà-nuḡuseiti, ḡe wo ḡula ti zu, ḡe li ɔolu ga woye wa-yooi zu Izilayeḡe.

¹³ Wa suḡwɛɛ naazu ga nà ḡa ḡe ga Ḡooḡo GALAGI, siegi zu ḡe wa-ḡabaiti daalaosu da, ḡe wo ḡula ti zu, ee, nà-nuḡuseiti!

¹⁴ Nà nà-Zenvui ɔuuna wo zu, wo zenvui wo ɔolu, ta siegi zu ḡe wo zeizu la ɔolu wa-yooi zu, názu wa suḡwɛɛ ga nà, Ḡooḡo GALAGI, nà ḡa kpɔɛai, tama nii ḡe bogai, nà ke nɔ,» » Ḡooḡo GALAGI wooi ḡana.

*Maligii ḡa gilibalai beɛ
ná-nuḡuseiti zḡḡzu*

¹⁵ Ḡooḡo GALAGI ɔɛni pɔ, é ḡe mà:

¹⁶ «Da ve, zunui, gulu buḡai zeḡe, è niima woiti seɔe ma: «Zuda ta Izilayeḡe tɛiti ti ɔɔgai masadai ma, tɔnɔi ḡaa». E gulu buḡai taḡili seḡe, è seɔe ma ga: «Zozeḡe (ḡaa Efelayime) ná-gului ḡaa, ta Izilayeḡe tɛiti ti ɔɔgai masadai ma».

¹⁷ Ti ze ɔḡo la, é ḡe è ya ga gulu buḡa ḡila kpe nɔ, ti ḡili ɔa.

¹⁸ Siegi zu dá-nuḡuseiti ta è ḡaazaḡana da ga: «E la naa ɔolu lɛɛzu ga giye mu ḡaa?»

¹⁹ dá ti woḡḡaavote, è ḡe ti ma: «Maligii Ḡooḡo GALAGI wooi ḡaa: Nà Zozeḡe ná-gulu buḡai zeḡezu, é zoni Efelayime ya, ta Izilayeḡe wolodaiti ti ɔɔgai

su, gè sei Zuda ná-gulu buḡai la, gè kpɛɛ ga gulu ḡila, ti ḡe ga ani ḡila kpe zèa.»

²⁰ «Gulu buḡaiti è sevei ḡeɛzu ti ma, ta ḡe zoni è ya ti ḡaazu,

²¹ da ḡe ti ma: «Maligii Ḡooḡo GALAGI wooi ḡaa: Nà Izilaye le nuiti kulazu zii ḡiligiti saama. Ueti ti liini náti, gè ti ḡaale ba, ti zeḡe adave pe, gè va ga tiye volu ta-yooi zu.

²² Miná ḡa nà ti ḡaale ba ná, ti ḡe ga zii ḡila kpe Izilaye le ḡizeiti ma. Masa gila kpegi ḡa a zeì ti pe unda. Zeḡaagwɛɛzu la mɔ ḡea nuḡuse zeizu felegɔiti zoḡozu, ḡaa masada zeizu felegɔiti.

²³ Ti la mɔ boḡo ḡozza volu, ti va da nɔko kooḡo gani nɔḡɔiti bu, ti va da kɔzɔba vaiti ke, ta tɔ kologologi ma zii pe. Nà ti ḡula woovalada vaiti pe su, niiti ti ti ḡeeni nɔun daaloḡoma. Nà ti ḡba, ti ḡade, ti ḡe ga nà-nuḡuseiti, gè ḡe ga ta-GALAGI.

²⁴ « «Nà-botigɛ nui Davide ḡa ḡe ga ta-masagi, tɔ ḡila kpe ka a ḡe ga ti make nui. Ta zie ga nà-tɔ gooiti, ta nà-deveiti so, ti zie ga tiye, niiti gè ti zeveni ti ve.

²⁵ Ta eteai zie zooi naa zu gè feeni nà-botigɛ nui Zakɔbe ve, ve ti-memɛwolani ti ḡeni ná. Ta zeì ná eyɛsu ḡo, tiya-o, ti-lointi-yo, ta ti-mavofodaiti pe. Nà-botigɛ nui Davide ḡa zeì ti unda eyɛsu ḡo.

²⁶ Nà minazeḡezu ti ve, ga ziileigi ḡa ye ti ya eyɛsu ḡo. Nà ti zeì vele beɛɛ, gè ti ḡaawɔlo. Nà sèizu ḡadegai lo ti zaama, é ye ná ḡo.

²⁷ Sèizuve ḡa ḡe ti zaama. Nà ḡe ga ta-GALAGI, ti ḡe ga nà-nuḡuseiti.

²⁸ Zoɔma you ḡiligiti ta sugwɛɛ naazu ga nà ḡa gè ga Ḡooḡo GALAGI, ta nà Izilaye le lo nà-botii laawu,

siégi zu sèizu padegai losu la ti zaama, é ye ná gɔ.»

38

Gɔge laalɔɔma

¹ Gɔɔɔɔ GALAGI bɔɛni pɔ, é gɛ mà:

² «Da ve, zunui, gaaavote Gɔge ma, Mesɛke ta Tuɔale nuiti ta-ɔundigɔ wolai, é Magɔge yooi zu, GALA gooi wo daalɔɔma,

³ è gɛ ma: Maligɔi Gɔɔɔɔ GALAGI wooi gaa: «Wɛɛ, nà è laalɔɔma, Gɔge, Mesɛke ta Tuɔale nuiti ta-ɔundigɔ wolai.

⁴ Nà kɔlu ɔalagiti pilisu è-baalɔɔaeiti ba, gè è zeɔɛ è-zeizuvɛ ga maaɔaai. Nà bɔi è la, è ɔula da-yooi va, da-o, da-ɔɔɔɔgiti-yo, sooiti ta soo ɔɔma nuiti ti maaɔiliai ga pagɔ, salavusu bulu golaiti, kɔɔɔ ɔɔlu zɛɛgiti ti ti ya ta boɔa zɔkpɔiti.

⁵ Pɛɛlese zalavusuiti ta Etiyopi, ta Pute, ti pɛ ta kɔɔɔ ɔɔlu zɛɛgiti seɔɛ ta kɔlu wɔɔɔgiti, ti li è volu.

⁶ Gomɛɛl yooi zu zalavusuiti, ta Bete-Togaalema geleitɔ, zooi gaaɔelazuvɛ nu ɔɔvɛzuvɛ, naati ma bulugiti ta vɛɛ è volu, wo li, nuɔuse ɔɔligiti ta zunu mɔinmɔingaa.

⁷ « «Kevele bɛɛi wo mɛtu, è da maaɔɔngi wo, da-o, bɛɛi kulaai-yo, è ga ti leve nui.

⁸ Su a ɔɔozana, kona mɔinmɔin tevɛga vɔluma, nà bo è ma niina ga è li è laalɛ Izilayeɛle yooi wu. Su nuɔuseiti ti yɛga vulua kɔɔi vɔluma, ta zeɔɛ zou mɔinmɔin su, vɛti ti ɔɛni náti, ti ɔaalɛ ba Izilayeɛle ɔɛzeiti ma, ti yɛgai keɛɛbalai zu eyɛsu sugooza. E zo ti ɔula folo ma zɔɔma nuɔuse ɔɔligiti saama, ta zeɛ niina ziileigi zu ti-zeizuvɛ.

¹⁷ « ‹Maligii Gooḡo GALAGI wooi ḡaa: Da ḡa gè ḡa-vai woni, kaite suḡooza, siegi zu gè boni la nà-botigè nuiti ma, Izilayele ná-GALA goo wo nuiti, ga ti daazeeli kona moinmoin daawu, ga nà nui ta leve, é laale nà-nubuseiti bu.

¹⁸ Naama voloi, yeei Goge vaazu la Izilayele yooi laalḡoma, nà-ziiḡaawanai loko ḡa leve,» » Maligii Gooḡo GALAGI wooi ḡana.

¹⁹ « ‹Nà-ziiḡaawana wolai zu, nà ḡonazu ga naama volo ná, zou bali wolai ḡa Izilayele yooi niikpi.

²⁰ Kaleiti ti kpoloḡei wu, ta wóniiti ti geezuve, naa veε suaiti ba ti dḡbḡi zu, ta kpokpo ganiiti ti zooi ḡa, ta nubuseiti ti eteai zu, ti pe ta bali ḡaazu ga duai. Gizeiti ta buε, fasaiti ti valivali, sigigiti pe ti vu ya zooi ma.

²¹ Nà kḡoi maaloli Goge laalḡoma nà-gizeiti pe ma, ná-salavusuiti ta bḡḡo vaa, εεε ge ḡa boḡa zḡkpoi vu bḡḡa va,» » Maligii Gooḡo GALAGI wooi ḡana.

²² « ‹Nà tukpo ga gè dḡḡo zeeḡei veε ba, ta zuwuḡaalevei. Nà sabala tona wolai yei ma, sakḡtui bu, gè abu zei ma, é ḡalazu ga timinigi, naa ḡa zeeli ná-salavusuiti ma, ta nubuse moinmoinḡiti ma ti polu.

²³ Uele ḡana nà dεε la ga zii ḡiligiti pe ga nà ga GALAGI bḡḡbai ta ḡadegai. Ta suḡwεε naazu ga nà ḡa gè ga Gooḡo GALAGI.» »

39

¹ «Da ve, zunui, GALA gooi wo Goge laalḡoma, è ḡe ma: ‹Maligii Gooḡo GALAGI wooi ḡaa: Wεε, nà è laalḡoma, Goge, Mesεke ta Tuḡale nubuseiti ta-ḡundiḡi wolai.

² Nà è g̃ula da-yooi zu, gè li ga de, nà è g̃ula nu g̃oṽezuṽe yooi g̃aabelazuṽe ga è li, è laale Izilayele g̃izeiti bu.

³ Nà è zuloḡa, nii a ke è-g̃oṽei be da-m̃ein va, é loo, da-m̃einti ti g̃ula è-yeezai ḡa, ti loo.

⁴ Wa za Izilayele g̃izeiti ma, da-o, da-g̃oṽog̃og̃iti-yo, ta nuḡuseiti kpein ti è volu. Nà be w̃oniiti ba ta d̃oṽoṽ zuaiti, ti wo-ma ṽoomaiti ke ga laamianigi.

⁵ Da za d̃oṽoṽ zaamaṽe, maz̃oṽoṽ nà ḡa kp̃èeai, » Malig̃ii G̃oṽoṽ GALAGI wooi ḡana.

⁶ « «Nà abui lo Mag̃oṽe yooi va, ta zie zaama yooiti ba, ti kaazu ga ta zeini ziileigi zu. Ta suḡw̃ee naazu ga nà ḡa gè ga G̃oṽoṽ GALAGI.

⁷ « «Nà ke vele-o-vele, nà-nuḡuseiti, Izilayele nu-iti, ti kw̃ee velei ḡadegai la, gè la m̃o ti yeḡa ná, ti va ḡaag̃ula d̃aasei ḡadegai ma. Zii ḡiligiti ta suḡw̃ee naazu ga nà ḡa gè ga G̃oṽoṽ GALAGI, Izilayele ná-GALA ḡadegai.

⁸ Nii p̃e ka ḡe, ti laa ḡa zeeli, » Malig̃ii G̃oṽoṽ GALAGI wooi ḡana. « «Foloi gè ná-fai woni, naa ḡa zeeli.

⁹ Izilayele nuiti ta g̃ula ta-laaiti su, ta abui ḡaazo, ti ti zili nuiti ta-g̃oṽoṽ z̃oṽoṽlaiti gala. K̃oṽoṽ ḡolu zep̃e koiti, ta ma wolaiti, naa ṽee m̃einti ta m̃een ḡaeiti ba, tukp̃oiti ta kp̃einti, ta ye abui laazu ga tiye eỹesu kona d̃ofela.

¹⁰ Nuiti kp̃ede la m̃o ḡea ba ga ti li koṽii ḡalezu d̃oṽoṽ zu, ti la m̃o gulua ṽoṽga d̃oṽoṽ zu, maz̃oṽoṽ niima ḡoṽoṽ z̃oṽoṽlaiti ka ta ḡe abui laazu ga tiye. Ta loo naati ma, niiti ti looni ti ma, ti naati k̃oligiti kula ti ya, niiti ti ti-g̃oligiti kulani ti ya. » Malig̃ii G̃oṽoṽ GALAGI wooi ḡana.

11 « «Naama volo ná, nà maagfulu bosuve ve Goge ve, Izilayele yooi zu, sieveaiti ta-nemei zu, Kpolode Wanai letemave, folo gulazu vele. Maagfulu bosuve naa ga pelei leve sieveaiti tugbo. Ná ga ta Goge maagfulu ná, ta ná-bebe wolai, ta ná loli ga: Goge Ná-Bebai Ná-Nemei.

12 Izilayele nuiti ta alu dofela ge ti va niima nubuseiti kpein maagfulu, nii a ke ti zooi nade.

13 Ná yagbozuve nubuseiti pe ta vee ti va maagfulu vai zu. To ga ge ga tagbofula faa, voloi ná bogbo woolona la ti gaazu, » » Maligii Gogbo GALAGI wooi gana.

14 « «Alu dofelai naati poluma, ta zunuiti kula, ti ta-yeegegalai pe sege, ti da leve zooi zu ná pe, ga ti da nu boomaiti maagfulu, zoiti ti yegai laani zooi ma, nii a ke zooi ga nade.

15 Ta zie zooi zu ná pe. Siegi zu ti tagila ge nu gaeiti kaazu la, to ga kotui zigfi to ná ga poogi, zefe wo nuiti ta vaana, ti va ti zefe, ti ti maagfulu Goge Ná-bebai Ná-Nemei Zu.

16 Taai ta ga ge ná vob, ta daasei pee ga: Gamona, nii poluve ga: Bebei. Uele gana ta zooi gba la.»

17 «Da ve, zunui, Maligii Gogbo GALAGI wooi gaa: Woniiti toli, ta dabo zuaiti, e ge ma: «A va, wo zefe mini-o-mini, wo gaale ba zala gai ma ge kulazu wo ve. To ga geezu ga zala ga wolai Izilayele gizeiti ma. Wa suai mi, wo bobo le ga namai.

18 Wa kagbo gulubaiti ma zuai mi, wo etea gundigiiiti ma namai bobo, ti gulaai ga zala gai baala sineiti potogi zu, ta baala ziboiti, naa vee boli zineiti, ta nike zineiti ba ti wola lotai ga daamii Basan gizeiti ma.

¹⁹ Zalaɣai gè wo lolisu ma, wa gulɔi mi, é kula ɣɛ ga woye, wo ɓoole ga ɲamai, é wo zo eɣɛ dɔɔi.

²⁰ Nà-fɛtii naa zu, wa daami wo, é kula ɣɛ, ga soo zuaiti, ta soo ɓize zalaɓusuiti, ta salaɓusuiti, ta kooɣɔ nui ma ziiti pɛ, » Maligii Gooɣɔ GALAGI wooi ɣana.

²¹ «Nà nà-lebiyai ɣula keɛma zii ɣiligiti gaazu ɣana. Ti pɛ ta pɛɛɛ veleɪ nà ɗa nà-tukpɔi ɣaaleve la ga zobogi, é vile ti va.

²² E zo naama voloi ma, eyesu ɣɔ, Izilayeɛle nuiti ta suɣwɛɛ naazu ga nà ɣa gè ga Gooɣɔ GALAGI, ta- GALAGI.»

Ezekiyele ná-kpɛiti unsosuve

²³ «Zii ɣiligi zoiti ta suɣwɛɛ ga Izilayeɛle veleɣeɣɛi ná-kotoi maavele ɣa ti ti ɣulani la zooi va, ta-woovaladai nii ti keɛni dàalɔɣɔma. Gè voluaveni ti va, gè ti yɛ ná, ti lɔ ti zili nuiti zeezu, ga ti za kooi zu ga boɣa zɔkpɔi.

²⁴ Gè ɣaazulooɣuni ti va, gè ti zo é zoloo ta-ɣɔzɔba vai ma ta ta-lɔ koloɣologiti.

²⁵ «Naa ɣa é ba, Maligii Gooɣɔ GALAGI wooi ɣaa: «Nà ɓaazu niina ga Zakɔbe ná-nuiti ti ti ɣulani zooi va, nà Izilayeɛle nuiti pɛ maawɔingɔ, nà-ziizoolɛi ɣa ɣɛ ga unfemai ve nà-ɲadedai ve.

²⁶ Siegi zu ti ɣi ge loozu la ta-woovaladai kpein su, niiti ti ti ɣɛɛni dàalɔɣɔma, nei gè ga Gooɣɔ GALAGI, ta unfe naazu, ta ɣena zeini ti-ɓɔɣɔ yooi zu, ziileigi zu.

²⁷ Nà ɓaana ga tiye ta-yooi zu, gè ti ɣula ti zili nuiti ta-yooiti su, ti maavele ɣa nà dɛɛ la ga zii mɔinmɔin ga nà ga GALA ɲadegai.

²⁸ Tiya bɔɔɔi ta suɔwɛɛ naazu ga nà ɔa gè ga Gɔɔɔɔ GALAGI, ta-GALAGI, nà ɔa gè ɔɛɛni ga kɔɔvelai zii ɔiligiti saama, naa volu gè ti ɔaalɛa ba, gè va ga tiye ta-yooi zu, gè la tanɔpɛ zega ná.

²⁹ Eyɛsu pɛ gè la mɔ voluavega Izilaye le nuiti ba, siegi zu gè nà-zɛnvui veezu la ti vɛ, » Maligii Gɔɔɔɔ GALAGI wooi ɔana.

GALA Sei Uɛɛ Niinei Ma Gulakɛɛmai

40

(40:14–48:35)

¹ Yeeɔɔɔɔɔɔɔ gi ɔɛni la Babilɔne, naama ɔona vuufelegɔ maazu lɔɔlusiɛi (25), alu mɔungi ma volo puugɔi ma, kona puugɔ maazu naanigɔi (14) laaɔbaai ma Zeluzalɛme taai zoga vɔluma, Gɔɔɔɔ GALAGI zɛbei yeini mà, é li ga ze munu.

² Kulakɛɛmai zu nii gè sɔɔɔni GALA zea, é liini ga ze Izilaye le yooi zu, é tò gize ɔaagɔoza golai maazu vɛ, nu yeezazu vɛlei pɛɛiti ti ɔɛni ná, eɔɛ taai.

³ É liini ga ze ná vɛ, gè zunui ta ɔaani, kɛvɛlei ɔɛai eɔɛ kɔlu bɔigi ɔɛvɛlei. Geze ɔalui ta seeli kpakui ɔɛni zoni zea, kɔɔɔ bo fai ma. E ɔɛni loni sigɔɔavɛ ɔɔbavɛ.

⁴ Zunui naa ɔɛni mà: «Da vɛ, zunui, ɔaazuzegɛ ma, è wɛɛ, è woilo! Gida nii wu ga pagɔ, nii gè vaazu dɛɛzu ga ɔɛ, mazɔɔɔ GALA paave ga ɔɛ nii a kɛ è naama vaiti ka. Nii kpein è ka, ɔa ti zuɔulazu Izilaye le nuiti ma.»

Koizuvɛ ta ma zigɔɔavɛti

⁵ Nii gè pɛtɛni ná ɣɛni ga, sigɣi ɣakuni GALA sei vɛlɛi ma lɛkpɛmavɛti pɛ. Seeli kpakui ɣɛni zoni zea, nii sɔligi ɣɛni ga zeezakpa lɔzita. Zeezakpai ɣilagilagi ɣoozani ga zeelo gila é leɖe zeezakpa wɔlɔmai va. E pɛlɛi ɣogi ɣɔɣɔni, naa ɣɛ ga seeli kpaku ɣila, ta sɔligi ɣɛ ga seeli kpaku ɣila.

⁶ E liini sigɣidavɛ é folo ɣulazu vɛlei, é lɛɛni nu lɛɛzuɛ, é nu ɣɔɣɔ losuɛ ɣɔɣɔni sigɣidavɛ, naa bɔmavɛ ɣɛni ga seeli kpaku ɣilagi zɔligi.

⁷ Pɛlɛ goi ɣilagilagi ɣɛni ga seeli kpaku ɣilagi zɔligi, kogi ta sakpai. Zeelo dɔɔlugo naa ɣa é ɣɛni ga sigɣi ti yɔɣɔzuɛ. Sigɣidavɛ, é zo tɛɛ wosuɛ é li koozuɛ, naa ɣɛni ga seeli kpaku ɣilagi zɔligi.

⁸ Zunui tɛɛ wosuɛ ɣɔɣɔni.

⁹ E ɣɛni ga zeezakpa lɔsava. Kpɛdɛ felegɔiti gaagɣilini ga zeezakpa felegɔ, ti ɣilagilagiti. Tɛɛ wosuɛ naa maaɖuɣani GALA sei vɛlɛi va.

¹⁰ Pɛlɛ go lɔzitai naati ti ɣɛni sigɣidavɛ folo ɣulazu vɛlei, ti ɣɛni tie nɔ. Da ɣɛna lɛa, savago zɔɔla vɛle, savago zɔɔla vɛle. Kpɛdɛgiti ti ɣɛni tie nɔ, ná zeizu ɣilagilagi pɛ.

¹¹ Zunui sigɣidavɛ ɣɔɣɔni, é ɣɛni ga zeezakpa puugo, sakpai ɣɛni ga zeezakpa puugo maazu savago (13).

¹² Pɛlɛ goiti daavɛ, ti ɣɛni ga seki naanigi, zeezakpa lɔzita, nu ziezuɛti zɔɣɔzuɛti ti lɔni é lɛ é ɣwɛ zeezakpa ɣila ba.

¹³ Naa volu é sigɣidavɛti kogiti kɔɣɔni, é zo zɔi bogi ma, é li zɔi bogi zu, é zo ti-laavɛti ma ti leteni bɔɣɔ ma, naa ɣɛni ga zeezakpa vuufelegɔ maazu lɔɔlugo (25).

¹⁴ Zeno ɣana é kɛɛni la ga kpɛdɛgiti: zeezakpa

vuulɔzita (60). GALA sei vɛlɛi ma ɔɔi wolai ɔakuni tɛɛ wosuvɛ tɔna ma.

¹⁵ E zo sigidavɛ ma nu lɛɛzuvɛ, ɛ zeeli tɛɛ wosuvɛ ma, koozuvɛ ɛ ɔɛni ga zeezakpa vuulɔlugɔ (50).

¹⁶ Giliyaze fenɛtɛlɛiti ti ɔɛni pɛlɛ goiti ta ma bɛdɛgiti ba, daa da lao koozu vɛlɛi, kpogi maagoolii zu, zenɔ ɔana ɛ ɔɛni la ga tɛɛ wosuvɛ fenɛtɛlɛiti ti ɔakuni ma, daa da lao ga koozu vɛlɛi. Dɔɔ wului maaniinigi ɔɛni kpɛdɛgi ɔilagilagi pɛ ma.

¹⁷ Zunui liini ga ze GALA sei vɛlɛi ma ɔɔi wolai zu. Koizuvɛ naa ziɛni, maagooli ga pɛlɛ vuusavagɔ (30).

¹⁸ Zooli maavɛ pɛ ka naa ziɛni, ɛ ɔaku sigidavɛti gilagilagi pɛ ma, ɛ zoloo naa zakpai ma. Naa ɔaayɛini ɛ lɛvɛ koizuvɛ ɔoozuvɛ va.

¹⁹ Zunui koizuvɛ lieɔi ɔɔɔni, ɛ zo sigida mɔungi ma, ɛ zeeli koi zaamavɛ ma zigigi ma, ɛ su vɛlɛi, ɛ ɔɛ ga zeezakpa ungila (100). Folo ɔulazu vɛlɛi gelei ɔana. Nii pilɛgai lɛkpɛmavɛ nu ɔvɛzu vɛlɛi va:

²⁰ E kpogi zakpai ta kogi ɔɔɔni, nii gaavotegai lɛkpɛmavɛ nu ɔvɛzu vɛlɛi ma, koi wolai zu.

²¹ Pɛlɛ goi ɔɛni ga dɔzita, savagɔ zɔɔla vɛlɛi, savagɔ zɔɔla vɛlɛi nu ziezuvɛ. Kpɛdɛgiti ta tɛɛ wosuvɛ ti ɔɛni ga lie, eɔvɛlɛi nɔ folo ɔulazu vɛlɛi zigidavɛ ɔɛni la. Tɛɛ wosuvɛ zakpai ɔɛni ga zeezakpa vuulɔlugɔ (50), kogi ɔɛ ga zeezakpa vuufelegɔ maazu lɔɔlugɔ (25).

²² Nɔ-fenɛtɛlɛiti ta tɛɛ wosuvɛ, ta nɔ-dɔɔ wulu maaniinigiti, ti pɛ ti zolooni bɔɔɔ ma, eɔvɛlɛi nɔ zɔɔma zigidavɛ ɔɛni la, ɛ folo ɔulazu vɛlɛi. Nu ɔɔɔ losuvɛ ɔɛni lɔfɛla nu lɛɛzuvɛ, naati kakalavɛti, tɛɛ wosuvɛ ɔɛni nɔ.

²³ Sigidavɛ ta leteni nu ɔvɛzuvɛ ma bogi ma, ɛ lo

koi ɖoozuve zifigi va, eɖevelei nɔ é ɖeni la ga folo ɖulazu vele gelei. Zunui sigɖaveti zɔɖɔzuve ɖɔɖɔni, é ɖe ga zeezakpa ungila (100).

²⁴ Naa volu, é liini ga ze nu yeezazuve, gè sigɖa ɖila kaani ná. E ma ɖeɖegiti kɔɖɔni, ta ma lee wosuve, ti pe ti zolooni ɖɔɖɔ ma ta zɔiti.

²⁵ Feneteleiti ti ɖakuni sigɖave tona ma, ta tee wosuve, ti ɖulaai ga zɔiti nɔ, ti-liegɔi ɖeni ɖana ɖalaa, tee wosuve naa zɔligi ɖeni ga zeezakpa vuulɔɔlugo (50), kogi zeezakpa vuufelegɔ maazu ɔɔlugo (25).

²⁶ Nu ɖɔɖɔ losuve ɖeni ɔfela nu leezuve, naati kakalaveti, tee wosuve ɖeni ná. Pele ɖoozuve tona, dɔɔ wului maaniinigi ɖeni ná seɖeai kpɖegiti ma, nu ɖakama felegɔiti.

²⁷ Koi ɖoozuve zifɖave ɖeni ba nu yeezazuve. Zunui kɔɖɔgi woni nu yeezazuve zifɖa felegɔiti zɔɖɔzuve, é ɖeni ga zeezakpa ungila (100).

Koi zaamave ta ma zifɖaveti

²⁸ Naa volu, é leeni ga ze koi zaamave ga nu yeezazu vele zifɖa vele, é sigɖave naa ɖɔɖɔni, ti ɖeni tie nɔ ta zɔiti.

²⁹ Pele goiti, ta ná-kpɖegiti, ta ma lee wosuve ti ɖeni tie nɔ ta zɔiti. Feneteleiti ti ɖeni pelei va, ti ɖaku ma. Tee wosuve zakaɔi ɖeni ga zeezakpa vuulɔɔlugo (50), kogi ɖe ga zeezakpa vuufelegɔ maazu ɔɔlugo (25).

³⁰ Tee wosuveti ti ɖakuni ma, sakpai ga zeezakpa vuufelegɔ maazu ɔɔlugo (25), kogi ɖe ga zeezakpa ɔɔlugo.

³¹ TEE wosuve ɣaavoteni koi wolai ma. Dɔɔ wului maaniinigi ɣeni kpedegiti ma. Nu ɣɔɣɔ losuve ɣeni losava, nu leeZuve.

³² Zunui liini ga ze, gi lo folo ɣulazu vele zigɔdave, gi li koi zaamave. E sigɔdave ɣɔɣɔni, ti ɣeni tie no ta zoiti.

³³ Pele goiti, ta na-kpedegiti, ta ma lee wosuve ti ɣeni tie no ta zoiti. Feneteleiti ti ɣeni pelei va, ti ɣaku ma. TEE wosuve zakpai ɣeni ga zeezakpa vuuloolugo (50), kogi ɣe ga zeezakpa vuufelego maazu loolugo (25).

³⁴ TEE wosuve ɣaavoteni koi wolai ma. Naa ɣakama felego pe dɔɔ wului maaniinigi ɣeni kpedegiti ma. Nu ɣɔɣɔ losuve ɣeni losava, nu leeZuve.

³⁵ E liini ga ze nu ɣoveZuve ma zigɔda vele. E kɔɣɔgi woni, ti ɣeni tie no ta zoiti.

³⁶ Na-pele goiti ti ɣeni na, ta na-kpedegiti, ta na-tee wosuve. Fenetele ɣeni ba, e ɣaku ma. Sakpai ɣeni ga zeezakpa vuuloolugo (50), kogi ɣe ga zeezakpa vuufelego maazu loolugo (25).

³⁷ TEE wosuve ɣaavoteni koi wolai ma. Naa ɣakama felego pe dɔɔ wului maaniinigi ɣeni kpedegiti ma. Nu ɣɔɣɔ losuve ɣeni losava, nu leeZuve.

³⁸ Pelei ta laa ɣeni laosu sigɔdave ma bedegiti zoɣozuve. Miná ɣa nuiti ti ɣeni gala zalaɣaiti gbazu ná.

³⁹ TEE wosuve naa laave, tabali felego ɣeni na, tabali felego ɣe zoɔla vele, naama labaliiti ka ti ɣeni zalaɣa zuaiti paazu ga, gala zalaɣaiti, ta koto gba zalaɣaiti, ta faazuɔete zalaɣaiti.

⁴⁰ Tabali naanigo ɣeni tee wosuve voluvelei. Siegi zu nu liizu la nu ɣovezu vele zigɔda vele, nu ɣeni tabali velefelegiti kaazu, nu ɣakama felegoiti.

⁴¹ Taɓali ɓsava ɗa ti ɗeni zalaɗa zuaiti paazu ga, naanigo ɗeni sigɗaɗe zoɗla veleɪ, naanigo ɗe zoɗla veleɪ.

⁴² Taɓali naanigo ɗeni ná volu, ti ga zeki naani kpugagi, ti-zakpai ta ti-ɗogi ga zeezakpa ɗila ta tukpe, ɓligi ɗe ga zeezakpa ɗila. Ti ɓeteni ga kotu zaɗaai, ti ɗeni ná gala zalaɗaiti faa ma. Ti ɗeni soɗlaiti puuzu ti ɗa, niiti ti ɓena gala zalaɗaiti ta zalaɗa ɗiligiti koɗaaleɗe la.

⁴³ Ti zeelo gila peɗu yeɗei ɓeteni, taɓaliiti daaɓegaveti koozu veleɪ ti kaku ma. Zalaɗa zuaiti ti ɗeni vuuzu taɓaliiti ga.

⁴⁴ Zunui liini ga ze koi zaamaɗe, kpogi voluɗeleɪ, guye zoɗoiti ta-ɗeleiti ti ɗeni ná, gila ge ɗeni nu ɗɗɗeɗu ɗele zigɗaɗe, gaavotegai nu yeezazu veleɪ, zoɪ ɗeni nu yeezazu ɗele zigɗaɗe, gaavotegai nu ɗɗɗeɗu veleɪ.

⁴⁵ Zunui ɗeni mà: «Niima ɗeleɪ gaavotegai nu yeezazu veleɪ, naa maɗeni zalaɗa ɗula nuiti ɓe ti botii ɗeɗu GALA sei ɗeleɪ wu.

⁴⁶ Tama, peɗi niima gaavotegai nu ɗɗɗeɗu veleɪ, naa maɗeni zalaɗa ɗula nuiti ɓe ti ɗaaɓaazu zalaɗa ɗulazuɗe ma. Naati ka ti ga Saɗɗe ná-doun zu-nuiti, Levi mavofodaiti saama, niiti ti maaɗuɗazu ɗooɗo GALAGI ɗa, ti ɗa boti ɗe ɓe.»

GALA sei ɗeleɪ ma ɗazavigi

⁴⁷ Zunui koi zaamaɗe ɗooɗoni, é ɗeni ga zeezakpa ungila (100), kogi ɗeni ga zeezakpa ungila (100), é ɗe ga seki naanigi. Zalaɗa ɗulazuɗe ɗeni GALA sei ɗeleɪ laaɗe.

⁴⁸ E liini ga ze tee wosuɗe GALA sei ɗeleɪ wu. E sigɗaɗe ma ɓeɗegiti koɗoni, ti ɗaaɗilini ga zeezakpa

lɔɔlugo. Ti ɖilagilagiti, nu lɛɛzuve ɖogi ɖɛni ga zeezakpa puugo maazu naanigo. Nu lɛɛzuve ma zigigiti gaagɖilini ga zeezakpa zavasava.

⁴⁹ Tɛɛ wosuɛ zakpai ɖɛni ga zeezakpa vuufelego (20), kogi ɖɛ ga zeezakpa puugo maazu felego (12). Nu ɖoɖo losuɛ ɖɛni ga puugo, nu lɛɛzuve. Kpɛɛ felego ɖɛni lɔni nu lɛɛzuve, zoi zɔɔla vele, zoi zɔɔla vele.

41

¹ Zunui liini ga ze naazu GALA sei vɛɛi ma vɛɛ wolai wu, ɛ kpɛɛgiti kɔɖɔni ná, gaagɖilini ga zeezakpa lɔzita, kakamave ɖilagilagi pɛ.

² Nu lɛɛzuve ɖɛni ga zeezakpa puugo, nu lɛɛzuve ma zigigiti gaagɖilini ga zeezakpa lɔɔlugo. Pɛɛwuɛ ɔɔɖoi zakpai ɖɛni ga zeezakpa vuunaanigo (40), kogi ɖɛ ga zeezakpa vuufelego (20).

³ E lɛɛni pɛɛ ɖoozuɛ, ɛ pɛɛlave ma ɔɛɛgiti kɔɖɔni, ti ɖɛni ga zeezakpa felego, pɛɛlave ɖogi ɖɛni ga zeezakpa lɔzita, nu lɛɛzuve ɖogi ɖɛni ga zeezakpa lɔfela.

⁴ E pɛɛwuɛ ɔɔɖoi ɖoɖɔni, sakpai ɖɛ ga zeezakpa vuufelego, kogi zeezakpa vuufelego. E ɖɛni mà, vɛ ɖa ná ga: «Adaɲadega wolai.»

⁵ Zunui GALA sei vɛɛi ma zigigi ɖaave ɖoɖɔni, gaagɖilini ga zeezakpa lɔzita. Ti pɛɛ goiti toni gaave, ɛ ɖaku ma, ti ga zeezakpa naanigo ti ɖilagilagi.

⁶ Sangaso savago ɖɛni ná, ti ɖilagilagi su ga pu-zavasava (30), ti voluzeidai sigigi va, GALA sei vɛɛi maagoolii zu, nii a kɛ ti mina zei GALA sei vɛɛi ma zigigi ɔɔɖoi va.

⁷ Nu lɛɛ laa ɖilagila ɛ zeɖe zɔɔma zangaso zu, ɛ lati ɛ lɛ zoi zu, pɛɛ goiti ti gaawɔɔlɔni ga maazu

velei, é ɟaku GALA sei velel ma. Pelei zuwɔloni ga maazu velel. Nu ɟeni læezu sangasoi ɟa, è zeɟe buu velel, è leve zaamazuve, è læ maazuve.

⁸ Gè pɛteni ɟalaa ga GALA sei velel maɟoolii zu, dooɟo bosuve wuzegeni ná pɛle goiti buuve niiti ti-zakpai ɟeni ga zeezakpa lɔzita lɔzita.

⁹ Pɛle goiti poluve sigigi ɟa, miná ɟaaɟilini ga zeezakpa lɔlugo. Pelei é yeni suɟalagai é lo GALA sei velel va,

¹⁰ ti yɔɟɔzu ta zɔɔma veleliti é ɟeni ga zeezakpa vuufelegɔ (20), é ɟaku GALA sei velel ma.

¹¹ Pɛle goiti daave ɟeni ga felefele, ti zɔɟɔ nu ziezuve ma, gilagi ɟeni nu ɟovezuve, gilagi ɟe nu yeezazuve. Nu ziezuve ɟeni ga zeezakpa lɔlugo, é ɟaku ma ná pɛ.

¹² Pelei ta ɟeni loni folo liizu velel, gaavotegai koizuve ma, sakpai ɟeni ga zeezakpa vuutaavuugo (90), kogi ɟe ga zeezakpa vuulɔfela (70). Pelei ɔɟɔi ɟaaɟilini ga zeezakpa lɔlugo.

¹³ Zunui GALA sei velel ɟɔɟɔni, é ɟeni ga zeezakpa ungila (100). Koi, ta pɛlei, ta sigigiti, ti zakpai ɟeni ga zeezakpa ungila (100).

¹⁴ Pelei ɟaavotesu velel, ta koizuve é lo folo ɟulazu velel va, miná ɟogi ɟeni ga zeezakpa ungila (100).

¹⁵ Zunui pɛlei zakpai ɟɔɟɔni, koizuve ɟobave é voluzuve, ta nu ziezuve ti naa yɔɟɔzuve, é ɟeni ga zeezakpa ungila (100).

Pɛle wolai é koozuve, ta tɛɛ wosuve, ti

¹⁶ ta pelelaveti, ta feneteleliti ti ga giliyazegiti, ta dooɟo bosuve é ɟaku ma, sangaso savagɔi pɛ su, gului veeni ti pɛ maave, é zo zooi ma, é læ, é zei feneteleliti ba. Gulu zevei ɟeni laani feneteleliti maave.

¹⁷ GALA sei vɛlɛi maavɛ, ta koozuɛ, ɛ zo kpogi ma nu lɛɛzuɛ, ɛ zeeli pɛlɛ ɣoozuɛ,

¹⁸ ti nɔ pɛ maavɛlupɛluni ga dɔɔ wuluiti ta seeluɔɛinti maaniinigiti, ti zɔɣɔzu ɣɛ ti va. Seeluɔɛn ɣilagilagi ɣaazuɛ ɣɛni ba fele,

¹⁹ nuɔuse ɣaazuɛ, naa ɣaavoteni dɔɔ wului ma, zala ɣaazuɛ, naa ɣaavoteni zɔɔla vɛlɛi zɔɔma lɔɔ wului ma. Zenɔ ɣana ɛ ɣɛni la, ɛ ɣaku GALA sei vɛlɛi ma.

²⁰ E zo zooi ma, ɛ lɛ kpogi maazuɛ, seeluɔɛinti ta dɔɔ wuluiti maaniinigiti ka ti ɣɛni GALA sei vɛlɛi maavɛ.

²¹ GALA sei vɛlɛi laavɛti ma laamasagiti ti ɣɛni ga seki naanigiti. Ada ɣadegai ɣakalavɛ, nu ɣɛni anii ta ɣaazu nɔ, kulaai ga

²² zalaɣa ɣulazuɛ ɛ ga gului, gaagoozaai ga zeezakpa savagɔ, kogi ga zeezakpa felegɔ. Goizuɛti ta kɔɣɔi ta koozuɛti, ti ɣɛni ga gului. Zunui ɣɛni ma: «Tabalii ɣa ɛ Gooɣɔ GALAGI ɣakalavɛ.»

²³ Pɛlɛ wolai ta ada ɣadega wolai, kpo felefelegi ɣa ɛ ɣɛni naati da.

²⁴ Pɛlɛlavɛ naati pɛ, kpogi ɣɛni ti la ga felegɔ, ti da ziɛ su.

²⁵ Ti seeluɔɛinti ta dɔɔ wuluiti maaniinigi zaɣani ga yɛi GALA sei vɛlɛi ma ɔogiti ma, ɛɣɛvɛlɛi nɔ ti kɛni la pɛlɛi ɣoozuɛ. Poluɛlɛi, kavagi ɣɛni nɔ ga gului, gaavotegai tɛɛ wosuɛ ma.

²⁶ Giliyaze venɛtɛlɛiti kakamavɛti, ta tɛɛ wosuɛ, dɔɔ wului maaniinigi ɣɛni ti ma nɔ pɛ, ta pɛlɛ wolai ma, ta kavagiti maavɛ.

Zalaḡa ḡula nuiti ta-veḡiti

¹ Zunui liini ga ze koi wolai ʋo pelei, peḡe goi naati pɔ be niiti ti nu ḡʋeʋe ʋelei, ti ḡaavotegai koi wolai ma ta peḡe ma é GALA sei ʋelei ʋoluʋe.

² Naama ʋele logai é nu ḡʋeʋe, sakpai ḡa ga zeezakpa ungila, kogi ḡe ga zeezakpa ʋuulɔlugo.

³ Gaavoteni nu zieʋe ma, ga zeezakpa ʋuufelegɔ, é ḡaku GALA sei ʋelei ma, zɔla ʋelei, é zeini koi wolai ʋa naa ziaai. Peḡe goiti ti ḡeni ná, ti loni bɔḡo maazu ga sangaso savago.

⁴ Peḡe goiti kakalʋe, koi zaamaʋe ʋelei, nu zieʋe yeni ná, kogi ga zeezakpa puugo, sakpai ga zeezakpa ungila (100). Nu ḡeni ʌeʋe bu ga nu ḡʋeʋe ʋelei.

⁵ Sangasoi ma zeiga zavaŋe ma ʋeleiti buu la ḡeni baagɔni ga buu ʋele geḡe felegoiti keʋele. Tɔzei ti yɔḡo ʋeleiti ti zuwɔlɔni, é leve buu ʋele geḡe felegoiti tɔnoiti ba.

⁶ Sangasoi ḡeni ga sava, keḡe kpɛde ge la ḡeni ti wu, eḡeʋelei koizʋe ma beɛgiti ti ḡeni la. Naa maavele ma, é zo zooi ma, é ʌe, maazʋe ʋele ḡooʋe ti lɔni, ti leve buuʋe geḡe ʋa ta zaamazu geḡe.

⁷ ʋoluzu ʋele zigigi gaavotegai koi wolai ma, peḡeiti poluzeidai ba, sakpai ḡeni ga zeezakpa ʋuulɔlugo.

⁸ Mazɔlɔ ʋe peḡeiti ti loni ná, ti ḡaavotegai koi wolai ma, miná zɔligɔ pe kpɔga ḡeni ga zeezakpa ʋuulɔlugo, tama, GALA sei ʋelei ʋo pelei, ʋe peḡeiti ti loni ná, miná zɔligɔ pe kpɔga ḡeni ga zeezakpa ungila.

⁹ Peḡe naati buuʋe, folo ḡulazu ʋelei, nu ʌeʋe ḡeni ná, nii da zeḡeʋe ga koi wolai ʋo pelei.

10 Nu ƙƙƙƙƙƙ ɗɛni koi ma zigiɗi ɗogi ma.

Nu yeezazu ɓeleɪ, peɓiti ti ɗɛni miná, ti ɗaavotegai koizuve ma ta peɓi ma, é GALA sei ɓeleɪ ɓolube.

11 Nu ziezube ɗɛni ti ɗakalabe. Eɗɓeleɪ nɔ zɔɔma ɓeleɪti ti la nu ɗɔɓezu ɓeleɪ, ti pe ti-ɗazavi peɓi ɓoni, ti-zakpaiti ta ti-ɗogiti, ta ti lo peɓi, ta nu ƙƙƙƙƙƙƙƙ ta nu ɗulazuveti.

12 Zenɔ ɗana nu yeezazube ma ɓeleɪti ma ɓogiti ti ɗɛni la. Daabe ɗɛni nu ƙƙƙƙƙƙ, gaavote kpaamaazu zigiɗi ma. Nu ɗɛni ƙƙƙƙ ná ga folo ɗulazu ɓeleɪ.

13 Zunui ɗɛni mà: «Peɓ goiti ti nu ɗɔɓezube ta nu yeezazube, ti ɗaavotegai koizube ma, ta ga peɓ ɗadegaiti. Mazɔɔ miná ɗa ɗooɗo GALAGI ná-zalaɗa ɗula nuiti ta ɗa ƙ ná, ti ɗa ani ɗadegaiti mi ná. Ná ɗa maaneɓi ti ani ɗadega wolaiti pu ná: vebe zalaɗaiti, ta koto gba zalaɗai, ta faazuɓete zalaɗai, mazɔɔ adabe tei ɗadega.

14 Siɛgi zu zalaɗa ɗula nuiti ti ƙƙƙƙ la ada ɗadegai, ti la zooga ti ɓa ɗula koi wolai zu, ƙeni ti segei naati pu peɓi wu, niiti ti botii ɗɛƙƙƙ ga tiye Maligii ɓe, mazɔɔ segei naati ɗadega. Ta taɗiligaa loo ɗɔɓa, aisa ti ɓa ɗula, ti ɓa li ɓe nuɓuseiti ti ɓuuni ná.»

Sigiɗi é koi ma naa ɗooɗo fai

15 Zunui begai ma ga GALA sei ɓeleɪ ma ɗoizube ma ɓeleɪti ƙooɗo, é ɗulani ga ze folo ɗulazu ɓeleɪ ma zigiɗabe, é polube pe ƙooɗoni é ɗaku ma.

16 E ƙooɗgi woni ga ƙooɗo bo seeli kpakui é ɗɛni zea, é kaani ga folo ɗulazu ɓeleɪ zakpai ɗɛni ga zeezakpa undɔɔlugo (500).

¹⁷ E nu ɔvɛzu vɛlɛi ɔɔɔɔni ga kɔɔ bo kpakui, ɛ ɔɛ ga zeezakpa undɔɔlugo (500).

¹⁸ E nu yeezazu vɛlɛi ɔɔɔɔni ga kɔɔ bo kpakui, ɛ ɔɛ ga zeezakpa undɔɔlugo (500).

¹⁹ E folo liizu vɛlɛi ɔɔɔɔni ga kɔɔ bo kpakui, ɛ ɔɛ ga zeezakpa undɔɔlugo (500).

²⁰ E sigigi ɔakama naanigɔiti pɛ kɔɔɔni, nii ɛ ɔakuni GALA sei vɛlɛi ma, sigigi ɔɛni ga seki naanigi, sakpai ɔɛ ga zeezakpa undɔɔlugo (500), kogi zeezakpa undɔɔlugo (500). Naa ɔa ɛ ada naɔɔgai ti zeeɔaagwɛɛni ta vɛ ɛsɛ pɛ ge ɔɛni vuuzu nɔ.

43

*Ɔɔɔɔ GALAGI ɔalema vai volu
sei vɛlɛi wu*

¹ Zunui liini ga ze folo ɔulazu vɛlɛi zigiɔavɛ.

² Wɛɛ, Izilayɛle nɔ-GALAGI nɔ-lɛbiyai ɔɛni volozu, ɛ ɔa va, ɛ zeɔɛ folo ɔulazu vɛlɛi. Maalugi ɔɛni ɛɔɛ ziɛ wolaa ta ɔɛ zulusu, ɛ etɛai zu ɔɛni kala ga nɔ-lɛbiyai ma zezei.

³ Kulakɛɛmai nii ɔulani ga zɔiti niiti gɛ ti ɔaani ta siegiti su GALA ge vaani la Zeluzalɛme ɔoloɔolosu, nɔ la ɔɛna ziɛ wolai Keɔaal laavɛ. Gɛ looni, gɛ laavɛɛ zooi ma.

⁴ Ɔɔɔɔ GALAGI nɔ-lɛbiyai ɔɛni volozu, ɛ ɔa lɛ GALA sei vɛlɛi wu ga folo ɔulazu vɛlɛi zigiɔa vɛlɛi.

⁵ GALA Zɛnvui bɔzɛɔɛni zooi ma, ɛ li ga ze koi zaamavɛ. Wɛɛ, Ɔɔɔɔ GALAGI nɔ-lɛbiyai ɛ volozu, naa GALA sei vɛlɛi wuulaaveni.

⁶ Gɛ nui ta woomɛnini, ɛ ɔa ɔɔɛ pɔ, GALA sei vɛlɛi wu munu, tama zunui ɛ loni tɔɔɔ, naa ɔɛni nɔ kɔbavɛ.

⁷ Gɔɔgɔ GALAGI ɔɛni m̀a: «Da ve, zunui, ve ɔa ná ga ná-masa kpɔkpɔgi vilesuve, ná ɔa ná ɔɔɔɔave vee ná mee. Ná zeí ná Izilayelee nuɔuseiti saama eyesu ɔɔ. Izilayelee nuɔuseiti, ɔaa ta-masagiti, ti la m̀a ɔaaɔulaa d̀aasei ɲadegai ma ga ta-ɔologologi, ɔaa ta-masagiti ma voomaiti ti laani ta-zalaɔa ɔula adaɔeti.

⁸ Ti ta-masa peɛiti ta ma velela laamasagiti toni GALA sei velei ɔɔɔave, keɛni siɔi koi ǹa ɔa é ná-pelei ta tɔnɔiti zɔɔɔzu. Ti ɔaaɔulani d̀aasei ɲadegai ma ga kɔzɔba vaiti ti ti ɔɛni. Naa ɔa é keɛni, ná-ziiɔaawanai zu, g̀e ti-ma zuwu ɔaaleveni.

⁹ Niizu ta ta-ɔologolo faiti maaɔooza bà niina, ta ta-masagiti ma voomaiti, ná ye zeini ti zaama eyesu ɔɔ.

¹⁰ «Da ve, zunui, GALA sei velei ɔevelei pe d̀ee ga Izilayelee nuiti. Ti unfe ga ta-ɔotoiti, ti pelei lo pelei ma ɔazavigi veɔfelefeɔle.

¹¹ Ni gaamazu ta unfena ga keɛwotii kpein ti keɛni, GALA sei velei lo pelei ma ɔazavigi le ga tiye, peɛiti gaagwee velei, nu leezuveti, ta nu ɔulazuveti, ma ɔazavigiti pe vɔɔma. Ti pe d̀ee ga sevei, è tɔgiti da ti ɔaazu, ta deveiti maanɛi ti d̀a zie ga tiye, naa ɔa a ke ti vile ti volu, ti zie ga tiye.

¹² GALA sei velei ma lo golai ɔana, ve kpein ná ɔakugai GALA sei velei ma gize unmaɔe, à mináti deve ga ada ɲadega wolai. Ungo, GALA sei velei ma logi ɔana.»

Zalaɔa ɔulazuve ta zalaɔaiti

¹³ «Wele zalaɔa ɔulazuve ma ɔɔɔgi ɔa é ɔɛni ga nii, feai é zoloo zeezakpa wolai ma, naa voluve ɔa ga zeezakpa ɔilagilagi ta loge da ga zeelo gilagila.

Zeghei é wɔɔni é ɖaku ma, suzɔligɔi ɖeni ga zeezakpa ɖila, kogi ɖe ga zeezakpa ɖila. Daaɓegi é ɖakuni ma, naa ɖaazɔligɔi ɖeni ga zeelo gila ta tukpe ko. Niima é ɖeni ga zalaɖa ɖulazuve ɖaazɔligɔi,

¹⁴ é zo zalaɖa ɖulazuve ɖɔɖɔi ma, nii dɔai zooi wu, é zeeli kɔɖɔ goi ma, naa ɖeɛni ga zeezakpa felegɔ, naati zɔɖɔzuve ɖogi ɖeni ga zeezakpa ɖila, é zo niina ma ɖɔɖɔ goi ma, é zeeli ma ɖɔɖɔ wolai ma, naa ɖaazɔligɔi ɖeni ga zeezakpa naanigɔ. Naa vɔluma daaɓegi ma niine ɖili ge lɔni ba ga zeezakpa ɖila.

¹⁵ Zalaɖa ɖulazuve maazuve ná ɖeni ga abu laazuve, gaagɔozani é ɖe ga zeezakpa naanigɔ, mine naanigɔiti ti ɖeni lɔni ba maazuve.

¹⁶ Abu laazuve zɔkpai ɖeni ga zeezakpa puugɔ maazu felegɔ (12), kogi ɖe ga zeezakpa puugɔ maazu felegɔ (12), é ɖeni ga seki naanigi, naa pe ge ɖe tie.

¹⁷ Ma ɖɔɖɔi zɔkpai ɖeni ga zeezakpa puugɔ maazu naanigɔ (14), kogi ɖe ga zeezakpa puugɔ maazu naanigɔ (14). Daaɓegi ɖeni ba, é ɖaku ma, maazuve ga zeezakpa lukpe, zeghei é ɖakuni ma, é ɖeni ga zeezakpa ɖila, nu ɖɔɖɔ vilesuɔeti è va le ga, miná gaavoteni folo ɖulazu vele ma.»

¹⁸ E ɖeni mà: «Da ve, zunui, Maligɔi Gɔɔɖɔ GALAGI wooi ɖaa: «Faiti ti zɛɛai é lo zalaɖa ɖulazuve va, yeei é vaazu losu da, gala zalaɖaiti ti va da ɖula ná, nama vili fai da ɖe ná, ta ga niiti:

¹⁹ Da nika zinei ve zalaɖa ɖula nuiti zea, Levi nuiti ti ga Sadɔke mavofodai, ti maaɓugazu bà, ti da botii ɖe bè, naa ɖa ti kulazu ga koto gba zalaɖai,» Maligɔi Gɔɔɖɔ GALAGI wooi ɖana.

²⁰ ««Da ma namai zeghezu è ta zie zalaɖa ɖulazuve

ma mine naanigɔiti ma, ta ma labui velesiei zoko naanigɔiti ma, ta daaɓegi ma kakugai ma. Pele ɣana da kotoi gba la zalaɣa ɣulazuve va, ɛ kàlivaa.

²¹ Da nike zinei naa zegezu, kulaai ga koto gba zalaɣai, ti gala eteave, GALA sei veleɪ ma ɣoizuve voluve, naa makegai naa laama.

²² Poluma zobui, da boli zinei zege, neevuzu la ba, ɛ kula ga koto gba zalaɣai, zalaɣa ɣulazuve nade da, egevelei nɔ ɛ ɣeeni la ga nike zinei.

²³ Siegi zu da ɓena da ga koto gba zalaɣai ɣula, da nike zinei zege ta baala sine wolai, neevuzu mina ɣe ti va, ti zogai togani goiti saama.

²⁴ Da va, ɛ ti le ga Ɔoɔɣo GALAGI, zalaɣa ɣula nuiti ta kpoloi vaza ti ma, ti ti ɣula ga gala zalaɣai Ɔoɔɣo GALAGI ve.

²⁵ Eyɛsu folo lofela, folo-o-folo da da boli zine ɣila kula ga koto gba zalaɣai, ɛ da ke ɣana nɔ ga nike zinei ta baala sine wolai, neevuzu mina ɣe ti va, ti zogai togani goiti saama.

²⁶ Folo lofela, zalaɣa ɣulazuve ná-koto gba vai da ɣe, ɛ nade, ɛ ve GALA be.

²⁷ Folo lofelai a ɓena, ɛ lozei folo losavasiɛi ma niina, zalaɣa ɣula nuiti ta zoo niina ti wa-ɣala zalaɣaiti kula zalaɣa ɣulazuve, ta wa-yiilei zalaɣaiti, nà yeezei wo wu naazu, » » Maligii Ɔoɔɣo GALAGI wooi ɣana.

44

Kundigii ná-sigɗave

¹ Zunui liini ga ze GALA seizu nadegai ma zigɗave voluvelei, nii ɛ folo ɣulazu veleɪ. Daagɗuluni.

² Góogó GALAGI ɣɛni mà: «Sígídavɛ tei daaɣfulugai ɣa yesu de, nu la daalaoga pɛ. Nu la levega ná vele, mazɔɔ Góogó GALAGI, Izilaye le ná-GALAGI lɛɛni ná velei. Daaɣfulugai ɣa yesu de.

³ Kɛɛ kundigii, ná-kundigii vai ma, toɣa zeí ná, é ná-daamii wo Góogó GALAGI ɣaazu. Toɣa zoo é lɛ, é ɣula ga tɛɛ wosuɛ tetegai sigídavɛ ma.»

Bɛ ɣa a lɛ GALA sei velei wu?

⁴ Zunui liini ga ze naa vɔluma sigídavɛ nu ɣɔvɛzu velei, GALA sei velei ɣakalavɛ. Gè pɛtɛni ga Góogó GALAGI ná-lɛbiyai é volo zu, naa Góogó GALAGI zeí velei wuulaaveni. Gè looni zooi ma, gè laavɛɛ.

⁵ Góogó GALAGI ɣɛni mà: «Da ve, zunui, ɣaazuzɛɣe ma ga pagɔ, è woilo! Mɛni ga woiyɛɣɛi, nii kpein é ga tɔgiti ta deveiti gè ti veezu é lo sèizu ɲadegai va. Da dama gola ga faiti ti vilesu nu lɛɛ vai va, ta nu ɣula vai va, sèizu ɲadegai va.

⁶ Da bɔɛ kololala nuiti pɔ, Izilaye le nuiti: «Maligii Góogó GALAGI wooi ɣaa: Izilaye le nuɔuseiti, wa-ɣɔzɔba vaiti ti kula ɣɛa ga ze, niiti wo ti ɣɛni.

⁷ Siɛgi nɔ zu wo ɣɛni nònɔ ma laamianigi veezu la bè, ga zalaɣa zuai ma wulɔiti ta ma ɲamaiti, wo wɛɛinti dɔɔni sèizu ɲadegai, ti la latini pɛɛvɔlu, ti la ɣoloni bè. Wo sèi velei ɣɔzɔni ga naa. Minazɛɣɛgi nii é wo ɣilini nùn ba, wo naa ɣologoloni ga wa-ɣɔzɔba ɣɛɛwotiiti kpein.

⁸ Wo la ɣaaɓaani botii ma, é lo zèaɣɔli ɲadegaiti ba, kɛɛ wɛɛinti ka wo ti loni vɔtogi zu, ga ti kɛ.

⁹ Maligii Góogó GALAGI wooi ɣaa: Wɛɛn nɔpɛ é la latini pɛɛvɔlu, ta é la ɣoloni bè, é la lɛa sèizu ɲadegai, anɛɛ ni toɣa zeini Izilaye le nuiti saama.»

Devei é lo Levi nuiti ba

¹⁰ « ‹Nii é ga Levi nuiti tənəi, tɛiti ti ɣɛlɛni bà, ti voluave bà, siɛgi zu Izilayeले ɣakani da, ti zeɣe polu, ti vile ta-ɣɔɔɣɔ gani nɔɣɔiti polu, ta ta-vaagaaazagi naa zu nimizai zɔlɔɔ.›

¹¹ Ta zoo ti botii ɣɛ bè ga sèizu ɲadegai ma zigɪdaueti make vai, ti botii taɣiligaani kɛ sèizu ɲadegai wu. Ta zoo ti suaiti paa, niiti ti ɣulazu ga gala zalaɣaiti ta zɔɔma zalaɣaiti, ta ɣɛ nuɓuseiti zeema.

¹² Kɛlɛ tɔɔzei tiya ɣa ti loni Izilayeले nuiti untuɣɔ kɔɔɣɔ gani nɔɣɔiti kɔɔzuɓɛ, ti ti loo kotoi zu, wɛlɛ gè minazeɣea ti ɓɛ ga nà wuzɛɣe ti laalɔɣɔma, ta ta-vaagaaazagi zu nimizai zɔlɔɔ,› » Maligii Ɔoogɔ GALAGI wooi ɣana.

¹³ « ‹Ti maa la nɛɛni ti ɓa maaɓuɣa bà, ti ɓa nà-zalaɣa ɣula wotii ɣɛ, ti maa la nɛɛni ti ɓa maaɓuɣa ani ɲadegaiti tanɔpɛ ba, nii feai bè, ɓaa nà-zalaɣa ɣulazu ɲadega wolai ɓa. Pele ɣana ta ta-unfetala vaiti ta ta-ɣɔzɔba vaiti su nimizai zɔlɔɔ da.›

¹⁴ Nà GALA sei ɓɛlɛi ma wotii ɣɛ ga ti-unma ɣasɔi, miná ɣa ta botii kpein kɛ ná, nii maanɛai ga é ɣɛ.› »

Zalaɣa ɣula nuiti ma lɔgi

¹⁵ « ‹Kɛlɛ zalaɣa ɣula nuiti, Levi nuiti ti ga Sadɔke mavofodaiti, niiti ti ɣaaɓaani sèizu ɲadegai ma, siɛgi zu Izilayeले nuiti ti ɣɛni ɣakasula, ti maagooza bà, tiya ɣila nɔ ɣa ta yɛ maaɓuɣazu bà, ti da botii ɣɛ bè, ti da zalaɣa zuai ma wulɔiti kula bè ta ma ɲamaiti,› » Maligii Ɔoogɔ GALAGI wooi ɣana.

¹⁶ « ‹Tiya ɣila nɔ ɣa ta ɣɛ lɛɛzu sèizu ɲadegai, ti maaɓuɣa nà-tabalii ɓa, nii a kɛ ti naa ɣɛ nii gè deveai é lo dɛbi vai ɓa.›

17 Ta gɛna koi zaamavɛ ma zigɔdavɛti ma bogiti maazuɓudɛa, kɛni ti geze zegɛiti too gɔba. Ti la baala dega zege loa gɔba, siɛgi zu ti botii gɛɛzu la koi zaamavɛ, ta GALA sei vɛlɛi wu.

18 Geze zegɛi ga a gɛ ti unba ga bɔɔlogi, ta geze zegɛi gɛ ti ma ga vɛlɛ kpugagi. Ti mina maagɔli zɔɔla zege a fɔɔɔi gɔla ti ma.

19 Kɛlɛ siɛgi zu ti gɔlazu la koi wolai zu nuɓusɛiti pɔ bɛ, ta ta-wotigɛ zegɛiti kula gɔba, ti ti vu zalaɔa gɔlazu ɲadegai ma vɛlɛiti bu, ti sege gɔligaa loo gɔba, nii a kɛ ti mina nuɓusɛiti ɲade ga ta-zalaɔa gɔla zegɛiti.

20 Ti la tɔungi buyega, kɛlɛ ta ɔa tɔungi wo, ti mina bɛ ba ɛ va gɔoza.

21 « Zalaɔa gɔla nu gɔla kpala mina dɔɔ ɓɔlɛ, siɛgi zu ɛ lɛɛzu la koi gɔoza zigɔgi zu.

22 Zalaɔa gɔla nu nɔpɛ ge la poanza zeida, ɓaa anzanui nii ti pilɛgai, kɛlɛ maanɛɛvɛ ga ɛ Izilayeɛle anzalopoi ta zeɪ, ɓaa zalaɔa gɔla nui taɔɔli nɔ-poanzai.

23 Ta nɔ-nuɓusɛiti kala ga ti zeeɔaagɔwɛɛzu gɔwɛɛ ani ɲadegai ta ɲadetala geɛi va, naa vɛɛ nii va kɔzɔai ta nii ɛ la gɔzɔni.

24 Ni kpɔɛ a levena, tiya ga ta ma lukpɔi gaaleve, ta tukpɔi gaaleve ga sɔlega, ɛ zoloo nɔ-tɔgiti ma. Ta nɔ-fɛti voloiti so, eɔɛveɛi gɛ deveiti feeni la ta tɔgiti, ti dooɔo foloiti maanɛ.

25 « Zalaɔa gɔla nui mina maabugɔ pooma va, ɛ va vɔɔɔu ba, a va ɓɔɔɔ gɔzɔ, kɛni ni kɛɛgɛ vɛ, ɓaa dee, ɓaa nɔ-doun zunui ta, ɓaa nɔ-doun anzanui ta, ɓaa kɛɛgɛloin ta, ɓaa nɔ-seelai ta zɔi ɛ la dɛ zeini zini bɛ.

²⁶ Naama su, keni é bɔɔɔ naɖega voluma, é folo lofela maaɔɔun, é va leɖa ná-botii loɔzei.

²⁷ Voloi a liina la koi zaamaɔɔe, ada naɖegai, toɖa ná-koto gba zalaɖai ɖula,» » Maligii Gooɖo GALAGI wooi ɖana.

²⁸ « «Ta poganii zolɔ, naama voganii ɖa é ga ze ná bɔɔɔi. A mina pogani nɔpe fe ti ya Izilayelee yooi zu, mazolɔ ná bɔɔɔi ná ɖe ga ta-voganii.

²⁹ Ti-ɖonɔgi ɖa ɖe ga vee zalaɖaiti, ta koto gba zalaɖa zuaiti, ta faazuɔɔe zalaɖa zuaiti, ta nii nɔpe a makena nɔun be Izilayelee nuiti zea, naa ɖa ɖe ga tɔnɔ.

³⁰ Zooi vaalɔnɔ mɔungiti kpein ma vagɔi ɖa ɖe ga zalaɖa ɖula nuiti tɔnɔ, tazeɖebaiti pe, taɖulaba la ba, naati pe ta ɖe ga zalaɖa ɖula nuiti tɔnɔ. Nuiti ta bulu vukɔi ma vagɔiti fe ti ya, naa ɖa a ke gè tuya loo ta-veleyeɖeiti be.

³¹ Kele zalaɖa ɖula nuiti ti mina sua nɔpe mi, zɔi saai bɔɔɔ yeema, ɔaa balivaliai ga, é ɖeni ga wɔnii ɔaa suai.» »

45

Ueti ti makegai zooi ma vaa va

¹ « «Siegi zu wo zooi ɖaagwɛɛzu la Izilayelee wolodaiti zɔɖɔzu, wa ta zeɖe ba, é ɖe ga Gooɖo GALAGI nɔnɔ, sakpai ɖa ɖe ga zeezakpa waavuufelegɔ maazu loɔlugɔ (25.000), kogi ɖe ga zeezakpa waavuufelegɔ (20.000). Toɖa leve ga náɔɔ pe naɖege.

² Naama yooi zaamaɔɔe ɖa, GALA seizu naɖegai ma yooi a leve ba ná, é ɖe ga seki naanigi, ma zeki naanigɔi ɖilagilagi zoligɔi ɖeni ga zeezakpa

undoolugo (500), ada nakai balaa ye maagoolii zu ga zeezakpa vuuloolugo (50).

³ Zooi va be na veezu ga Goofo GALA nonoi, wa zooi na ta dfo ba ga zeezakpa waavuufelego maazu loolugo (25.000), kogi ge ga zeezakpa waapuugo (10.000), mina ga GALA seizu nadegai a ge na, ta ada nadega wolai.

⁴ Minaga na nadesu zooi ma vaa va, na makesu ye zalaga gula nuiti be, niiti ti Goofo GALAGI nabotii geezu GALA seizu nadegai. Ta zooi zoloo minaga, ti ta-veleiti to, zofozu ge ti va ta seizu nadegai.

⁵ Na tagili ka leve ba ga zeezakpa waavuufelego maazu loolugo (25.000), ta kogi geni ga zeezakpa waapuugo (10.000), e ve Levi nuiti zea, niiti ti GALA sei vele wu wotii geezu ga pagoo. Ta taaiti to minaga, ve ta ze na.

⁶ « Ue na makegai Goofo GALAGI ve, naama yooi zakpai ma, kobave, wa zeezakpa waavuufelego maazu loolugo (25.000) levezu ba, kogi ge ga zeezakpa waadoolugo (5.000), minaga wo taai vuuzu na, toga ge ga Izilaye vebei kpein nono.

⁷ Wa zou felego make kundigii ve, ta ga ge vepemave gilagilagiti pe zooi va nii makegai Goofo GALA ve, ta taai ve, gilagi ge folo liizu vele, gilagi ge folo gulazu vele, ti zakpai ga geezu ga bolodamaiti tonaiti kevele, e zo folo liizu vele ma gwemave, e li folo gulazu vele ma gwemave.

⁸ Na ga e geezu ga nonoi ma yooi, Izilaye yooi zu. Naazu na-kundigii ti la mo na-nubuseiti suzigaa, ta zooi ye Izilaye nuiti zea, egvelei talodamaiti ti la. »

Kundigii losuve

⁹ «Maligii Gooḡo GALAGI wooi ḡaa: «Faa kula ḡea, Izilayele ḡundigiiiti! A pele leve toomai ta toosu vaiti tuḡo. A soledai zii, ta telebodai. A be na-nuḡuseiti kpeezu ta-yooiti maazu,» » Maligii Gooḡo GALAGI wooi ḡana.

¹⁰ « «Kooḡo ganiiti ti ḡe wo ya, niiti ti zoloogai su, kiloiti ti laazeelii, ta kooḡo gani mṑtai kpein ti laazeeli.

¹¹ Ani ḡae ḡooḡo gani daa ga efa, ta zii aniiti kooḡo gani daa ga bate, ti felego ta ḡe ḡeḡala. Ti ḡilagilagi ḡa ga kooḡo gani wolai daa ga womelegi, naa ma ḡaagwesui vuusii.

¹² Sikilegi ma wali ḡae ḡilagi ḡa ḡe ga gelagi puufelego (20), tama keeni naama wali ḡaeiti ti ḡe ga puulozita (60), e va ḡe ga mine gilagi.

¹³ « «Ule ḡa wa ḡe wa-vebeaniiti kulazu ba la, efagi zeizu lozitasii ḡa wa kula womele gilagi va moloi zu, ta efagi lozitasii ḡa wa kula womele gilagi va woolezegi zu.

¹⁴ Nii pilegai guloi va: wo-zoloo gani ma ḡaagwesui ungilasii. Guloi ḡa ḡooḡo bategi zu, nii suve ga womelegi baa koolegi ma ḡaagwesui vuusii.

¹⁵ Baalagi baa boli bulugi a ḡena ga unfelego (200) Izilayele lufa lenugiti su, wa gila seḡe ti zaama. Naa ḡa e ḡeezu ga vebe zalaḡai, baa gala zalaḡai, baa ziilei zalaḡai, nii a ke e ḡe ga wa-ḡotoiti gba zalaḡai,» » Maligii Gooḡo GALAGI wooi ḡana.

¹⁶ « «Naama yeemaabooi maa ḡa loli nuiti pe ma ti zooi zu, ti vaa la Izilayele ḡundigii voo.

¹⁷ Toozei kundigii ḡa tosuve ḡeezu ga e gala zalaḡaiti ma zoolaiti fe, ta vebe zalaḡaiti, naa vee puya zalaḡaiti ba, ti ḡulazu feti voloiti, ta alu toga

niinei ma vɛtiiti ma, naa vɛɛ dooɔɔ foloiti, ta zɔɔma voloiti kpein ba, Izilaye le nui maanɛai ti ɔaale ba ma. Kundigɔi ɔa maanɛai ɛ koto gba zalaɔai ma zɔɔlaiti fe, ta vɛɛ zalaɔai, ta gala zalaɔai, ta ziilei zalaɔai, nii a kɛ kotoi ma zuvaayɛgi zɔɔ Izilaye le vɛɛyɛɔei vɛ.

¹⁸ «Maligɔi ɔɔɔɔ GALAGI wooi ɔaa: «Alu mɔungi ma volo mɔungi, wa nika zine ɔokpa gila seɔe, nii nɛvuzulu la ba, wo kula ga zalaɔai, wo GALA sei vɛɛi naɔe da.

¹⁹ Zalaɔa ɔula nui ɔa koto gba zuai ma na mai zeɔe, kulaai ga zalaɔai, ɛ siɛ GALA sei vɛɛi ma laamasagiti ma, ta zalaɔa ɔulazu vɛ woizuveti ma ɔɔɔ naanigɔiti ma, ta koi ɔoozu vɛ zigɔdaveti ma laamasagiti ma.

²⁰ Alugi ma voloi lofelasiei ma, wa kɛ ɔana nɔ naama nui vɛ, zɔi a kotoi ɔɛ, ɛ la gaagɔlini ma, ɔaa ɛ la sugwɛɛni. Wa GALA sei vɛɛi naɔe ga naa ɔɛai.

²¹ «Alu mɔungi ma volo puugo maazu naanisiei (14) ɔa ɔɛ wo vɛ ga Pake fetii. Toɔa ga folo lofela vetii. Bului le vɛ la su, naa ɔa wa ɔɛ miizu.

²² Naama volo na, kundigɔi ɔa nika zine ɔokpaga ɔula ga zalaɔai, to ɔɔɔi na-kotoi gba vai ma, ta nuɔuseiti pɛ ta-ɔotoiti gba vai ma.

²³ Fetii ma volo lofelaiti su, toɔa gala zalaɔai ma zɔɔlaiti fe ɔɔɔ GALAGI vɛ ga, nika zine ɔokpa ɔɔfela, ta baala sine lofela, niiti nɛvuzulu la ti va. Folo lofelai laawu, toɔa boli zine ɔila fe ga zalaɔai folo-o-folo, koto gba vai zu.

²⁴ Naa volu toɔa vɛɛ zalaɔai ve ga moloi kilo vuusavago (30), ta gulɔi litele lozita ti ɔo nika zinei ɔilagilagi ta baala sinei ɔilagilagiti ba.

25 « «Fetii tɔɔzeizu alugi lɔfelasiɛi ma volo puugo maazu lɔlusieɛi (15) ma, kundigii ga ke nɔ mɔnɔ, ege pelegi ɛ keeni la Pake fetii zu, folo lɔfelai naa gɪlagilagi pe su, toga ma zalaɣai ma ziiti nɔ ve koto gba vai ma, ta gala zalaɣaiti, ta vɛɛ zalaɣaiti, ɛ ɔ gulɔi va.» »

46

Dooɣo foloi ta alu niinei

1 «Maligii Gooɣo GALAGI wooi gaa: «Koi zaamave ma zigɪdave, gaavotegai folo gɪlazu veleɛi ma, daaɣulugai ga da ye de, folo lɔzitai pe daawu botii gɛɛzu ma, keɛ daa ga da lao dooɣo foloi, ta alu toga niinei ma veti yeei.

2 Kundigii ga va, ɛ zege ga koi wolai zu vele, ɛ leve tɛɛ wosuɛ na sigɪdave gɔbave, ɛ lo daamasagi gɔba. Zalaɣa gɪla nuiti ti na-zalaɣaiti kula be, gala zalaɣai ta ziileɛi zalaɣai. Toga nɔkɔ kpɔfalagi wuve, naa volu ɛ gale ma. Sigɪdave laa mina gɪlu eyɛsu kpɔkɔi zeeli.

3 Dooɣo foloi ta alu toga niinei ma veti yeei, nuɔuseiti ta va, ti nɔkɔ Gooɣo GALAGI wu nu lɛɛzuɛ, naama zigɪdave.

4 « «Gala zalaɣai kundigii a fe Gooɣo GALAGI ve, dooɣo foloi, toga ge ga baala zivo lɔzita, niiti neɛvuzu la ti va, ta baala sine wola gɪla, nii neɛvuzu la ba.

5 Na-vebe zalaɣai a kpɔ baala sine wolai va, naa ga ge ga moloi nii daa ga ɔeleegi, kilo vuusavago (30). Vebe zalaɣai lieɣɔi a neɛ be, naa ga a kpɔ baala zivoiti ba, ɛ ɔ gulɔi lileɛ lɔzita va.

⁶ Alu toga niinei ma veti voloi, toɟa nika zine bokpaga ɟula ga zalaɟai, nii neevuzu la ba, ta baala zibo lɔzita, naa ve baala sine wola ɟila ba, niiti neevuzu la ti va.

⁷ Kundigii ɟa moloi kilo vuusavago (30) bo nika zinei ta baala sinei ɟilagilagi va ga vebe zalaɟai. Nii lieɟi a nee to boɟi ve moloi zu, e naa ve baala zivoiti ba. Toɟa gulo litele lɔzita bo moloi ma ɟilo vuuzavasavagiti (30) ba.» »

*Tɔgiti e vile kundigii lee vele
ta kula vele va*

⁸ « Siɛgi zu kundigii leezu la, toɟa le tee wosuve naa sigida ve ɟobave, e ɟale ma ga ma vele ɟilagi na.

⁹ Kele tama, siɛgi zu nuɓuseiti ti vaazu la feti voloiti, ga ti nako ɠoɠo GALAGI wu, zai a leena ga nu ɟovezu vele ma zigida ve ga e nako, naa ɟa ɟula ga nu yeezazu vele ma zigida vele. Zai a leena ga nu yeezazu vele ma zigida vele, naa ɟa ɟula ga nu ɟovezu vele ma zigida vele. Nu nɔpe ge mina ɟula ga sigida vele nii teai la, kele keni ese ge ɟula ga zoma zigida vele ti laa letagai boɟo ma.

¹⁰ Kundigii ta nuɓuseiti ta le voma, ti ɟula voma, ti li.» »

Zalaɟai zaiti kula vele

¹¹ « Feti voloiti ta gaaleba padegaiti, vebe zalaɟai ɟa ɟe ga moloi kilo vuusavago (30), naa ɟa e ɓosu nika zine bokpaga va, moloi kilo vuusavago (30), naa ɟa e ɓosu baala sine wolai va e ɟulazu ga zalaɟai. Baala zivoiti tetemazu, ese ka vebe zalaɟai bo ba nii neai be, gulo litele lɔzita, naa ɟa e ɓosu moloi kilo vuuzavasavagiti (30) ba.

12 « «Ni kundigii a daana gisu ga é zalaḡa ḡula Ḡooḡo GALAGI ve, é ḡeni ga gala zalaḡai, 6aa ziilei zalaḡai, maaneve ti sigidave laalao tuḡo, nii é folo ḡulazu vele. Toḡa ná-zalaḡaiti kula, eḡevelei dooḡo foloi ma geleiti ta ḡa ḡe la. A zegena ná, é li feya, ti sigidave laaḡulu.

13 « «Folo-o-folo, ḡa gala zalaḡai ḡula Ḡooḡo GALAGI ve ga kona gila baala zivoi, nii neevuzu la ba, ḡa ḡa vebanii naa ḡula sobu-o-sobu.

14 Sobu-o-sobu, ḡa vebé zalaḡai ḡula Ḡooḡo GALAGI ve, ga bulu vukoi kilo loolugo, é zupu ga guloi litele felego. Toḡi ḡana é vile vebanii va Ḡooḡo GALAGI ve, ḡa ye keezu folo-o-folo eyesu ḡo.

15 Baala zivoi ta bulu vukoi, ta guloi, ti maaneve ti ye ḡulazu Ḡooḡo GALAGI ve ga gala zalaḡai folo-o-folo.»

Kundigii ná-poganii loo veleiti

16 «Maligii Ḡooḡo GALAGI wooi ḡaa: «Ni kundigii a ná-zooi ná ta veena ná-doun zunui ta ve, naa tona é feai be, naa ḡa lo doun zunui naa ná-poganii zu, é ḡe ga poganii naa ná-dointi ta-voganii zu.

17 Kele ni kundigii a ná-zooi ta veena ná-botigé nui ta ve, vebanii naa ḡa ḡe ga botigé nui nono eyesu boḡbyeema ḡonagi zeeli, naa volu toḡa gaagale ma volu, é fe kundigii ya. Ná-poganii ḡa ga ná-dointi gila no ton.

18 Kele tama, kundigii mina nuḡuseiti ta-vogani nape seḡe zea, é mina loo nu ma, é va ná-pogani yooi zeḡe. To boḡo ná-zooi ḡa a ná-dointi ta-voganii beṡe su, nii a ḡe ga ese nono, naa ḡa a ke ná-nuḡuseiti saama, nu nape maa mina ḡooza ná-pogani yooi va.»

GALA sei velel ma laafoli wosuweti

¹⁹ Zunui loni tũgũ, gi lɛ nu lɛɛzuwɛ, ná sigĩdawe gĩobawe, gi li pɛlɛ ɲadegaiti pɔ bɛ, ti ná zalaɗa gũla nuiti faa ma, ti ɗaavotegai nu ɗɔwɛzu velel ma. E adawe ta lɛɛni ga ze, ná buu vele nuu, folo liizu velel.

²⁰ E ɗɛni mã: «Adawe ɗa, wɛ zalaɗa gũla nuiti ta ɗɛ faazuɓɛɛ zalaɗa zuaiti gilizu ná, ta koto gba zalaɗaiti, ta ɗɛ vɛɛ zalaɗaiti geesu ná ɓalaagi. Naazu ti la gũla ga tiye eteawe, wɛ ta-vɔɔɗubai a zoo nuɓuseiti ɲadesu ná.»

²¹ Naa volu é liini ga ze koi wolai zu, é lewe ga ze koizuwɛ ma zoko naanigɔiti pɔ bɛti, gɛ pɛɛni ga koi wola ma zoko naanigɔiti pɛ su,

²² koi ɗoozuwɛ ɗɛni náti pɛ sigĩgi ti ma ti laaɗfulugai, ti pɛ ti ɗɛni tie, ti-zakpai ɗɛni ga zeezakpa vuunaanigɔ (40), ti-ɗogi ɗɛ ga zeezakpa vuusavagɔ (30).

²³ Kotu zasai ɗakuni ti naanigɔ ma. Daagoli wosuwɛ ɗɛni ti va, ti voluzei sasai va é ɗaku ma.

²⁴ Zunui ɗɛni mã: «Daagoli wosuwɛti be, mináti ka GALA sei velel wu wotiɗɛ nuiti ta ɗɛ nuɓuseiti ta-zalaɗa zuaiti gilizu ná.»

47

Ziɛ wolai é ɗɛni ɗulazu

GALA sei velel wu

¹ Zunui liini ga ze nu lɛɛzuwɛ GALA sei velel wu. Gè ziei ɗaani, é ɗa gũla GALA sei velel wuwɛ nu lɛɛzuwɛ folo ɗulazu velel, mazɔɔ GALA sei velel ɗaavoteni folo ɗulazu velel ma. Ziei ɗɛni ɗulazu ga GALA sei velel yeezazu velel, é ɗa lewe ga lɛkpɛmawe nu yeezazu velel zalaɗa ɗulazuwɛ ma vaa va.

² E ɖulani ga ze ga nu ɖɔvɛzu vɛle zɪɖɪdave vo pelei, gi latini koizuve ma, gi li folo ɖulazu vɛlei ma zɪɖɪdave. Miná balaa ziei ɖɛni ɖulazu ga lɛkpɛmave nu yeezazu vɛlei.

³ E lago liini folo ɖulazu vɛlei, galui ɖɛni zea, é zeezakpa waagila (1.000) kɔɖɔni miná vɛle. E ɖɛni gi zɪ ziei wu, gi buɖɛ, ziei sɔni tɛɛ ɖain va.

⁴ E zeezakpa waagila (1.000) kɔɖɔni volu é zɛba é li ga ze ziei wu, ziei sɔni jɪibizuve. E zeezakpa waagila (1.000) kɔɖɔni mɔnɔ, é li ga ze zɪ wu, ziei sɔni sàamave.

⁵ E zeezakpa waagila (1.000) kɔɖɔni mɔnɔ, kelɛ gè la zooni gè va buɖɛ, mazɔlɔ ziei wuuzeini gola, kɛni nu a la lase ga. E ɖɛni niina ga kɔtude wolai, nu la bɛna maazuɖɛ.

⁶ E ɖɛni mà: «Da vɛ, zunui, è kaani?»

E loni tùɖɔ, é li ga ze kɔtudei laave.

⁷ Gè kaani miná ga gulu wolai mɔinni zɪlavɛ ná felegɔ pɛ.

⁸ E nii ɖaalɛɛni ga ze, é ɖɛ ma: «Kɔtudei nii ɖa liizu folo ɖulazu vɛlei zooi letema vɛlei, é yɛi Zuludɛn ma vɛtu nɛmɛi zu, é vɪlɛ Kpolodɛ Wanai va. Siɛgi zu é vuuzu la Kpolodɛ Wanai ma, toɖa ma ɖɛi valibo, é niinɛ volu.

⁹ Zɪ wu anii kpein ka zɛnvui wo adave pɛ, vɛ ziei nii zeelizu ná, kaleiti ta buɖu gola, mazɔlɔ toɖa kpolodɛi niinɛ, vɛti é zeelizu náti. Ziei nii ɖa zɛnvui vɛ miná pɛ, vɛ é zeelizu ná.

¹⁰ Naazu kale ɖɛɛ nuiti ta ɖɛ losu zɪlavɛti. E zo En-Gedi é zeeli En-Egelayime, ta ɖɛ ta-lumɔiti suviesu ná pɛ ga ti vo. Naama ɖaleiti ta ɖɛ ga kpolodɛ wolai wu ɖalei ma ziiti, ti mɔin gola.

¹¹ Ba boigiti ta ma bekegiti ti la niinaa, ti va nade, kpoloi ga ye naati ba gana no.

¹² Gwaa wului ma zii pe ka vono kotudei laave felegoi pe. Ti-gaalaagiti ti la vaa eyesu pe, ti-gaawaaiti ti la bega eyesu pe. Alu-o-alu nii seeliai, naa ga da gula ga, ma niinei da vu ga, mazoloo GALA seizu nadegai ga ziei zefezu na, e da ti go. Ti-gaawaai ga ge ga daamianigi, ti-gaalaagiti ta ge ga nu gedde salei.»

Zooi gwemave ta gaagwee vai

¹³ Maligii Goofo GALAGI wooi gaa: «Na zooi gwegiti deezu ga woye nii Izilayele woloda puugo maazu felegoi (12) vaazu gaagweezu va. Zozefe nabolodai ga felego zoloo.

¹⁴ Wa zooi gaagwee bofo va ga lietie. Egevelei ge fonanila wo-memewolani be ga na feezu ti ya, zooi nii gaagweezu wo va ga poganii.

¹⁵ «Zooi ma gwemave ga ga nii: Nu govezu vele, e zo Kpolode Wolai ma, e zie ga pelei e levesu Etilon, e li Sedade,

¹⁶ Gamate, Belota, Sibalayime, Damase gwepemave ta Gamate, ta Gasel-Tikon gelei, maabuagai Awulan va.

¹⁷ Kwepemave ga zosu Kpolode Wolai va, e li Gasaal-Enon, folo gulazu vele, e gwe Damase gwepemave va ta Gamate. Naa ga a ge ga nu govezu vele ma gwegi.

¹⁸ «Folo gulazu vele ma gwegi ga ge Awulan ta Damase ti yogozuve, e leve ga Zuluden ma vetugi zu vele, Galaade govii ta Izilayele yooi ti yogozuve, eyesu e zei Kpolode Wanai va. Naa ga a ge ga folo gulazu vele ma gwegi.

19 «Leƙpɛmauve nu yeezazu veleɪ, kwɛmauve ɔa zo Tamaal, ɛ zeeli Meliɔa ɔɛiti ma, Kadese, naa volu ɛ le ga Ezipete ɔɔtudeɪ, ɛ lo Kpolode Wolai va. Naa ɔa a ɔe ga nu yeezazu veleɪ ma ɔweɪgi.

20 «Folo liizu vele ɔweɪgi ɔa ɔe ga Kpolode Wolai, ɛ zo nu yeezazuuve ma ɔwepelemave, eyesu ɛ zeɪ Lebo-Ɔamate va nu ɔvɛzuuve. Naa ɔa a ɔe ga folo liizu veleɪ ma ɔweɪgi.

21 «Wa niima yooi ɔaagwe Izilayeɪle nuɔuseiti ba ga bolodama veleɪ.

22 Wa gaagwe ɔɔɔɔ va ga kpakutoomai. A mina yeema seikɔɔma nuiti ma ti zeini wo zaama, ti vaazu dointi sɔlɔsu wa-yooi zu. Wa naati so ga ɔevele ta Izilayeɪle nuiti, eɔe zou lointi, ti tɔnɔ zɔlɔ zooi zu Izilayeɪle wolodamaiti su.

23 Bolodamai nii ma nu zeini su, miná ɔa a nɔnɔi zɔlɔ ná,» Maligii Ɔɔɔɔ GALAGI wooi ɔana.

48

1 «Bolodamaiti daaseigiti peɛe ta tɔnɔi ti sɔlɔsu: Dan nɔnɔi ɔa ɔeezu gaabelasuuve nu ɔvɛzuuve, pelei laave ɛ levesu Etilon, Lebo-Ɔamate ta Ɔasaal-Enon, Damase ta Amate masadaiti koba veleɪ, suvie folo ɔulazu veleɪ ɔwɛmauve, eyesu ɛ zeɪ Kpolode Wolai va, folo liizu veleɪ.

2 Dan nɔnɔi ɔweɪgi zakpai ma ɛ zo folo ɔulazu veleɪ, ɛ li folo liizu veleɪ, miná ɔa Aseel nɔnɔi a ɔe ná.

3 Aseel nɔnɔi ɔweɪgi zakpai ma ɛ zo folo ɔulazu veleɪ, ɛ li folo liizu veleɪ, miná ɔa Neɛetali nɔnɔi a ɔe ná.

⁴ Nefetali nɔnɔi ɔwɛgi zakpai ma é zo folo ɔulazu velei, é li folo liizu velei, miná ɔa Manasé nɔnɔi a ɔe ná.

⁵ Manasé nɔnɔi ɔwɛgi zakpai ma é zo folo ɔulazu velei, é li folo liizu velei, miná ɔa Efelayime nɔnɔi a ɔe ná.

⁶ Efelayime nɔnɔi ɔwɛgi zakpai ma é zo folo ɔulazu velei, é li folo liizu velei, miná ɔa Luβen nɔnɔi a ɔe ná.

⁷ Luβen nɔnɔi ɔwɛgi zakpai ma é zo folo ɔulazu velei, é li folo liizu velei, miná ɔa Zuda nɔnɔi a ɔe ná.

GALA nɔnɔi

⁸ «Zuda nɔnɔi ɔwɛgi zakpai ma, é zo folo ɔulazu velei, é zeí Kpolodɛ Wolai va folo liizu velei, wa zooi ta leve ba, kogi ɔe ga zeezakpa waavuuɛlegɔ maazu lɔɔlugɔ (25.000), sakpai ɔe ga bolodamaiti tɔnɔi zɔligɔi. Zaamazuvɛ ɔa GALA seizu ɲadegai a βɛtɛ ná.

⁹ Vɛ wo ná levezu ba ga Ɔɔɔɔ GALAGI nɔnɔi, sakpai ɔa ɔe ga zeezakpa waavuuɛlegɔ maazu lɔɔlugɔ (25.000), kogi ɔe ga zeezakpa waavuuɛlegɔ (20.000).

¹⁰ Naama you ɲadegai ɔa ɔe ga zalaɔa ɔula nuiti tɔnɔ, zeezakpa waavuuɛlegɔ maazu lɔɔlugɔ (25.000), é zo folo ɔulazu, é li folo liizu, é ɔe ga zeezakpa waapuugɔ (10.000), é zo nu ɔvɛzu velei é li nu yeezazu velei. Zaamazuvɛ ɔa Ɔɔɔɔ GALAGI zeizu ɲadegai a lo ná.

¹¹ Naama yooi ɔa ɔe ga zalaɔa ɔula nuiti tɔnɔ, niiti ti veai GALA botiɔɛ vai ma, Sadɔke mavofodaiti. Ti ɔaabaani ná-botiɔɛ vai ma, ti la ɔɛni ɔakani, siegi

zu Izilayele nuiti ti gʒakani da, egevelei Levi nuiti ti gʒakani da.

¹² Naa gʒa gʒe ga tɔnɔ ga adave ná wola padegai, segeai zooi ʋɔ be ʋa, ʋe ná makegai Gooɔɔ GALAGI ná-faa ma, Levi nuiti tɔnɔi ma gʒwepelemaue gʒobave.

¹³ «Levi nuiti tɔnɔi gʒa gʒe nɔ zalaɔa gʒula nuiti tɔnɔi gʒoba. Ti felegɔ pe ti-zakpaiti ta gʒe ga zeezakpa waavuufelegɔ maazu loolugɔ (25.000), ti-gʒogi gʒe ga zeezakpa waapuugɔ (10.000).

¹⁴ Zalaɔa gʒula nuiti ta Levi nuiti ti la zooga ti ʋa ta ʋɔdi, ɔaa ti ʋa maavalibo, ɔaa ti ʋa dɔ ga ziingao, mazolo zooi naa gʒa fizɔgai zɔiti pe ba, feeue Gooɔɔ GALAGI ʋe.

Taai ta kundiɔiti tɔnɔi

¹⁵ «Naama yooi zu makegai, toɔa yesu na ga zeezakpa waadolugɔ (5.000) kogi zu, zeezakpa waavuufelegɔ maazu loolugɔ (25.000) sakpai zu. Naa gʒa gʒe ga kiti yooi, é ga taai nɔnɔ, ta taaveaiti, ta ti-vaalobaiti, taai gʒa gʒe zaamazue.

¹⁶ Toɔa gʒe ga seki naanigi, zeezakpa waanaanigo undoolugɔ (4.500) nu gʒovezuue ta nu yeezazuue, naa ʋee folo gʒulazu ʋelei ʋa ta folo liizu ʋelei.

¹⁷ Ada nakai gʒa ye ná, taai gʒakama naanigɔi pe, é gʒaku ma, suwolo ga zeezakpa unfelegɔ puuloolugɔ (250).

¹⁸ Zooi makegai Gooɔɔ GALAGI vaa ma, ta gʒa yesu voluzu sakpai ma folo gʒulazu ʋelei ta folo liizu ʋelei ga zeezakpa waa ʋuupuu (10.000). Miná gʒa daamianigi maaneai é gʒaizie ná taaveaiti faa ma.

¹⁹ Botigʒe nuiti kpein ti ʋaazu ti gʒula Izilayele wolodamaiti pe su, ta gʒe tii gʒeezu ná.

²⁰ Zooi pε makegai Gooḡo GALAGI vaa ma, toḡa ḡe ga seki naanigi zeezakpa waavuufelego maazu loolugo (25.000), sakpai ta kogi. Wa ta ḡula zou ḡadegai naa va ga seki naani kpuḡagi, ná ḡe ga taai nōno ma yooi.

²¹ «Zoi é yesu, naa ḡa ḡe ga kundigii nōnoi. Ná-zooi ḡa ḡe zooi ḡakamaḡeti felego, nii makegai Gooḡo GALAGI ná-faa ma, ta taai vuuzu vai. Toḡa la zōiti sakpaiti daaḡe, ga zeezakpa waavuufelego maazu loolugo (25.000), folo ḡulazu vele ḡwεgi ma, eyesu folo liizu vele, é vile Kpolode Wolai va. Naa ḡa a ke zooi nii feai Gooḡo GALAGI ve, ta GALA seizu ḡadegai, naati ti ye zooi zaamaḡe.

²² Kundigii ná-zooi ḡa ḡe Levi nuiti ta taai vuuzuḡe ti yōḡozuḡe, é ḡe Zuda ná-zou ḡwεgi ma nu ḡḡeḡeḡe vele, ta Benzamen nōnoi ma nu yeezazu vele.

Bolodamaiti tōnoi nu yeezazu vele

²³ «Wele bolodamai zōiti tōnōiti ba. Benzamen nōnoi loo ḡa zeizu kwεpelegi ma folo ḡulazu vele, é kpolode wolai va folo liizu vele.

²⁴ Benzamen nōnoi ḡwεgi zakpai ma é zo folo ḡulazu vele, é li folo liizu vele, miná ḡa Simiyon nōnoi a ḡe ná.

²⁵ Simiyon nōnoi ḡwεgi zakpai ma é zo folo ḡulazu vele, é li folo liizu vele, miná ḡa Isakaal nōnoi a ḡe ná.

²⁶ Isakaal nōnoi ḡwεgi zakpai ma é zo folo ḡulazu vele, é li folo liizu vele, miná ḡa Zabulon nōnoi a ḡe ná.

²⁷ Zaḅulɔn nɔnɔi ɣwɛgi zakpai ma é zo folo ɣulazu velei, é li folo liizu velei, miná ɣa Gade nɔnɔi a ɣɛ ná.

²⁸ Gade ɣwɛmavɛ nu yeezazuɛ, miná ɣa zou ɣwɛgi a ɣɛ ná. Toɣa zo Tamaal folo ɣulazu velei, é li Meliḅa dɛiti ma, Kadese, é lɛ ga Ezipete ɣɔtudei, é vile Kpolodɛ Wolai va.

²⁹ Zooi ɣana, wa gaagwɛ ga kpakutoomai Izilaye le wolodaiti ba, ti ɣilagilagi tɔnɔiti kana ta sɔlɔ zooi zu,» Maliɣii ɢooɣɔ GALAGI wooi ɣana.

Taaɲadegai ma ziɣɖaveti

³⁰ «Wele veti ti ɣɛɛzu ga nu lɛɛzuɛti taazuɛ. Nu ɣɔvɛzuɛ siɣigi va, sakpai ga zeezakpa waanaanigo undɔɔlugo (4.500),

³¹ (Izilaye le wolodamaiti daaseigiti ta ɣɛ taai ma ziɣɖaveti ma), siɣida savago ɣɛni nu ɣɔvɛzuɛ ga Luḅɛn ná-siɣidavɛ, Zuda ná-siɣidavɛ, Levi ná-siɣidavɛ.

³² Folo ɣulazu velei, siɣigi zakpai ɣɛni ga zeezakpa waanaanigo undɔɔlugo (4.500), siɣidavɛ ɣɛni ba ga savago, Zozefe ná-siɣidavɛ, Benzamen ná-siɣidavɛ, Dan ná-siɣidavɛ.

³³ Nu yeezazu vele ziɣigi, zakpai ɣɛni ga zeezakpa waanaanigo undɔɔlugo (4.500) siɣidavɛ ɣɛni ba ga savago, Simiyon ná-siɣidavɛ, Isakaal ná-siɣidavɛ, Zaḅulɔn ná-siɣidavɛ.

³⁴ Nu yeezazu vele ziɣigi, zakpai ɣɛni ga zeezakpa waanaanigo undɔɔlugo (4.500) siɣidavɛ ɣɛni ba ga savago, Gade ná-siɣidavɛ, Aseel ná-siɣidavɛ, Nɛfetali ná-siɣidavɛ.

³⁵ Siɣigi zakpai é ɣooli taai ma é ɣɛni ga zeezakpa waapuugo maazu lɔsava (18.000). E zo naama

voloi ma, taai laasei ka vεε ga ‹Gɔɔɔɔ GALAGI ɔa vε.›
»

GALA Daawoo Z_ευεi
Portions of the Holy Bible in the Toma language of
Guinea
Des portions de la Sainte Bible dans la langue de la
Guinée Toma

copyright © 2023 Pioneer Bible Translators and The Bible Society in
Guinea-Conakry

Language: Toma

Translation by: Pioneer Bible Translators

Texte copyright © 2023 Traducteurs Pionniers de la Bible et Alliance
Biblique en Guinée.

Cette œuvre est mise à disposition selon les termes de la Licence Creative
Commons Attribution - Pas d'Utilisation Commerciale - Pas de Modification
4.0 International.

This translation is made available to you under the terms of the Creative
Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in
any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are
licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,
please contact the respective copyright owners.

2025-07-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 8 Jul 2025 from source files
dated 9 Jul 2025

95f995fa-1e05-5170-a262-d0f7dabeeddf